

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ
της 16ης Δεκεμβρίου 1975 *

Στις συνεκδικαζόμενες υποθέσεις,

- 1) 40/73: Coöperatieve Vereniging «Suiker Unie» UA, με έδρα το ROTTERDAM, εκπροσωπούμενη από το διοικητικό της συμβούλιο, επικουρούμενη από τον F. SALOMONSON, δικηγόρο DORDRECHT και τον P. VOGELZANG, δικηγόρο ROTTERDAM,
- 2) 41/73: Société anonyme Générale sucrière, με έδρα το Παρίσι, εκπροσωπούμενη από τον πρόεδρο-γενικό διευθυντή της, ANTOINE BOUCHON, επικουρούμενο από τους HENRI RAMBAUD, LOYRETTE, VOILLEMOT και DEMOYEN, δικηγόρους στο Εφετείο Παρισιού,
- 3) 42/73: NV Centrale Suiker Maatschappij, με έδρα το AMSTERDAM, εκπροσωπούμενη από τους διευθυντές της W. G. A. LAMMERS και G. M. L. VAN LOON, επικουρούμενους από τους R. A. MÖRZER BRUYNS, δικηγόρο στο GERECHTSHOF TE AMSTERDAM, και R. C. GISOLF, δικηγόρο στο ARRONDISSEMENTSRECHTBANK του AMSTERDAM,
- 4) 43/73: Société des raffineries et sucreries Say, ανώνυμη εταιρία με έδρα το Παρίσι, εκπροσωπούμενη από το γενικό της διευθυντή JEAN BERNARD, επικουρούμενο από τον BERNARD DU GRANRUT, δικηγόρο στο Εφετείο Παρισιού,
- 5) 44/73: Société F. Béghin, ανώνυμη εταιρία με έδρα το THUMERIES (NORD), Γαλλία, εκπροσωπούμενη από τον πρόεδρο-γενικό διευθυντή της FERDINAND BÉGHIN, επικουρούμενο από τον RENÉ BONDOUX, δικηγόρο στο Εφετείο Παρισιού, μετα δε τη γενομένη συγχώνευση κατά την εκκρεμοδικία των δύο πιο πάνω εταιριών και την αντικατάστασή τους από την εταιρία BÉGHIN-SAY, εκπροσωπούμενη από τον πρόεδρο-γενικό διευθυντή της FERDINAND BÉGHIN, επικουρούμενο από τους δικηγόρους που αναφέρονται υπό τους αριθμούς 4 και 5,

* Γλώσσα διαδικασίας: η γαλλική, η γερμανική, η ιταλική και η ολλανδική.
Στο τέλος της αποφάσεως παρατίθεται πίνακας περιεχομένων. Ο πίνακας αυτός δεν αποτελεί μέρος της αποφάσεως.

- 6) **45/73: Zuccherificio del Volano SpA**, με έδρα τη Γένουα, εκπροσωπούμενη από το νόμιμο εκπρόσωπό της, COMMENDATORE MARIO MARALDI, επικουρούμενο από τους MASSIMO SEVERO GIANNINI και ROSARIO NICOLÒ, καθηγητές, δικηγόρους Ρώμης,

- 7) **46/73: Società agricola industriale Emiliana** — ΑΙΕ, με έδρα τη Βολωνία, εκπροσωπούμενη από το νόμιμο εκπρόσωπό της COMMENDATORE MARIO MARALDI, επικουρούμενο από τους MASSIMO SEVERO GIANNINI και ROSARIO NICOLÒ, καθηγητές, δικηγόρους Ρώμης,

- 8) **47/73: Raffinerie tirlémontoise**, ανώνυμη εταιρία με έδρα τις Βρυξέλλες, εκπροσωπούμενη από το διοικητικό της συμβούλιο, επικουρούμενη από τους G. VAN HECKE, καθηγητή, δικηγόρο στο COUR DE CASSATION του Βελγίου, και A. DERINGER, δικηγόρο στο OBERLANDESGERICHT Köln,

- 9) **48/73: Société anonyme Sucres et Denrées**, με έδρα το Παρίσι, εκπροσωπούμενη από τους διαχειριστές της VARSANO, ROBOH και CORIAT, επικουρούμενους από τους JACQUES LASSIER, δικηγόρο στο Ακυρωτικό του Παρισιού, και JEAN-DENIS BREDIN, δικηγόρο στο Εφετείο του Παρισιού,

- 10) **50/73: Società SADAM SpA**, με έδρα τη Βολωνία, εκπροσωπούμενη από το διευθυντή της DR ANGELO MACCAFERRI, επικουρούμενο από τον GIORGIO BERNINI, καθηγητή, δικηγόρο Βολωνίας,

- 11) **54/73: Süddeutsche Zucker-Aktiengesellschaft**, με έδρα το MANNHEIM, εκπροσωπούμενη από το διευθυντικό της συμβούλιο, επικουρούμενη από τους GLEISS, LUTZ, HOOTZ και HIRSCH, διδάκτορες δικαίου, δικηγόρους στο LANDGERICHT Stuttgart, καθώς και από τους εταίρους τους,

- 12) **55/73: Südzucker-Verkauf GmbH**, με έδρα το OBERURSEL (Γερμανία), εκπροσωπούμενη από τους διαχειριστές της HEINZ BRICK και HORSTMAR STAUBER, διδάκτορες δικαίου, επικουρούμενους από τους GLEISS, LUTZ, HOOTZ και HIRSCH, διδάκτορες δικαίου, δικηγόρους στο LANDGERICHT Stuttgart, καθώς και από τους εταίρους τους,

- 13) **56/73: Pfeifer & Langen**, με έδρα την Κολωνία, εκπροσωπούμενη από τους εταίρους της DR HELMUT BÖRNER και JOACHIM PFEIFER, επικουρούμενους από τους DR WERNER VON SIMSON, καθηγητή στο πανεπιστήμιο

του FREIBURG im Breisgan, και DR FERDINAND HERMANN, δικηγόρο στο AMTSGERICHT και στο LANDGERICHT Köln,

14) 111/73: Cavarzere Produzioni industriali SpA, με έδρα την Πάδουα, εκπροσωπούμενη από το γενικό της διευθυντή DOTT. LEONARDO MONTESI, επικουρούμενο από τον GIUSEPPE CELONA, δικηγόρο στο Εφετείο του Μιλάνου και στο ιταλικό ακυρωτικό δικαστήριο,

15) 113/73: Società italiana per l'industria degli zuccheri SpA, με έδρα τη Ρώμη, εκπροσωπούμενη από τους διευθυντές της DOTTORI ALDO DURANTE και ATTILIO LERCARI, επικουρούμενους από τους MASSIMO MEDINA και CORRADO MEDINA, καθηγητή, δικηγόρους στο Εφετείο της Γένουας και στο ιταλικό ακυρωτικό δικαστήριο,

16) 114/73: «Eridania» zuccherifici nazionali SpA, με έδρα τη Γένουα, εκπροσωπούμενη από το διευθύνοντα σύμβουλό της και νόμιμο εκπρόσωπο, καθηγητή GIUSEPPE DE ANDRÈ, επικουρούμενο από τον ANTONIO SORRENTINO, δικηγόρο Ρώμης, και MAURO DE ANDRÈ, δικηγόρο CHIAVARI,

με αντίκλητους στο Λουξεμβούργο:

- οι προσφεύγουσες στις υποθέσεις 40/73, 43/73, 44/73, 47/73, 48/73, 50/73 και 114/73 το δικηγόρο ERNEST ARENDT, ταχυδρομική θυρίδα 39·
- οι προσφεύγουσες στις υποθέσεις 41/73, 54/73 και 55/73 το δικηγόρο GEORGES REUTER, 1, AVENUE DE L'ARSENAL·
- οι προσφεύγουσες στις υποθέσεις 42/73, 45/73 και 46/73 το δικηγόρο ALEX BONN, 22, COTE D'EICH·
- οι προσφεύγουσες στην υπόθεση 56/73 το δικηγόρο ANDRÉ ROBERT, διδάκτορα δικαίου, 13, RUE JOSEPH TOCKERT·
- οι προσφεύγουσες στην υπόθεση 111/73 το δικηγόρο GEORGES MARGUE, 20, RUE PHILIPPE II·

— οι προσφεύγουσες στην υπόθεση 113/73 τη δικηγόρο LOULOU BEISSEL-
HEYARD, 47, RUE DES GLACIS,

προσφεύγουσες,

κατά

Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, Βρυξέλλες, εκπροσωπούμενης από
τους νομικούς της συμβούλους, διδάκτορες BASTIAAN VAN DER ESCH, ERICH
ZIMMERMANN, ANTONIO MARCHINI CAMIA και JEAN-PIERRE DUBOIS, με
αντίκλητο στο Λουξεμβούργο το νομικό της σύμβουλο PIERRE LAMOUREUX, 4,
BOULEVARD ROYAL,

καθής,

υποστηριζόμενη στις υποθέσεις 41/73, 43/73 ως 48/73, 50/73, 111/73, 113 και
114/73, καθόσον αφορούν την αιτίαση περί εναρμονισμένων πρακτικών που
τείνουν στην προστασία της ιταλικής αγοράς, από την

Unione nazionale consumatori, με έδρα τη Ρώμη, εκπροσωπούμενη από τον πρόε-
δρό της ODDONE FANTINI και το γενικό γραμματέα της VINCENZO DONA,
επικουρούμενους από τον GIOVANNI MARIA UBERTAZZI και τον FAUSTO
CAPELLI, δικηγόρους Μιλάνου, με αντίκλητο στο Λουξεμβούργο το δικηγόρο
LOUIS SCHILTZ, 83, BOULEVARD GRANDE-DUCHESSE CHARLOTTE,

παρεμβαίνουσα,

που έχουν ως αντικείμενο την ακύρωση και σ' ορισμένες υποθέσεις επικουρικά
αιτήματα μεταρρυθμίσεως της αποφάσεως COM(72)1600 της Επιτροπής «περί
διαδικασίας εφαρμογής των άρθρων 85 και 86 της Συνθήκης ΕΟΚ (IV/26.918 —
Ευρωπαϊκή βιομηχανία ζάχαρης)», της 2ας Ιανουαρίου 1973 (JO L 140, σ. 17 και
επ.),

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ,

συγκείμενο από τους R. LECOURT, πρόεδρο, R. MONACO και H. KUTSCHER,
προέδρους τμήματος, A. M. DONNER, J. MERTENS DE WILMARS, P. PESCATORE,
M. SØRENSEN, A. J. MACKENZIE STUART και A. O'KEEFFE, δικαστές,

γενικός εισαγγελέας: H. MAYRAS
 γραμματέας: A. VAN HOUTTE

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

(το μέρος που περιέχει τα περιστατικά παραλείπεται)

Περιεχόμενα

Σκεπτικό.....	522
Γενικό μέρος.....	522
— Πρώτο κεφάλαιο — Ως προς την αιτίαση περί εναρμονισμένης πρακτικής που τείνει στην προστασία της ιταλικής αγοράς	525
I — Περίληψη των αιτιολογικών σκέψεων της απόφασης και της ουσιώδους επιχειρηματολογίας των διαδίκων.....	526
II — Εξέταση του λόγου ακυρώσεως.....	527
— Δεύτερο κεφάλαιο — Ως προς την αιτίαση περί εναρμονισμένης πρακτικής που τείνει στην προστασία της ολλανδικής αγοράς.....	533
Πρώτο τμήμα: Προκαταρκτικός λόγος ακυρώσεως: Ανυπαρξία της COÖPERATIEVE VERENIGING SUIKER UNIE UA (SU) σε τμήμα της περιόδου την οποία αφορά η παρούσα αιτίαση....	534
Δεύτερο τμήμα: Διαδικαστικοί και τυπικοί λόγοι ακυρώσεως	536
I — Λόγοι που αφορούν τη διοικητική διαδικασία.....	536
1) Παράβαση της αρχής της ευθυδικίας λόγω πρόωρων δημοσιεύσεων.....	536
2) Υπερβολική βραχύτητα των προθεσμιών που καθορίστηκαν για την υποβολή παρατηρήσεων	536
3) Παράλειψη της Επιτροπής να λάβει υπόψη ορισμένα περιστατικά που προέβαλε η προσφεύγουσα	537
4) Παράβαση του άρθρου 4 του κανονισμού 99/63.....	538
II — Λόγοι ακυρώσεως που αφορούν την κατάρτιση και την κοινοποίηση της απόφασης.....	538

1) Παράβαση των δικαιωμάτων αμύνης λόγω λήψεως ενιαίας αποφάσεως παράβαση του άρθρου 191, παράγραφος 2 της Συνθήκης και του άρθρου 3 του κανονισμού 1.....	538
2) Παράβαση του άρθρου 190 της Συνθήκης.....	539
3) Ασάφεια του διατακτικού.....	540
Τρίτο τμήμα: Λόγοι ακυρώσεως επί της ουσίας.....	540
I — Παράβαση του άρθρου 85 της Συνθήκης.....	540
1) Περίληψη των αιτιολογικών σκέψεων της απόφασης.....	541
2) Έρευνα του λόγου ακυρώσεως.....	541
A — Ως προς τις σχέσεις μεταξύ RT, αφενός, και SU και CSM, αφετέρου.....	541
α) Ως προς τις αποδείξεις.....	541
αα) Ως προς τις αποδείξεις που αφορούν την πραγματική συμπεριφορά των προσφευγουσών.....	541
αα. 1) Ως προς τη διοχέτευση των βελγικών εξαγωγών προς ορισμένους αποδέκτες ή προορισμούς.....	541
αα. 2) Ως προς τις αρνήσεις παραδόσεως.....	543
αα. 3) Ως προς την υποχρέωση που επέβαλε η RT στους Βέλγους εμπόρους και η SU και CSM στους Ολλανδούς εμπόρους να ακολουθούν την πιο πάνω περιγραφείσα πολιτική.....	544
ββ) Ως προς την απόδειξη σχετικά με το ζήτημα αν η πιο πάνω συμπεριφορά ήταν εναρμονισμένη.....	546
β) Ως προς την εκτίμηση των αποδείξεων αυτών.....	548
αα) Ως προς την αποδεικτική τους αξία.....	548
ββ) Ως προς την ύπαρξη της προβαλλόμενης εναρμονισμένης πρακτικής.....	549
γγ) Ως προς το ζήτημα αν οι εναρμονισμένες πρακτικές μπορούσαν να επηρεάσουν το εμπόριο μεταξύ κρατών μελών και αν είχαν ως σκοπό ή ως αποτέλεσμα την παρεμπόδιση, τον περιορισμό ή τη νόθευση του ανταγωνισμού εντός της κοινής αγοράς.....	554
δδ) Ως προς το αν οι εναρμονισμένες πρακτικές επηρέασαν το εμπόριο μεταξύ κρατών μελών και εμπόδισαν τον ανταγωνισμό κατά τρόπο αισθητό.....	554
B — Ως προς τις σχέσεις μεταξύ PFEIFER & LANGEN, αφενός, και SU και CSM, αφετέρου.....	555
II — Παράβαση του κανονισμού 26 του Συμβουλίου.....	577
— Τρίτο κεφάλαιο — Ως προς την αιτίαση περί εναρμονισμένων πρακτικών που αποσκοπούν στην προστασία της αγοράς του δυτικού τμήματος της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας.....	559
Πρώτο τμήμα: Διαδικαστικοί και τυπικοί λόγοι ακυρώσεως· ουσιαστικός λόγος περί παράβασης του κανονισμού 26 του Συμβουλίου.....	560

SUIKER UNIE KATA ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

I — Λόγοι που αντιμετωπίστηκαν ήδη στο δεύτερο κεφάλαιο	560
II — Παράβαση των δικαιωμάτων αμύνης	561
III — Παραβίαση των αναγνωρισμένων αρχών περί διεξαγωγής αποδείξεων	561
Δεύτερο τμήμα: Ουσιαστικός λόγος ακυρώσεως περί παραβάσεως του άρθρου 85 της Συνθήκης	561
I — Περίληψη των αιτιολογικών σκέψεων της απόφασης	561
II — Έρευνα του λόγου ακυρώσεως	562
1) Όσον αφορά τη λευκή ζάχαρη	562
A — Ως προς τις αποδείξεις	562
α) Ως προς τις αποδείξεις που αφορούν την πραγματική συμπεριφορά των προσφευγουσών	562
αα) Ως προς τη διοχέτευση των βελγικών εξαγωγών προς συγκεκριμένους αποδέκτες ή συγκεκριμένους προορισμούς	562
ββ) Ως προς την υποχρέωση, που επιβλήθηκε στους μεσάζοντες να μην πραγματοποιούν ελεύθερες εξαγωγές παρά μόνο με τη συναίνεση της PFEIFER & LANGEN ή εφαρμόζοντας τιμή προσαρμοσμένη προς την τιμή της γερμανικής εταιρίας	565
γγ) Ως προς τις αρνήσεις παραδόσεως	567
β) Ως προς τις αποδείξεις όσον αφορά το ζήτημα αν η πιο πάνω συμπεριφορά ήταν εναρμονισμένη	569
B — Ως προς την εκτίμηση αυτών των αποδείξεων	569
2) Ως προς την ακατέργαστη ζάχαρη	573
3) Ως προς το ζήτημα αν οι εναρμονισμένες πρακτικές σχετικά με τη λευκή ζάχαρη επηρέασαν το εμπόριο μεταξύ κρατών μελών και εμπόδισαν τον ανταγωνισμό και αν αυτό έγινε κατά τρόπο αισθητό	574
— Τέταρτο κεφάλαιο — Ως προς την αιτίαση περί εναρμονισμένης πρακτικής που τείνει στην προστασία της αγοράς του μεσημβρινού τμήματος της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας	575
I — Ως προς την πραγματική συμπεριφορά των προσφευγουσών	576
II — Ως προς το ζήτημα αν η πιο πάνω συμπεριφορά ήταν εναρμονισμένη	578
1) Ως προς τις αποδείξεις	578
2) Ως προς την εκτίμηση των αποδείξεων	581
A — Ως προς τις παραδόσεις της BÉGHIN	581
B — Ως προς τις παραδόσεις της SUCRE-UNION	583

— Πέμπτο κεφάλαιο — Ως προς την αιτίαση περί οικονομικών πιέσεων που ασκήθηκαν από την RT επί των Βέλγων εξαγωγών	584
I — Περίληψη των αιτιολογικών σκέψεων της απόφασης	584
II — Έρευνα του λόγου ακυρώσεως	585
1) Ως προς το ζήτημα αν η βελγολουξεμβουργιανή αγορά αποτελεί σημαντικό τμήμα της κοινής αγοράς	585
2) Ως προς το ζήτημα αν η RT κατέχει δεσπόζουσα θέση στην αγορά ζάχαρης του Βελγίου-Λουξεμβούργου	586
3) Ως προς την ύπαρξη καταχρήσεως	586
A — Ως προς τις αποδείξεις	586
B — Ως προς την εκτίμηση των αποδείξεων	592
— Έκτο κεφάλαιο — Ως προς την αιτίαση περί οικονομικών πιέσεων που ασκήθηκαν από τη SU και την CSM επί των Ολλανδών εισαγωγών	593
— Έβδομο κεφάλαιο — Ως προς την αιτίαση, που απευθύνθηκε στη SZV, ότι εμπόδισε τους μεσάζοντες της να μεταπωλήσουν ζάχαρη άλλης προελεύσεως και ότι δέσμευσε τους πελάτες της με τη χορήγηση εκπτώσεων υπέρ πιστών πελατών	598
Πρώτο τμήμα: Δικονομικοί και τυπικοί λόγοι ακυρώσεως	598
I — Λόγοι που ήδη εξετάστηκαν στο δεύτερο κεφάλαιο	598
II — Λόγοι περί πλημμελειών της ανακοίνωσης των αιτιάσεων	599
III — Λόγος ακυρώσεως περί παραβάσεως του άρθρου 4 του κανονισμού 99/63	600
IV — Ο λόγος ακυρώσεως περί πλημμελειών κατά τη διεξαγωγή των αποδείξεων από την Επιτροπή και περί ανεπάρκειας της αιτιολογίας της απόφασης	601
Δεύτερο τμήμα: Λόγος ουσίας περί παραβάσεως του άρθρου 86 της Συνθήκης	601
I — Ως προς το ζήτημα αν το «μεσημβρινό τμήμα της Γερμανίας» αποτελεί ουσιαδές τμήμα της κοινής αγοράς	601
II — Ως προς το ζήτημα αν η SZV κατέχει δεσπόζουσα θέση στην αγορά ζάχαρης του μεσημβρινού τμήματος της Γερμανίας	603
III — Ως προς την ύπαρξη καταχρήσεως	603
1) Ως προς την επιβληθείσα υποχρέωση στους μεσάζοντες	604
A — Άποψη της Επιτροπής	604
B — Εκτίμηση της απόψεως της Επιτροπής	606
2) Ως προς την έκπτωση υπέρ πιστών πελατών	610

SUIKER UNIE KATA ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

A — Άποψη της Επιτροπής.....	610
B — Εκτίμηση των πραγματικών περιστατικών.....	611
— Όγδοο κεφάλαιο — Ως προς την αιτίαση που απευθύνεται στην PFEIFER & LANGEN ότι συνήψε με τους μεσάζοντες της συμφωνίες που περιόριζαν τις δυνατότητές τους εισαγωγής και εξαγωγής εντός της Κοινότητας.....	614
I — Περίληψη των αιτιολογικών σκέψεων της απόφασης και ορισμένων συμπληρωματικών πληροφοριών που παρασχέθηκαν από την προσφεύγουσα.....	614
II — Ως προς την ουσία.....	616
— Ένατο κεφάλαιο — Ως προς την αιτίαση της εναρμονισμένης πρακτικής στους διαγωνισμούς για τις επιστροφές λόγω εξαγωγής προς τρίτες χώρες.....	619
Πρώτο τμήμα: Τυπικός λόγος περί παραβάσεως του άρθρου 190 της Συνθήκης.....	620
Δεύτερο τμήμα: Λόγοι επί της ουσίας.....	620
I — Παράβαση του άρθρου 85 της Συνθήκης.....	620
1) Ως προς το υποστατό των πραγματικών περιστατικών που προβάλλονται.....	621
2) Ως προς το ζήτημα αν οι εναρμονισμένες πρακτικές πληρούν τους όρους που αναφέρονται στο άρθρο 85 της Συνθήκης.....	626
A — Ως προς το ζήτημα αν οι πρακτικές μπορούσαν να επηρεάσουν το εμπόριο μεταξύ κρατών μελών και αν είχαν ως σκοπό ή ως αποτέλεσμα την παρακάλυψη του ανταγωνισμού στο εσωτερικό της κοινής αγοράς.....	626
B — Ως προς το ζήτημα αν οι εναρμονισμένες πρακτικές είχαν αισθητά αποτελέσματα επί του ενδοκοινοτικού εμπορίου και του ανταγωνισμού στο εσωτερικό της κοινής αγοράς.....	629
II — Παράβαση του κανονισμού 26.....	630
— Δέκατο κεφάλαιο — Ως προς την υποχρέωση που επιβλήθηκε στις προσφεύγουσες να τερματίσουν αμέσως τις διαπιστωθείσες παραβάσεις (άρθρο 2 της απόφασης) και ως προς τα πρόστιμα (άρθρο 3).....	630
I — Ως προς το άρθρο 2 της απόφασης.....	630
II — Ως προς τα πρόστιμα που επιβλήθηκαν με το άρθρο 3 της απόφασης.....	631
Διατακτικό.....	633

Σκεπτικό

- 1 **I** — Οι παρούσες προσφυγές έχουν ως αντικείμενο την απόφαση COM (72) 1600 της Επιτροπής, της 2ας Ιανουαρίου 1973, που απευθύνθηκε και γνωστοποιήθηκε στις προσφεύγουσες, καθώς και σε πολλές άλλες επιχειρήσεις, δημοσιεύτηκε δε μεταγενεστέρως στο JO L 140 της 26/5/1973, σ. 17 μέχρι 48, στο οποίο και θα αναφέρονται οι παραπομπές της παρούσας απόφασης.
- 2 Το άρθρο 1 της απόφασης επικαλείται εννέα αιτιάσεις που κατανέμονται στις περιόδους εμπορίας ζάχαρης 1968-69 μέχρι 1971-72, οι οποίες αφορούν κάθε φορά μια ή περισσότερες από τις προαναφερθείσες επιχειρήσεις, προσάπτοντας, στο σύνολό τους, σε κάθε μια επιχείρηση ότι έχουν διαπράξει μια ή περισσότερες παραβάσεις είτε του άρθρου 85 είτε του άρθρου 86 είτε αμφοτέρων των διατάξεων της Συνθήκης ΕΟΚ.
- 3 Οι υποπαράγραφοι 1 ως 4 της παραγράφου 1 του πιο πάνω άρθρου αναφέρονται σε τέσσερεις εναρμονισμένες πρακτικές που είχαν ως σκοπό και ως αποτέλεσμα, κατά παράβαση του άρθρου 85, την προστασία των αγορών ζάχαρης της Ιταλίας, των Κάτω Χωρών, της Δυτικής και Νότιας Γερμανίας αντιστοίχως.
- 4 Η παράγραφος 2 του ίδιου άρθρου ορίζει ότι «στο πλαίσιο των προαναφερομένων εναρμονισμένων πρακτικών» η Επιτροπή διαπίστωσε ότι ορισμένα «μέτρα συνιστούν, αυτά καθαυτά, παραβάσεις των άρθρων 85 και 86».
- 5 Στην παράγραφο 3 του άρθρου 1 διαπιστώνεται ότι οι επιχειρήσεις στις οποίες αφορά προέβησαν, κατά παράβαση του άρθρου 85, σε εναρμονισμένες ενέργειες, στους διαγωνισμούς για επιστροφές λόγω εξαγωγής προς τρίτες χώρες, ως προς το ποσό των αιτουμένων επιστροφών, καθώς και ως προς τις προσφερόμενες ποσότητες.
- 6 Το άρθρο 6 υποχρεώνει τις επιχειρήσεις, στις οποίες απευθύνεται η απόφαση, να «θέσουν αμέσως τέρμα στις διαπιστωθείσες παραβάσεις».
- 7 Με το άρθρο 3 επιβάλλονται σε κάθε μια προσφεύγουσα πρόστιμα κυμαινόμενα από 100 000 μέχρι 1 500 000 λογιστικές μονάδες, ενώ στις άλλες επιχειρήσεις που αναφέρονται στην απόφαση δεν επιβλήθηκαν πρόστιμα.
- 8 Τέλος, το άρθρο 4 απαριθμεί τους αποδέκτες της απόφασης.

- 9 Με δικόγραφα που κατατέθηκαν στη γραμματεία του Δικαστηρίου μεταξύ 12 και 23 Μαρτίου 1973, κάθε προσφεύγουσα άσκησε προσφυγή ζητώντας κυρίως την ακύρωση της προσβαλλόμενης απόφασης, κατά το μέτρο που την αφορά.
- 10 Για την περίπτωση που το Δικαστήριο επικυρώσει τα άρθρα 1 και 2 της απόφασης, μερικές από τις προσφεύγουσες ζητούν επικουρικά να ακυρωθούν ή τουλάχιστον να μειωθούν, εν πάση περιπτώσει, τα πρόστιμα που τους επέβαλε το άρθρο 3.
- 11 Λόγω της συναφείας τους, οι υποθέσεις αυτές πρέπει να συνεκδικαστούν.
- 12 **II** — Πριν εξεταστεί κάθε μια από τις εννέα αιτιάσεις χωριστά, πρέπει να ερευνηθεί ένα γενικό ζήτημα, δηλαδή αν, όπως ισχυρίζονται πολλές προσφεύγουσες, η κοινή οργάνωση αγοράς ζάχαρης έχει ρυθμιστεί κατά τέτοιο τρόπο, ώστε να αποκλείει κάθε αποτελεσματικό ανταγωνισμό.
- 13 Οι σχετικές με την οργάνωση αυτή διατάξεις προβλέπουν, ιδίως, τον καθορισμό κατώτατης τιμής, καταβλητέας από τους παρασκευαστές ζάχαρης για την αγορά ζαχαροτευτλών, τιμής κατωφλίου, ενδεικτικής τιμής και τιμών παρεμβάσεως, στις οποίες οι εθνικοί οργανισμοί πρέπει να αγοράζουν τη ζάχαρη που τους προσφέρεται, την επιβολή εισφοράς λόγω εισαγωγής, καθώς και τη χορήγηση επιστροφών λόγω εξαγωγής, την πριμοδότηση για μετουσίωση και για τη χημική βιομηχανία επιστροφές λόγω παραγωγής.
- 14 Η κοινή οργάνωση αγοράς ζάχαρης, διαφορετικά από τις κοινές οργανώσεις άλλων γεωργικών αγορών, προβλέπει εξάλλου ότι κάθε κράτος μέλος καθορίζει, βάσει της κατανεμομένης σ' αυτό ποσότητας για κάθε εργοστάσιο ή επιχείρηση που παράγει ζάχαρη στο έδαφός του, βασική ποσόστωση και ανώτατη ποσόστωση, εξυπακουμένου αφενός μεν, ότι τα κράτη μέλη θα εισπράττουν από τον οικείο παρασκευαστή εισφορά λόγω παραγωγής για τη ζάχαρη που υπερέβη τη βασική, όχι όμως και την ανώτατη ποσόστωση, αφετέρου δε, ότι η ποσότητα ζάχαρης που υπερβαίνει την ανώτατη ποσόστωση δεν θα μπορεί καταρχήν να διατίθεται στην εσωτερική αγορά.
- 15 Από οικονομική άποψη, τα κύρια χαρακτηριστικά γνωρίσματα της αγοράς ζάχαρης είναι η σε μεγάλο βαθμό ομοιογένεια και τυποποίηση του προϊόντος, το σχετικά υψηλό κόστος μεταφοράς της ζάχαρης και η μη μεταφορά ζαχαροτευτλών σε μακρές αποστάσεις λόγω των εξόδων μεταφοράς.
- 16 Είναι δεδομένο ότι το προαναφερθέν σύστημα εθνικών ποσοστώσεων, αφού εμπόδισε την προοδευτική μετακίνηση της παραγωγής προς περιοχές ιδιαίτερα

κατάλληλες για την καλλιέργεια ζαχαροτεύτλων και επιπλέον τη σοβαρή αύξηση της παραγωγής, περιόρισε τις ποσότητες που οι παραγωγοί μπορούν να διαθέσουν μέσα στην κοινή αγορά.

- 17 Αυτός ο περιορισμός, μαζί με το σχετικά υψηλό κόστος μεταφοράς, είναι ικανός να έχει μια όχι αμελητέα επίπτωση επί ενός ουσιώδους στοιχείου του ανταγωνισμού, δηλαδή της προσφοράς και κατά συνέπεια επί του όγκου και της δομής του εμπορίου μεταξύ κρατών μελών.
- 18 Ομοίως, το γεγονός ότι καθορίστηκε ομοιόμορφη τιμή παρεμβάσεως για όλα τα κράτη μέλη, πλην της Ιταλίας, μπορούσε να εμποδίσει την ταχεία αύξηση του ενδοκοινοτικού εμπορίου, ικανή να καταστήσει τον ανταγωνισμό πιο έντονο, και προπαντός διότι, αφενός μεν τα αρχικά κράτη μέλη, πλην της Ιταλίας και του Λουξεμβούργου, μπορούσαν λίγο πολύ να καλύψουν τις ανάγκες τους με τη δική τους παραγωγή, αφετέρου δε, τα εργοστάσια παρασκευής ζάχαρης, με ελάχιστες εξαιρέσεις, ήταν από γεωγραφική άποψη πιο ευνοϊκά τοποθετημένα σε σχέση με τις περιοχές καταναλώσεως των αντιστοιχών χωρών τους από ό,τι των παραγωγών των λοιπών κρατών μελών.
- 19 Το κοινοτικό σύστημα περιέχει όμως επίσης στοιχεία τα οποία είτε προάγουν την ανάπτυξη του μεταξύ των κρατών μελών εμπορίου και, συνεπώς, τον αποτελεσματικό ανταγωνισμό είτε, τουλάχιστον, είναι ικανά να μετριάσουν τα αντίθετα αποτελέσματα που προκύπτουν από τα προαναφερθέντα περιστατικά.
- 20 Καταρχάς, χαρακτηριστικό αυτού του συστήματος — το οποίο, άλλωστε, επέτρεψε σε πλεονασματικές περιοχές, καθώς και σε ελλειμματικές να επιζήσουν — είναι η εξαφάνιση των ενδοκοινοτικών φραγμών.
- 21 Εξάλλου, οι «τιμές» που καθορίζονται ή προβλέπονται από το κοινοτικό σύστημα δεν είναι τιμές πώλησεως σε εμπόρους, επεξεργαστές και καταναλωτές και, συνεπώς, αφήνουν στους παραγωγούς κάποια ελευθερία να προσδιορίζουν αυτοί οι ίδιοι την τιμή στην οποία πωλούν τα προϊόντα τους.
- 22 Από πολλά στοιχεία του φακέλου, συμπεριλαμβανομένων των ισχυρισμών πολλών προσφευγουσών, προκύπτει ότι όταν υπάρχει ευκαιρία, η τιμή πώλησεως, χωρίς να παρουσιάζεται στους ενδιαφερομένους ως προκαθορισμένο στην πράξη από την κοινοτική κανονιστική ρύθμιση μέγεθος, αποτέλεσε αντικείμενο σκληρών διαπραγματεύσεων.
- 23 Τέλος, η κοινή οργάνωση αγοράς δεν έχει καμιά αισθητή επίπτωση, έστω έμμεση, επί ορισμένων στοιχείων που μπορούν επίσης να αποτελέσουν αντικείμενο

αποτελεσματικού ανταγωνισμού ή να τον εξασφαλίσουν, όπως ο όγκος της ζήτησεως, οι προϋποθέσεις πωλήσεως, πλην της τιμής, ή η ποιότητα της υπηρεσίας.

- 24 Ασχέτως των επικρίσεων που μπορούν να διατυπωθούν κατά συστήματος που τείνει να καθιερώσει κατανομή των εθνικών αγορών, κυρίως μέσω εθνικών ποσοστώσεων, τα αποτελέσματα των οποίων θα εξεταστούν πιο κάτω, είναι γεγονός ότι παραμένει ένα μικρό, αλλά πραγματικό πεδίο εφαρμογής των κανόνων του ανταγωνισμού.
- 25 **III** — Δεδομένου ότι πολλές αιτιάσεις της Επιτροπής προσάπτουν στους ενδιαφερομένους ότι προέβησαν σε «εναρμονισμένες πρακτικές» κατά την έννοια του άρθρου 85 της Συνθήκης, πρέπει να υπομνηστεί η έκταση της εννοίας αυτής και ο τρόπος με τον οποίο πρέπει να εφαρμοστεί σε συγκεκριμένη περίπτωση.
- 26 Η έννοια της «εναρμονισμένης πρακτικής» αφορά μορφή συντονισμού μεταξύ επιχειρήσεων, ο οποίος, χωρίς να έχει φτάσει στη σύναψη καθαυτό συμφωνίας, αντικαθιστά ηθελημένως τους κινδύνους ανταγωνισμού με πρακτική συνεργασία μεταξύ αυτών, η οποία καταλήγει σε όρους ανταγωνισμού που δεν ανταποκρίνονται στους συνήθεις όρους της αγοράς, λαμβανομένων υπόψη της φύσεως των προϊόντων, της σπουδαιότητας και του αριθμού των επιχειρήσεων, καθώς επίσης του μεγέθους και του χαρακτήρα της εν λόγω αγοράς.
- 27 Τέτοια πρακτική συνεργασία συνιστά εναρμονισμένη πρακτική, ιδίως όταν επιτρέπει στους ενδιαφερομένους να αποκρυσταλλώνουν κεκτημένες καταστάσεις σε βάρος της αποτελεσματικής ελευθερίας κυκλοφορίας των προϊόντων μέσα στην κοινή αγορά και της ελευθερίας των καταναλωτών να επιλέγουν τους προμηθευτές τους.
- 28 Στη συγκεκριμένη περίπτωση, το ζήτημα αν υπήρξε εναρμονισμένη πρακτική δεν μπορεί να εκτιμηθεί ορθώς, παρά μόνο αν τα στοιχεία που επικαλείται η Επιτροπή εξεταστούν όχι χωριστά, αλλά στο σύνολό τους, λαμβανομένων υπόψη των χαρακτηριστικών της εν λόγω αγοράς.

— Πρώτο κεφάλαιο — Ως προς την αιτίαση περί εναρμονισμένης πρακτικής που τείνει στην προστασία της ιταλικής αγοράς

- 29 Η υποπαράγραφος 1 της παραγράφου 1 του άρθρου 1 της προσβαλλόμενης απόφασης προσάπτει στις Eridania, Zuccherifici, Cavarzere, Industria degli zuccheri, Romana, Volano, Emiliana, SADAM, Sermidе αφενός και στις Sucres et Denrées, Béghin, Sucre-Union, Say, Générale sucrière, Lebaudy-SUC, RT και SZAG αφε-

τέρου, ότι «από του τέλους της περιόδου 1968-69 παρεβίασαν το άρθρο 85 παράγραφος 1, προβαίνοντας σε εναρμονισμένες πρακτικές με σκοπό και αποτέλεσμα τον έλεγχο των παραδόσεων ζάχαρης στην ιταλική αγορά και, συνεπώς, την προστασία της αγοράς αυτής».

I — Περίληψη των αιτιολογικών σκέψεων της απόφασης και της ουσιάδους επιχειρηματολογίας των διαδίκων

- 30 Κατά την άποψη της Επιτροπής, η συμπεριφορά των προσφευγουσών συνιστά εναρμονισμένη πρακτική, απαγορευόμενη από το άρθρο 85 της Συνθήκης, κυρίως διότι «αποκλείστηκε κάθε ανταγωνισμός στην ιταλική αγορά μεταξύ των προαναφερθέντων γάλλων, βέλγων και γερμανών προμηθευτών και του ομίλου ιταλών εισαγωγέων».
- 31 Οι περιορισμοί είναι «ιδιαιτέρως πρόδηλοι, διότι αφενός μεν οι προμηθευτές κατένειμαν μεταξύ τους, αναλόγως των ποσοτώσεων, τις ποσότητες που πρόκειται να προμηθεύσουν ..., αφετέρου δε οι γάλλοι και βέλγοι προμηθευτές συγκέντρωσαν τις προσφορές τους μέσω της Sucres et Denrées, ενώ οι ιταλοί παραγωγοί εκπροσωπήθηκαν από την εταιρία Eridania».
- 32 «Χωρίς αυτές τις πωλήσεις μεταξύ παραγωγών ..., οι παραγωγοί ζάχαρης των πλεονασματικών χωρών θα πωλούσαν τη δική τους ζάχαρη ατομικά στην ιταλική αγορά, καθορίζοντας αυτοί οι ίδιοι τις ποσότητες, τις τιμές και τα δίκτυα διανομής», κατά τρόπον ώστε πρέπει να γίνει δεκτό ότι, «για τις πωληθείσες στους ανταγωνιστές τους ποσότητες, οι παραγωγοί παραιτούνται έτσι από μια ανεξάρτητη εμπορική δραστηριότητα στην ιταλική αγορά».
- 33 Οι επίδικες πρακτικές αποτελούν περιορισμό του ανταγωνισμού, ικανό να επηρεάσει το εμπόριο μεταξύ κρατών μελών και να βλάψει την επίτευξη των στόχων μιας κοινής αγοράς μεταξύ κρατών μελών.
- 34 Καθόσον οι προσφεύγουσες δεν αμφισβητούν τη συμπεριφορά που τους αποδίδει η απόφαση, ισχυρίζονται ότι αυτή δεν εμπίπτει στην απαγόρευση που διακηρύσσει το άρθρο 85 της Συνθήκης, διότι αφενός μεν οι κοινοτικοί κανόνες, σε συνδυασμό με τα ληφθέντα από τις εθνικές αρχές μέτρα, δεν άφησαν κανένα περιθώριο ανταγωνισμού στην ιταλική αγορά ζάχαρης, που να μπορεί να εμποδιστεί, περιοριστεί ή νοθευτεί, αφετέρου δε οι επικρινόμενες πρακτικές ήταν η αναπόφευκτη συνέπεια των πιο πάνω μέτρων.
- 35 Η Επιτροπή απαντά πρώτον, ότι η κοινοτική και ιταλική κανονιστική ρύθμιση δεν εμπόδισε τον αποτελεσματικό ανταγωνισμό και δεύτερον, ότι τα ιταλικά μέ-

τρα δεν ανάγκασαν τις προσφεύγουσες να συμπεριφερθούν όπως συμπεριφέρθηκαν.

II — Εξέταση του λόγου ακυρώσεως

- 36 Θα πρέπει να εξεταστεί, καταρχάς, η σημασία της ιταλικής κανονιστικής ρύθμισης και των λοιπών μέτρων που έλαβαν οι ιταλικές αρχές για τη λύση της παρούσας διαφοράς.
- 37 1. Κατά τη διάρκεια των κρίσιμων ετών, το Comitato interministeriale dei prezzi (διυπουργική επιτροπή τιμών), δημόσιος ιταλικός οργανισμός (στο εξής CIP), εξέδωσε πολλές αποφάσεις (pronvedimenti), που περιέχουν θέσπιση ενισχύσεων, προοριζομένων κυρίως να ωφελήσουν ιταλούς επιχειρηματίες (παραγωγούς ζαχαροτεύτων, εργοστάσια ζάχαρης, εξαγωγείς ζάχαρης) και καταβλητέων από την Cassa congruaglio zucchero (εξισωτικό ταμείο ζάχαρης), δημόσιο ιταλικό οργανισμό (στο εξής Ccz), στην οποία ανατέθηκε, δυνάμει της σχετικής νομοθεσίας, το έργο να προβαίνει «στις απαιτούμενες εξισώσεις ενόψει της προοδευτικής ενσωμάτωσης της ιταλικής οικονομίας ζάχαρης στην αντίστοιχη κοινοτική, για να επιτευχθεί η κοινή αγορά στον τομέα της ζάχαρης».
- 38 Οι ενισχύσεις αυτές χρηματοδοτούνταν με μια επιβάρυνση (sovraprezzo) 23 λιρετών ανά κιλό, που αντιστοιχούσε στη διαφορά μεταξύ των ισχυουσών στην Ιταλία τιμών και της κοινοτικής παράγωγης τιμής παρεμβάσεως στη χώρα αυτή και επιβαλλόταν τόσο επί της εγχώριας όσο και επί της εισαγόμενης ζάχαρης. Πάντως, η επιβάρυνση επί της εισαγόμενης ζάχαρης μειώθηκε, για να αντισταθμιστεί το κόστος της αλλοδαπής ζάχαρης, κατά το μέτρο που υπερέβαινε το κόστος της εγχώριας ζάχαρης και για να διευκολυνθούν έτσι οι εισαγωγές μέχρι της ποσότητας που θεωρούνταν αναγκαία για να πληρωθεί το έλλειμμα της ιταλικής παραγωγής.
- 39 Η μείωση αυτή προβλέφθηκε διότι η απαίτηση ολόκληρου του sovrapprezzo, μαζί με την επίπτωση των εξόδων μεταφοράς, θα καθιστούσε αδύνατη την εισαγωγή κοινοτικής ζάχαρης μέσα στην Ιταλία, καθόσον οι αλλοδαποί προμηθευτές δεν θα μπορούσαν να προσφέρουν τα προϊόντα τους παρά σε τιμή υψηλότερη της ανώτατης τιμής που καθόριζαν οι ιταλικές αρχές, πράγμα που, σύμφωνα με το CIP, θα ήταν «αντίθετο προς τους επιδιωκόμενους αντικειμενικούς σκοπούς».
- 40 Οι πιο πάνω αποφάσεις προέβλεψαν την οργάνωση από τη Ccz δημοσίων διαγωνισμών, ανοικτών σε όλους τους επιχειρηματίες που επιθυμούσαν να εισα-

γάγουν τουλάχιστον 1 000 τόνους κοινοτικής ζάχαρης και που κάλυπταν το ποσό του μειωμένου sonnarprezzo που οι ενδιαφερόμενοι ήταν διατεθειμένοι να καταβάλουν, υπό την επιφύλαξη ότι οι συνολικές ποσότητες που θα κατακυρώνονταν και επομένως θα ετύγγαναν μειωμένου sonnarprezzo δεν θα έπρεπε να υπερβούν το καθοριζόμενο κάθε φορά από το CIP όριο.

- 41 Δεδομένου ότι η αρχή επί της οποίας στηρίζεται αυτό το σύστημα είναι η βούληση της ιταλικής διοίκησης να επιτύχει από τους υπέρ των κατακύρωση το υψηλότερο ποσό του sonnarprezzo, που να συμβιβάζεται με την τήρηση των ανωτάτων τιμών, εξουσιοδοτήθηκε η Ccz να καθορίζει μυστικά την αναλογία του sonnarprezzo που θεωρούσε πρόσφορο (prezzo congruo) και να κατακυρώνει τις εισαγωγές, ανάλογα με την ποσότητα και το ύψος του sonnarprezzo που προσφέρουν οι διαγωνιζόμενοι.
- 42 Για να εξασφαλιστεί η πραγματοποίηση των εισαγωγών σύμφωνα με τους προδιαγεγραμμένους όρους, οι ενδιαφερόμενοι έπρεπε, δυνάμει των ισχυουσών διατάξεων, να παρέχουν ασφάλεια σχετικώς υψηλή, σε περίπτωση δε μη τήρησης των πιο πάνω όρων προβλεπόμενων η καταβολή του συνόλου του sonnarprezzo.
- 43 Δεδομένου ότι «όλοι οι επιχειρηματίες δεν μπορούν να διαθέτουν οργάνωση που να τους επιτρέπει να μετέχουν σε δημόσιους διαγωνισμούς», το CIP εξουσιοδότησε τη Ccz να επιτρέψει την εισαγωγή μέχρι 1 000 συνολικά τόνους εκτός διαγωνισμού και όχι πάνω από 1 000 τόνους (αργότερα 6 000) ανά κάθε διαγωνιζόμενο, και ενόψει μειωμένου sonnarprezzo, υπό την επιφύλαξη ότι, αν η συνολική αιτηθείσα ποσότητα υπερβαίνει τους 10 000 τόνους, οι αιτηθείσες ποσότητες από κάθε διαγωνιζόμενο να μειούνται αναλογικά.
- 44 Μεταγενέστερες αποφάσεις όρισαν ότι οι εισαγόμενες εκτός διαγωνισμού ποσότητες έπρεπε να επιφυλάσσονται για τις βιομηχανίες επεξεργασίας και να μην υπερβαίνουν συνολικά το 20% — αργότερα το 25% — της μεγίστης καθοριζόμενης ποσότητας για κάθε διαγωνισμό.
- 45 Το σύστημα των διαγωνισμών και των εισαγωγών εκτός διαγωνισμού απέβλεπε προφανώς στο να επιτραπεί μόνον η εισαγωγή της ποσότητας ζάχαρης που ήταν απολύτως αναγκαία για την πλήρωση του ελλείμματος της εθνικής παραγωγής.
- 46 Μετά την κατάργηση του συστήματος ανωτάτων τιμών καταναλώσεως που ίσχυαν πριν από την καθιέρωση του κοινοτικού συστήματος, οι ιταλικές αρχές

«για να προστατεύσουν τους ιταλούς καταναλωτές από αυξήσεις που δεν οφείλονται σε διακυμάνσεις των κοινοτικών τιμών», εξέδωσαν το 1969 την απόφαση 1236, η οποία στην πραγματικότητα καταλήγει στο ίδιο αποτέλεσμα, με διάταξη, δυνάμει της οποίας, τα ανώτατα όρια των διαφορών των τιμών για τις διάφορες ποιότητες και τα διάφορα είδη ζάχαρης, τις αμοιβές για τη συσκευασία του προϊόντος, καθώς και τα εμπορικά περιθώρια για την πώληση αυτού του προϊόντος στον καταναλωτή πρέπει να παραμένουν «εκείνα που προκύπτουν από τη σύγκριση με τις τιμές που περιέχει η απόφαση 1119 του 1965», τόσο για τις πωλήσεις από τους παραγωγούς όσο και για την πώληση προς τον καταναλωτή.

- 47 Εν συνεχεία της απόφασης 1236, η εγκύκλιος 1237 καθόρισε την τιμή της ζάχαρης εξόδου εργοστασίου, από την οποία προέκυπτε απευθείας η ανώτατη και ενιαία τιμή καταναλώσεως, δοθέντος ότι η τιμή αυτή προερχόταν από την άθροιση στοιχείων, από τα οποία ορισμένα πήγαζαν από τις κοινοτικές διατάξεις που καθορίζουν την παράγωγη τιμή παρεμβάσεως και από τις άλλες διατάξεις που όρισε ο CIP.
- 48 Φαίνεται ότι οι ανώτατες τιμές ίσχυαν όχι μόνο στο στάδιο της καταναλώσεως, αλλά επίσης και στο στάδιο παραγωγής, επομένως και στις πωλήσεις ζάχαρης στις βιομηχανίες επεξεργασίας.
- 49 Ναι μεν η απόφαση 1236 και η εγκύκλιος 1237 ακυρώθηκαν από το Συμβούλιο της Επικρατείας της Ιταλίας, πρέπει όμως να παρατηρηθεί αφενός μεν ότι η απόφαση αυτή ελήφθη μόλις στις 29 Φεβρουαρίου 1972, αφετέρου δε ότι δέχτηκε τη νομιμότητα των επιδίκων μέτρων ως προς την ουσία και τέλος ότι το προαναφερθέν σύστημα τιμών εξακολούθησε στην πράξη να εφαρμόζεται.
- 50 2. Α — Η Επιτροπή δεν αμφισβητεί σοβαρώς ότι η νομοθεσία αυτή, καθώς και η εκτέλεσή της επηρέασαν τη συμπεριφορά που προσάπτεται στις προσφεύγουσες.
- 51 Καταρχήν, η διατύπωση του παρόντος λόγου ακυρώσεως αναφέρεται, μεταξύ άλλων, στους διαγωνισμούς που διοργάνωσε η Ccz, διαπιστώνοντας ιδίως «ότι η ομάδα των εισαγωγών κάλυψε στην πραγματικότητα περίπου 75% από το συνολικό ύψος των εισαγωγών που υπήχθησαν σε διαγωνισμό» (απόφαση, σ. 24, C 13), «ότι οι ποσότητες ζάχαρης που κατακυρώθηκαν στην Eridania ή σε οιοδήποτε άλλο μέλος της ομάδας, παραδόθηκαν πλήρως από την ομάδα των προμηθευτών» (όπ. π.), και ότι «η εναρμονισμένη ενέργεια των παραγωγών-εισαγωγέων εκδηλώνεται από το γεγονός ότι προσφέρουν στους διαγωνισμούς

- όμοιο ποσοστό *sonrapprezzo* (στην πραγματικότητα, με το ότι αγόραζαν από κοινού, βάσει συμφωνιών και κατανομών που είχαν οριστεί εκ των προτέρων)» (υπόμνημα αντικρούσεως στην υπόθεση 114/73, σ. 58), πρακτική ένεκα της οποίας «οι διαγωνισμοί δεν μπόρεσαν να παίξουν το ρόλο που τους ανήκει» (όπ. π., σ. 42).
- 52 Εξάλλου, η Επιτροπή, κατά τρόπο γενικό, κατηγορεί τις προσφεύγουσες ότι «χρησιμοποίησε την ιταλική νομοθεσία για να περιορίσει τις δυνατότητες ανταγωνισμού» (υπόμνημα ανταπαντήσεως στην υπόθεση 48/73, σ. 17) και ισχυρίζεται ότι η νομοθεσία αυτή «δεν τα εξηγεί όλα» (όπ. π., σ. 19), πράγμα που σημαίνει ότι παραδέχεται ότι εξηγούνται ορισμένες τουλάχιστον από τις ενέργειες των προσφευγουσών.
- 53 Άλλωστε, σε μια «έκθεση ελέγχου», που αποτελεί το παράρτημα 16 στο υπόμνημα αντικρούσεως στην υπόθεση 41/73 και η οποία καταρτίστηκε από υπαλλήλους της Επιτροπής (γενική διεύθυνση ανταγωνισμού), λέγεται ότι «οι πρακτικές λεπτομέρειες του διαγωνισμού ευνοούν αναμφισβητήτως την εναρμονισμένη ενέργεια των ιταλών παραγωγών για να ελέγξουν το σύνολο των εισαγωγών».
- 54 Τέλος, η Επιτροπή δεν αντέκρουσε ορισμένους ισχυρισμούς της *Eridania* τους οποίους προέβαλε εν μέρει υπό τη μορφή προτάσεως αποδεικτικών μέσων, δηλαδή αφενός ότι η Ιταλική Κυβέρνηση πάντοτε «είχε φανερά θεωρήσει ως επιθυμητό και είχε ζητήσει να μετάρχουν και να προβούν» οι ιταλοί παραγωγοί «στις αναγκαίες εισαγωγές για να συμπληρώσουν το έλλειμμα της εθνικής παραγωγής», τούτο δε «κατά τρόπο ορθολογικό», δηλαδή εναρμονισμένο και αφετέρου ότι η Κυβέρνηση αυτή «πάντοτε επεδίωξε το θεμελιώδη στόχο του ενιαίου της τιμής της ζάχαρης ..., τούτο δε τόσο για τη ζάχαρη που προορίζεται για την κατανάλωση όσο και για τη ζάχαρη που προορίζεται για τη βιομηχανία μεταποιήσεως» (υπόμνημα απαντήσεως στην υπόθεση 114/73, σ. 57, 78 ως 79· βλ. επίσης την προσφυγή σ' αυτή την υπόθεση, σ. 25).
- 55 Η Επιτροπή δεν αντέκρουσε ούτε τους ισχυρισμούς της *Sucres et Denrées*, που προβλήθηκαν υπό τη μορφή προτάσεως αποδεικτικών μέσων και σύμφωνα με τους οποίους, αφενός, ένας ανώτερος ιταλός υπάλληλος πληροφόρησε την *Sucres et Denrées* «για την ανάγκη της εναρμονίσεως των παραδόσεων ένθεν και εκείθεν των γαλλο-ιταλικών συνόρων, έτσι ώστε να τηρηθεί το ενιαίο των τιμών επί του ιταλικού εδάφους ..., απόλυτη οικονομική και κοινωνική απαίτηση για τις ιταλικές αρχές» και αφετέρου, «το σύστημα των διαγωνισμών καθιερώθηκε ... ως μέσο επιτεύξεως αυτού του ενιαίου της τιμής, χάρη στη δέσμευση

που ανέλαβαν οι κυριότεροι ιταλοί εισαγωγείς να τηρήσουν αυτό το ενιαίο της τιμής» (προσφυγή στην υπόθεση 48/73, σ. 18 ώς 19).

- 56 Εξάλλου, οι ισχυρισμοί αυτοί συμφωνούν με τους σκοπούς της επίμαχης νομοθεσίας, κυρίως στο ότι η νομοθεσία αυτή προσπαθεί να περιορίσει στο ελάχιστο αναγκαίο τις εισαγωγές για να συμπληρώσει το έλλειμμα της ιταλικής παραγωγής, να προσαρμόσει το κόστος της αλλοδαπής ζάχαρης προς το κόστος της εγχώριας ζάχαρης και να διατηρήσει τις τιμές στην Ιταλία σε ομοιόμορφο και σχετικά χαμηλό επίπεδο.
- 57 Β — Αλλά, ανεξάρτητα από αυτές τις σκέψεις, η νομοθεσία αυτή — σε συνδυασμό με την επιρροή που άσκησαν οι ιταλικές αρχές στη δράση των ενδιαφερομένων παραγωγών — μπορούσε, από πολλές απόψεις, να προκαλέσει τη συγκέντρωση της ιταλικής ζήτησης στα χέρια των μεγάλων παραγωγών και το σχηματισμό ομίλων παραγωγών εισαγωγέων, όπως και προμηθευτών εξαγωγέων.
- 58 Καταρχάς, η ποσόστωση των εισαγωγών που μπορούσε να τύχει μειωμένου *sonrapprezzo*, αντιμετωπιζόμενη μαζί με τα τυχηρά των διαγωνισμών, βοηθούσε στο να ωθήσει τους ενδιαφερομένους να προβαίνουν σε κατανομή τόσο της προσφοράς όσο και της ζήτησης και να συνεννοούνται για το ύψος του προσφερθησομένου *sonrapprezzo*, τούτο δε για να αποφευχθεί ο αποκλεισμός του ενός ή του άλλου μεταξύ αυτών από τους εν λόγω εφοδιασμούς για το λόγο ότι προσέφερε πολύ χαμηλό *sonrapprezzo*.
- 59 Αυτό είναι προπαντός αληθές, αφενός μεν για τους αλλοδαπούς προμηθευτές που είναι υποχρεωμένοι να διαθέτουν σημαντικά πλεονάσματα και αφετέρου για τους μικρούς ιταλούς παραγωγούς που δεν μπορούν να εμπορευτούν μεγάλες ποσότητες.
- 60 Εξάλλου, ο καθορισμός κατωτάτων σημαντικών ποσοτήτων (1 000 τόνων) για κάθε ατομική προσφορά που έπρεπε να παρουσιαστεί στο διαγωνισμό — μαζί με την έλλειψη δικτύου ανεξάρτητης διανομής και με το γεγονός ότι οι βιομηχανίες επεξεργασίας που δεν διαθέτουν μέσα αποθηκείσεως και πρέπει πολύ συχνά να προμηθεύονται από τη μια μέρα στην άλλη, βρίσκονταν σχεδόν σε αδυναμία να μετάσχουν στους διαγωνισμούς — οδήγησε αναγκαστικά στο να είναι οι ιταλοί παραγωγοί, σύμφωνα με την επιθυμία των εθνικών αρχών, οι μόνοι στην πραγματικότητα που μπορούσαν να μετέχουν στους διαγωνισμούς, πράγμα που υποχρέωνε τους ξένους προμηθευτές να προσφέρουν σ' αυτούς τους παραγωγούς μεγάλο τμήμα ζάχαρης από αυτήν που σκόπευαν να εξαγάγουν στην Ιταλία.

- 61 Περαιτέρω, το γεγονός ότι οι ζητούμενες ποσότητες για εξαγωγή εκτός διαγωνισμού ήταν αναλογικά μειωμένες όταν το σύνολό τους υπερέβαινε τους 10 000 τόνους, μπορούσε να μεταπείσει τους ενδιαφερομένους να κάμουν χρήση αυτού του συστήματος εισαγωγής και να τους ωθήσει να προμηθεύονται απευθείας από τους εγχώριους παραγωγούς.
- 62 Επιπλέον, ο εν λόγω καθορισμός κατωτάτων ποσοτήτων μπορούσε να εξαναγκάσει τους μικρούς ιταλούς παραγωγούς, οι οποίοι επιθυμούσαν να διατηρήσουν τη δυνατότητα συμμετοχής στις εισαγωγές, να συνεργαστούν με τους συναδέλφους τους που εμπορεύονταν σε μεγάλη κλίμακα.
- 63 Η συγκέντρωση της προσφοράς και της ζήτησης μπορούσε να θεωρηθεί ως συνέπεια της ιταλικής νομοθεσίας και ευνοούνταν επίσης από το γεγονός ότι λόγω της σημασίας των ποσοτήτων που υπάγονταν στους διαγωνισμούς, οι αγοραστές είχαν ισχυρή παρότρυνση να απευθύνονται στους εξαγωγείς που διέθεταν αρκετή παραγωγή και πρόσφεραν εγγυήσεις για τακτικούς και κατά ομάδες εφοδιασμούς, μπορούσαν δε να συνάπτουν συμβάσεις με συμφέρουσες τιμές, ιδίως επιτυγχάνοντας προϋποθέσεις μεταφοράς ιδιαίτερα ευνοϊκές που δεν θα δέχονταν οι σιδηροδρομικές επιχειρήσεις για μικρότερες ποσότητες.
- 64 Υπό τις προϋποθέσεις αυτές, αφενός μεν οι παραγωγοί-εξαγωγείς μπορούσαν να παρακινηθούν να εμπιστευθούν την πραγματοποίηση των εργασιών εξαγωγής σε μια μοναδική επιχείρηση, δηλαδή τη Sucres et Denrées, έμπορο διεθνούς επιπέδου που μπορεί να προσφέρει τις απαραίτητες εγγυήσεις για την επιτυχή ολοκλήρωση των εργασιών αυτών και αφετέρου, οι παραγωγείς-εισαγωγείς παραινούνταν επίσης να συγκεντρώνουν σ' ένα πρόσωπο τις διαπραγματεύσεις, δίνοντας την εντολή στην Eridania, σημαντικό ιταλικό παραγωγέα.
- 65 3. Από το σύνολο των προηγούμενων σκέψεων προκύπτει ότι η ιταλική νομοθεσία και η εκτέλεσή της είχαν αποφασιστική επίπτωση σε ουσιώδη στοιχεία της επιτιμώμενης συμπεριφοράς των οικείων επιχειρήσεων, έτσι ώστε να φαίνεται ότι αν έλειπε αυτή η νομοθεσία και η εκτέλεσή της, η επίδικη συνεργασία ή δεν θα γινόταν ή θα γινόταν κατά τρόπο διαφορετικό από εκείνον που διαπίστωσε η Επιτροπή.
- 66 Από την προσβαλλομένη απόφαση προκύπτει ότι η Επιτροπή δεν έλαβε επαρκώς υπόψη την επίπτωση αυτή και επομένως παραμέλησε ένα απαραίτητο στοιχείο για την εκτίμηση των προβαλλομένων παραβάσεων.
- 67 4. Εξάλλου, η ιταλική νομοθεσία και η εκτέλεσή της είχαν ως σκοπό και ως αποτέλεσμα να προσαρμόσουν ακριβώς την ποσότητα προσφοράς στην ποσότητα

τα ζητήσεως και κατ' αυτό τον τρόπο να εξαλείψουν ένα ουσιώδες στοιχείο του κανονικού ανταγωνισμού.

- 68 Περαιτέρω, το πιο πάνω περιγραφέν σύστημα μείωσε ουσιαστικά τη δυνατότητα των ενδιαφερομένων να διαπραγματεύονται τιμές που θα προέκυπταν από την ελεύθερη αλληλεπίδραση της προσφοράς και της ζήτησης.
- 69 Επιπλέον, η ιταλική νομοθεσία εμπόδισε εμμέσως, αλλά κατά τρόπο θεμελιώδη, την ελεύθερη επιλογή του προμηθευτή από τον αγοραστή και αντιστρόφως.
- 70 Εξάλλου, ο μόνος αποτελεσματικός «ανταγωνισμός» που άφησε η νομοθεσία αυτή να υφίσταται, τουλάχιστον κατά τα φαινόμενα, δηλαδή τον ανταγωνισμό σχετικά με τα ποσά του *son garrezzo* για τους σκοπούς των διαγωνισμών, ήταν ικανός να προκαλέσει την αύξηση ενός στοιχείου μη αμελητέου της τιμής κόστους των πιθανών αγοραστών και, μέσω αυτού, τις τιμές που ίσχυαν κατά τη μεταπώληση της κατακυρωθείσας ζάχαρης, ενώ οι σχετικές περί ανταγωνισμού διατάξεις της Συνθήκης προσπαθούν αντιθέτως, μεταξύ άλλων, να εμποδίσουν τις συμπράξεις επιχειρήσεων που διευκολύνουν τους ενδιαφερομένους να ζητούν αδικαιολόγητες τιμές.
- 71 Όπως διαπιστώθηκε πιο πάνω, είναι μιν αληθές, ιδίως, ότι το σύστημα των εθνικών ποσοστώσεων, προσπαθώντας να κατανείμει τις εθνικές αγορές, δεν αφήνει ήδη στους κανόνες του ανταγωνισμού παρά το εναπομένον πεδίο, το πεδίο όμως αυτό περιορίζεται σε μεγάλο μέρος κατά τρόπο θεμελιώδη από την ειδική οργάνωση της ιταλικής αγοράς.
- 72 Από τις σκέψεις αυτές προκύπτει ότι η επιτιμώμενη συμπεριφορά δεν μπόρεσε να εμποδίσει τον ανταγωνισμό κατά τρόπο αισθητό και, επομένως, δεν εμπίπτει στην απαγόρευση του άρθρου 85 της Συνθήκης.
- 73 Κατά συνέπεια, το άρθρο 1, παράγραφος 1, υποπαράγραφος 1 της προσβαλλόμενης απόφασης πρέπει να ακυρωθεί.
- Δεύτερο κεφάλαιο — Ως προς την αιτίαση περί εναρμονισμένης πρακτικής που τείνει στην προστασία της ολλανδικής αγοράς
- 74 Κατά το άρθρο 1, παράγραφος 1, υποπαράγραφος 2 της προσβαλλόμενης απόφασης, οι SU και CSM αφενός και οι RT και Pfeifer & Langen αφετέρου κα-

τηγορούνται ότι προέβησαν, «από την περίοδο 1968/1969 (η Pfeifer & Langen μόνο από την περίοδο 1970/1971)» — δηλαδή από την περίοδο 1968/1969 ως την περίοδο 1971/1972 — «σε παραβάσεις του άρθρου 85, παράγραφος 1, προβαίνοντας σε εναρμονισμένη πρακτική με σκοπό και αποτέλεσμα τον έλεγχο του εφοδιασμού με ζάχαρη της ολλανδικής αγοράς, προελεύσεως Βελγίου και δυτικού τμήματος της Γερμανίας, κατά συνέπεια δε, την προστασία της αγοράς αυτής».

Πρώτο τμήμα: Προκαταρκτικός λόγος ακυρώσεως: Ανυπαρξία της Coöperatieve Vereniging Suiker Unie UA (SU) σε τμήμα της περιόδου την οποία αφορά η παρούσα αιτίαση

- 75 I — Η SU ισχυρίζεται ότι άρχισε τις δραστηριότητές της μόλις στις 2 Ιανουαρίου 1971, έτσι ώστε να μην ευσταθεί η διαπίστωση της απόφασης, όσον αφορά την προσφεύγουσα, ότι διέπραξε παραβάσεις «από την περίοδο 1968/1969».
- 76 Ομοίως, η Επιτροπή παρέβη τον κανονισμό 17, ιδίως το άρθρο 15, παράγραφος 2, επιβάλλοντας στην προσφεύγουσα πρόστιμο που στηρίζεται στην ύπαρξη παραβάσεως που δεν μπορούσε να διαπράξει κατά το μεγαλύτερο τμήμα της πιο πάνω περιόδου.
- 77 Όπως προκύπτει από το σύνολο του φακέλου, το 1966 τέσσερις ολλανδικοί συνεταιρισμοί παραγωγής ζάχαρης με μέλη παραγωγούς ζαχαροτεύτων, ίδρυσαν ένωση με την ονομασία Coöperatieve Vereniging Suiker Unie UA, στο εξής αποκαλούμενη «πρώην ένωση», με έργο, ιδίως, το συντονισμό των ενεργειών αυτών των συναιτερισμών, οι οποίοι ήταν υποχρεωμένοι να ακολουθούν τις οδηγίες της ένωσης, κυρίως όσον αφορά την εκμετάλλευση των εγκαταστάσεων, τις επενδύσεις και τις τιμές.
- 78 Εμφορούμενοι από την επιθυμία να καταλήξουν σε στενότερη συνεργασία, που να περιλαμβάνει πραγματική συγχώνευση, οι τέσσερις συνεταιρισμοί ίδρυσαν στις 16 Ιουλίου 1970 εταιρία υπό την επωνυμία επίσης Coöperatieve Vereniging Suiker Unie UA, η οποία συγκέντρωσε ως άμεσους εταίρους τα μέλη των πιο πάνω συνεταιρισμών και άρχισε να λειτουργεί την 1η Ιανουαρίου 1971· η εταιρία αυτή είναι η προσφεύγουσα στην παρούσα υπόθεση.
- 79 Η πρώην ένωση, αφού άλλαξε την ονομασία της σε Coöperatieve Vereniging Suiker Unie Beheer UA, έπαυσε να λειτουργεί όταν άρχισε να λειτουργεί η προσφεύγουσα, διελύθη δε από 1ης Ιουνίου 1971.

- 80 Οι τέσσερεις συνεταιρισμοί, μέλη της παλιάς ένωσης, διαλύθηκαν στις 31 Δεκεμβρίου 1970 και η προσφεύγουσα ανέλαβε την 1η Ιανουαρίου 1971 όλα τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις τους.
- 81 Η προσφεύγουσα ισχυρίζεται ότι δεν μπορεί να καταστεί υπεύθυνη για πράξεις της πρώην ένωσης, η οποία δεν είναι δικαιούχος της (rechtsvoorganger), δεν διέθετε δε ούτε άυλο κεφάλαιο ούτε ενεργητικό που μπορούσε να μεταβιβάσει στην προσφεύγουσα, πέραν του ότι η μεταβίβαση άυλου κεφαλαίου είναι άγνωστη στο ολλανδικό δίκαιο.
- 82 Η προσφεύγουσα δεν είναι δικαιούχος και οικονομικός διάδοχος παρά των τεσσάρων συνεταιρισμών, των οποίων η ονομασίες δεν περιλαμβάνουν άλλωστε τις λέξεις Suiker Unie.
- 83 Αλλά κι αν υποθεθεί ότι πρέπει να θεωρηθεί ως δικαιούχος της πρώην ενώσεως, πρέπει να ληφθεί υπόψη το γεγονός ότι οι υποχρεώσεις που προκύπτουν από την απόφαση δεν γεννήθηκαν στο πρόσωπο αυτής της ένωσης, αλλά ευθέως στο πρόσωπο της SU.
- 84 II — Αφού ανέλαβε η προσφεύγουσα όλα τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των τεσσάρων συνεταιρισμών της πρώην ένωσης, πρέπει να λογιστεί ως οικονομικός διάδοχος τόσο της πρώην ενώσεως όσο και των μελών της, δεδομένου ότι τα ίδια τα μέλη της παρέσχον αυτή την ιδιότητα.
- 85 Η προσφεύγουσα δεν αμφισβητεί εξάλλου ότι η ονομασία Suiker Unie κάλυπτε πάντοτε τις ίδιες επιχειρήσεις, που διευθύνονταν κατά μεγάλο μέρος από τα ίδια πρόσωπα και έδρευαν στην ίδια διεύθυνση.
- 86 Ούτε προβάλλεται ότι η συμπεριφορά της προσφεύγουσας στην αγορά ζάχαρης διέφερε από τη συμπεριφορά της πρώην ένωσης.
- 87 Υπό τις προϋποθέσεις αυτές, όσον αφορά την αγορά ζάχαρης, η συμπεριφορά της προσφεύγουσας και της δικαιούχου της χαρακτηρίζεται από προφανή ενότητα δράσεως, ώστε η συμπεριφορά αυτή να μπορεί να αποδοθεί στην προσφεύγουσα.
- 88 Κατά συνέπεια, ο λόγος αυτός στερείται ερείσματος.

Δεύτερο τμήμα: Διαδικαστικοί και τυπικοί λόγοι ακυρώσεως

I — Λόγοι που αφορούν τη διοικητική διαδικασία

1) Παράβαση της αρχής της ευθυδικίας λόγω πρόωρων δημοσιεύσεων

- 89 Οι SU, CSM και Pfeifer & Langen κατηγορούν την Επιτροπή ότι παραβίασε την αρχή της ευθυδικίας προβαίνοντας σε ορισμένες δημόσιες δηλώσεις, από τις οποίες φαινόταν αποδεδειγμένη η ύπαρξη των προβαλλομένων παραβάσεων, τούτο δε σε χρόνο που οι ενδιαφερόμενοι δεν είχαν μπορέσει ακόμα ούτε να λάβουν θέση επί των αιτιάσεων που τους αφορούσαν.
- 90 Έτσι στερήθηκε η Επιτροπή τη δυνατότητα να εκτιμήσει με πλήρη νηφαλιότητα τα πραγματικά περιστατικά και τα επιχειρήματα που προέβαλαν οι προσφεύγουσες.
- 91 Από κανένα στοιχείο του φακέλου δεν μπορεί να συναχθεί ότι δεν θα εκδιδόταν η προσβαλλόμενη απόφαση ή ότι θα είχε διαφορετικό περιεχόμενο, αν έλειπαν οι επίμαχες δηλώσεις, ανεξάρτητα του αν οι δηλώσεις αυτές μπορούν να επικριθούν ή όχι από άλλη άποψη.
- 92 Εξάλλου, η απόφαση δεν περιέλαβε όλες τις αιτιάσεις που αναφέρονται στην ανακοίνωση αιτιάσεων.
- 93 Επομένως, ο λόγος αυτός πρέπει να απορριφθεί.

2) Υπερβολική βραχύτητα των προθεσμιών που καθορίστηκαν για την υποβολή παρατηρήσεων

- 94 Οι SU, CSM και Pfeifer & Langen ισχυρίζονται ότι, καθορίζοντας η Επιτροπή στις ενδιαφερόμενες, για την υποβολή των παρατηρήσεών τους επί της ανακοινώσεως των αιτιάσεων, προθεσμία μόνο δύο μηνών, παρέβη το άρθρο 11 του κανονισμού 99/63, σύμφωνα με τον οποίο, για τον καθορισμό των προθεσμιών που προβλέπονται σ' αυτό τον κανονισμό, «η Επιτροπή λαμβάνει υπόψη τον αναγκαίο χρόνο για την κατάρτιση των παρατηρήσεων».
- 95 Η έτσι καθορισθείσα προθεσμία ήταν πολύ βραχεία, λαμβανομένου υπόψη κυρίως του γεγονότος ότι η Επιτροπή χρειάστηκε πάνω από δύο έτη για να ολοκληρώσει την έρευνά της.

- 96 Δυνάμει του άρθρου 11, η εν λόγω προθεσμία «δεν πρέπει να είναι μικρότερη των δύο εβδομάδων»· τούτο αποδεικνύει ότι, καθορίζοντας η Επιτροπή την προθεσμία αυτή σε δύο μήνες, χορήγησε στις ενδιαφερόμενες επιχειρήσεις χρόνο υπερβαίνοντα κατά πολύ τον ελάχιστο χρόνο που προβλέπει αυτή η διάταξη.
- 97 Εξάλλου, αφού η διάταξη αυτή απαιτεί επίσης να λαμβάνεται υπόψη το «επείγον της υποθέσεως», η Επιτροπή, από το γεγονός ότι έκρινε, καλώς ή κακώς, ότι βρίσκεται προ πολλών συμπράξεων ιδιαιτέρως επιζημίας συμπεριφοράς ωθήθηκε στην επιτάχυνση της διοικητικής διαδικασίας για να μπορέσει να θέσει τέρμα όσο το δυνατόν γρηγορότερα στην επιτιμώμενη συμπεριφορά.
- 98 Η σύγκριση αφενός μεν του χρόνου που παρήλθε μεταξύ της ενάρξεως και της περατώσεως της έρευνας και αφετέρου της επίδικης δίμηνης προθεσμίας είναι άσχετη, δεδομένου ότι η Επιτροπή έπρεπε να συγκεντρώσει πολλά περιστατικά που αφορούν μεγάλο αριθμό επιχειρήσεων, ενώ κάθε μια από αυτές δεν είχε παρά να παράσχει εξηγήσεις μόνο για τη δική της συμπεριφορά.
- 99 Επομένως, ο λόγος αυτός ακυρώσεως είναι απορριπτέος.

3) Παράλειψη της Επιτροπής να λάβει υπόψη ορισμένα περιστατικά που προέβαλε η προσφεύγουσα

- 100 Η SU ισχυρίζεται ότι η Επιτροπή παρέβη το άρθρο 19, παράγραφος 1, του κανονισμού 17, και το άρθρο 1, του κανονισμού 99/63, διότι ένα μέλος της Επιτροπής βεβαίωσε σε συνέντευξη τύπου που έγινε στις 18 Δεκεμβρίου 1972, ότι καμία από τις επιχειρήσεις που αφορά η απόφαση δεν ισχυρίστηκε ότι καθόρισε την τιμή της ζάχαρης σε συμφωνία με τις αρμόδιες αρχές του κράτους μέλους στο οποίο ανήκει, ενώ η SU είχε ρητώς δηλώσει στη διοικητική διαδικασία ότι αυτή ήταν η δική της περίπτωση.
- 101 Από τις διατάξεις αυτές προκύπτει ότι η Επιτροπή είναι υποχρεωμένη, πριν λάβει απόφαση και ακούσει τη συμβουλευτική επιτροπή επί των συμπράξεων και των δεσποζουσών θέσεων, να δώσει στους ενδιαφερομένους «την ευκαιρία να κάνουν γνωστή την άποψή τους επί των αιτιάσεων της Επιτροπής».
- 102 Από τους ίδιους τους ισχυρισμούς της SU προκύπτει ότι είχε την ευκαιρία να λάβει θέση επί του εν λόγω σημείου.

103

Το γεγονός ότι ένα μέλος της Επιτροπής παρέσχε τυχόν στον τύπο εσφαλμένες πληροφορίες επί των ισχυρισμών που προέβαλε μια επιχείρηση σε μια διοικητική διαδικασία δεν είναι ικανό να αποδείξει ότι η Επιτροπή δεν έλαβε υπόψη της αυτούς τους ισχυρισμούς.

104 Συνεπώς, ο λόγος αυτός ακυρώσεως είναι αβάσιμος.

4) Παράβαση του άρθρου 4 του κανονισμού 99/63

105 Κατά τη SU, η Επιτροπή παρέβη το άρθρο 4 του κανονισμού 99/63, το οποίο ορίζει ότι «στις αποφάσεις της η Επιτροπή λαμβάνει υπόψη εκείνες μόνο τις αιτιάσεις, για τις οποίες οι επιχειρήσεις και ενώσεις επιχειρήσεων είχαν τη δυνατότητα να καταστήσουν γνωστή την άποψή τους».

106 Η απόφαση θεωρεί τις αγορές των Ολλανδών παραγωγών από την RT και την Pfeifer & Langen ως συνιστώσες αυτές καθαυτές παράβαση, ενώ η ανακοίνωση τις είχε απλώς θεωρήσει ως ένδειξη εναρμονισμένης πρακτικής.

107 Από το γράμμα και το πνεύμα της αποφάσεως προκύπτει ότι η Επιτροπή δεν υποστηρίζει ότι οι παραδόσεις από παραγωγό σε παραγωγό είναι παράνομες αυτές καθαυτές, αλλά συνήγαγε το παράνομο των εν λόγω ενεργειών από το γεγονός ότι οι ενέργειες αυτές αποτελούν στοιχεία εναρμονισμένης πρακτικής.

108 Εφόσον λοιπόν η απόφαση δεν αφίσταται από την ανακοίνωση όσον αφορά το εν λόγω στοιχείο, ο λόγος αυτός ακυρώσεως είναι αβάσιμος.

II — Λόγοι ακυρώσεως που αφορούν την κατάρτιση και την κοινοποίηση της απόφασης

1) Παράβαση των δικαιωμάτων αμύνης λόγω λήψεως ενιαίας αποφάσεως: παράβαση του άρθρου 191, παράγραφος 2 της Συνθήκης και του άρθρου 3 του κανονισμού 1

109 A — Η SU και η CSM κατηγορούν την Επιτροπή ότι παραβίασε τα δικαιώματα αμύνης εκδίδοντας ενιαία απόφαση που αφορά μεγάλο αριθμό επιχειρήσεων και ενόψει πολλών δήθεν παραβάσεων που δεν συνδέονται μεταξύ τους.

110 Ο τρόπος αυτός της διαδικασίας άφησε τους αποδέκτες της απόφασης σε αβεβαιότητα ως προς το ακριβές περιεχόμενο των αιτιάσεων που απευθύνονται

εναντίον κάθε μιας ατομικά και μπορεί να έχει ως συνέπεια παραβάσεις που διαπράχθηκαν ενδεχομένως από μια επιχείρηση να αποδίδονται επίσης και σε άλλη επιχείρηση.

- 111 Τίποτε δεν εμποδίζει την Επιτροπή να εκδώσει ενιαία απόφαση για περισσότερες παραβάσεις, έστω και αν ορισμένοι αποδέκτες δεν έχουν σχέση με ορισμένες παραβάσεις, αρκεί να επιτρέπει η απόφαση σε κάθε αποδέκτη να σχηματίζει σαφή εικόνα των αιτιάσεων που απευθύνονται προς αυτόν.
- 112 Εφόσον η προσβαλλόμενη απόφαση ικανοποιεί αυτή την απαίτηση όσον αφορά τη SU και τη CSM, ο λόγος ακυρώσεως είναι αβάσιμος.
- 113 *B* — Η SU προβάλλει παράβαση του άρθρου 191, παράγραφος 2 της Συνθήκης, καθώς και του άρθρου 3 του κανονισμού 1, λόγω του ότι η Επιτροπή της απήλυθε όχι μόνο την ολλανδική απόδοση της απόφασης, αλλά επίσης και τη γερμανική, γαλλική και ιταλική απόδοση, τούτο δε χωρίς να προσδιορίσει ότι το ολλανδικό κείμενο είναι το μόνο αυθεντικό που αφορά τη SU.
- 114 Τα όργανα της Κοινότητας είναι υποχρεωμένα να κοινοποιούν σε κάθε επιχείρηση αποδέκτη αποφάσεως το κείμενο της απόφασης αυτής στη γλώσσα του κράτους μέλους στο οποίο ανήκει αυτή η επιχείρηση.
- 115 Εφόσον στην προκειμένη περίπτωση πληρώθηκε αυτή η απαίτηση, το γεγονός ότι η Επιτροπή κοινοποίησε την απόφαση στις προσφεύγουσες και σ' άλλες γλώσσες, δεν μπορεί να θίξει το κύρος της.
- 116 Συνεπώς, ο λόγος αυτός δεν ευσταθεί.

2) Παράβαση του άρθρου 190 της Συνθήκης

- 117 Η SU και η CSM ισχυρίζονται ότι ορισμένες διαπιστώσεις που αναφέρονται στις αιτιολογικές σκέψεις της απόφασης είναι πολύ αόριστες ώστε να πληρούν τις προϋποθέσεις του άρθρου 190 της Συνθήκης.
- 118 Και αν υποθεθεί ακόμη ότι τα χωρία τα οποία επικαλούνται οι προσφεύγουσες δεν έχουν συνταχθεί με την επιθυμητή ακρίβεια, το γεγονός αυτό πάντως δεν εμπόδισε ούτε τις προσφεύγουσες ούτε το Δικαστήριο να αντιληφθούν την έννοια της αιτιάσεως που διατύπωσε η Επιτροπή και να κρίνουν τη βασιμότητα

ή μη της αιτιάσεως αυτής, έτσι ώστε να μη γεννάται ζήτημα παράβασης ουσιώδους τύπου κατά την έννοια του άρθρου 173 της Συνθήκης.

Κατά το μέτρο που ο λόγος αυτός αμφισβητεί τα προβαλλόμενα περιστατικά από την Επιτροπή ή την εκτίμησή τους από την Επιτροπή, αφορά την ουσία της υποθέσεως.

120 Κατόπιν αυτού, ο πιο πάνω λόγος δεν μπορεί να γίνει δεκτός.

3) Ασάφεια του διατακτικού

121 Η SU, CSM και RT προβάλλουν, κατά περίπτωση, παράβαση ουσιώδους τύπου, της αρχής της ασφάλειας δικαίου ή του άρθρου 3 του κανονισμού 17, οι λόγοι δε αυτοί συνίστανται είτε στο ότι το άρθρο 1, παράγραφος 1, υποπαράγραφος 2 της απόφασης δεν καθορίζει με ακρίβεια τη συμπεριφορά που συνιστά παράβαση και στην οποία πρέπει οι προσφεύγουσες να θέσουν τέρμα βάσει του άρθρου 2 της απόφασης, είτε στο ότι η τελευταία αυτή διάταξη, ακόμη και αν αντιμετωπιστεί υπό το φως των αιτιολογικών σκέψεων, δεν αποσαφηνίζει αν οι πωλήσεις από παραγωγό σε παραγωγό, λόγω του ότι λογίζονται παράνομες αυτές καθαυτές, δεν θα πρέπει να συνεχίζονται πλέον.

122 Για να κριθεί ο παρών λόγος ακυρώσεως πρέπει να γίνει αναγωγή όχι μόνο στο διατακτικό της απόφασης, το οποίο είναι κατ' ανάγκην συνοπτικό, αλλά επίσης στις αιτιολογικές της σκέψεις.

123 Το επικρινόμενο διατακτικό, θεωρούμενο υπό το φως της αιτιολογίας, εμφανίζει με αρκετή σαφήνεια τη συμπεριφορά που αποδίδεται στις προσφεύγουσες και η οποία πρέπει να τερματιστεί βάσει του άρθρου 2 της απόφασης.

124 Όσον αφορά ειδικότερα τις παραδόσεις από παραγωγό σε παραγωγό, ελέχθη ήδη ότι δεν θεωρούνται απαγορευμένες αυτές καθαυτές, αλλά ότι η Επιτροπή συνάγει την παρανομία τους από το γεγονός ότι αποτελούν στοιχεία εναρμονισμένης πρακτικής.

125 Επομένως, ο λόγος αυτός είναι απορριπτέος.

Τρίτο τμήμα: Λόγοι ακυρώσεως επί της ουσίας

I — Παράβαση του άρθρου 85 της Συνθήκης

126 Η SU, CSM, RT και Pfeifer & Langen ισχυρίζονται κατ' ουσίαν ότι, ελλείψει εναρμονίσεως, η συμπεριφορά που αποδίδεται στις προσφεύγουσες δεν συνι-

στά εναρμονισμένη πρακτική, έτσι ώστε η Επιτροπή, εφαρμόζοντας το άρθρο 85 της Συνθήκης για τη συμπεριφορά τους, παραβίασε αυτή τη διάταξη.

1) Περίληψη των αιτιολογικών σκέψεων της απόφασης

- 127 Το σύνολο των πρακτικών που αποδίδονται στις προσφεύγουσες ή σ' ορισμένες απ' αυτές υποδιαιρείται σε τρεις ομάδες ενεργειών ή παραλείψεων.
- 128 Καταρχάς κατηγορούνται ότι διοχέτευσαν τις εξαγωγές στις Κάτω Χώρες, όλες ή σχεδόν όλες, προς ορισμένους αποδέκτες ή προορισμούς, δηλαδή τους Ολλανδούς παραγωγούς, ορισμένες βιομηχανίες για τον εφοδιασμό των οποίων είχαν συμφωνήσει αυτοί οι παραγωγείς, τη μετουσίωση ή την κατοπινή εξαγωγή προς τρίτες χώρες.
- 129 Περαιτέρω κατηγορούνται οι προσφεύγουσες ότι αρνήθηκαν την παράδοση σε επιχειρηματίες που επιθυμούσαν να εισαγάγουν ζάχαρη σε γειτονικό κράτος μέλος.
- 130 Τέλος, η Επιτροπή αιτιάται την RT αφενός και τις SU και CSM αφετέρου ότι υποχρέωσαν αντιστοίχως τους Βέλγους και Ολλανδούς εμπόρους να ακολουθήσουν την πολιτική τους.

2) Έρευνα του λόγου ακυρώσεως

A — Ως προς τις σχέσεις μεταξύ RT, αφενός, και SU και CSM, αφετέρου

α) Ως προς τις αποδείξεις

αα) Ως προς τις αποδείξεις που αφορούν την πραγματική συμπεριφορά των προσφευγουσών

αα. 1) Ως προς τη διοχέτευση των βελγικών εξαγωγών προς ορισμένους αποδέκτες ή προορισμούς

- 131 Από πολλά στοιχεία του φακέλου προκύπτει ότι η RT και άλλοι Βέλγοι παραγωγοί ελεγχόμενοι απ' αυτήν (Raffinerie Notre-Dame, στο Oreye· Sucrieries des Flandres, στο Moerbeke-Waas), κατά τρόπο γενικό ή επ' ευκαιρία ορισμένων παραδόσεων που έπρεπε να γίνουν σε Ολλανδούς πελάτες, πλην της SU και της

CSM, επέβαλαν συστηματικά στην Export και στη Hottlet να μην παραδίδουν τις εν λόγω ποσότητες παρά σε ορισμένες ομάδες αποδεκτών ή για ορισμένους προορισμούς.

- 132 Έτσι, σ' ένα γράμμα προς την Export της 24ης Ιουλίου 1969 (παράρτημα I 43 στα υπομνήματα αμύνης), η RT, αφού υπενθύμισε στην εταιρία αυτή ότι την είχε «ειδοποιήσει προηγουμένως για την πολιτική μας έναντι των αλλοδαπών συναδέλφων», της παραγγέλλει να μην εξάγει στις Κάτω Χώρες, με προορισμό την αγορά καταναλώσεως, τις ποσότητες που είχαν αρχικά πωληθεί για μετουσίωση, που όμως δεν μπορούν πλέον να χρησιμοποιηθούν γι' αυτό το σκοπό λόγω της καταργήσεως της πριμοδοτήσεως της μετουσίωσης.
- 133 Στα πρακτικά της 23ης Απριλίου 1970, που συντάχθηκαν από την Export, μιας συναντήσεως αυτής της εταιρίας με την RT στις 20 Απριλίου 1970 (παράρτημα I 74 στα υπομνήματα αμύνης), αναφέρεται ότι ο κ. Rolin, της RT, είχε «ενοχληθεί από τις ενέργειες της Export στην περίοδο 1969/1970 στις Κάτω Χώρες κατά τις αγορές από ανεξάρτητους βιομηχάνους λίγο πριν αρχίσει η περίοδος εμπορίας ζάχαρης»· το χωρίο αυτό συνδυαζόμενο με τα λοιπά στοιχεία δεν μπορεί να γίνει αντιληπτό παρά υπό την έννοια ότι η RT κατηγορεί την Export ότι εφοδιάζει, ενδεχομένως με τη βοήθεια ανεξάρτητων έναντι της RT Βέλγων βιομηχάνων, Ολλανδούς πελάτες άλλους από εκείνους στους οποίους είχε σκοπό η RT να περιορίσει τις εξαγωγές της.
- 134 Σ' ένα τηλετύπημα της 19ης Αυγούστου 1970 (παράρτημα I 82 στα υπομνήματα αμύνης), η RT, αφού έλαβε γνώση ότι η Export συγκατατέθηκε στη γραμμή συμπεριφοράς που έπρεπε να ακολουθήσει στην ολλανδική αγορά, πληροφόρησε την εν λόγω εταιρία ότι «θέτομε συνεπώς στη διάθεσή σας ζάχαρη για την ολλανδική βιομηχανία συμπυκνωμένου γάλακτος ...».
- 135 Σ' ένα τηλετύπημα προς την RT της 20ής Αυγούστου 1970 (παράρτημα I 83 στα υπομνήματα αμύνης), η Export εκφράζει τη συναίνεσή της να συμμορφωθεί στη «σύμπραξη» που έγινε μεταξύ RT και των Ολλανδών παραγωγών, προσθέτοντας ότι αυτή η σύμπραξη περιλαμβάνει για την Export την υποχρέωση να μην παραδίδει στις Κάτω Χώρες για «κατευθείαν κατανάλωση» ούτε για «τη βιομηχανία ζαχαρωδών προϊόντων», ενώ η Export παραμένει αντιθέτως ελεύθερη να εμπορεύεται με τη βιομηχανία γάλακτος και με τη χημική βιομηχανία, καθώς και στο πλαίσιο του «εμπορίου μετουσίωσης».
- 136 Η βιομηχανία γάλακτος αναφέρεται μερικές φορές μαζί με τη SU ως ο μόνος Ολλανδός πελάτης που μπορεί να υπολογίζεται, σε διάφορα άλλα έγγραφα, δη-

λαδή σ' ένα τηλετύπημα της RT προς την Export της 20ής Αυγούστου 1970, σε μια βεβαίωση πωλήσεως που έκανε η Export προς τη Jacobson την 1η Οκτωβρίου 1970, σ' ένα τηλετύπημα της Export προς τη Jacobson της ίδιας ημερομηνίας, σε δύο γράμματα της Oreye προς την Export της 2ας και 7ης Οκτωβρίου 1970, σε μια σύμβαση αγοράς της Hottlet της 16ης Δεκεμβρίου 1970, σε εννέα συμβάσεις αγοράς ή πωλήσεως μεταξύ Export ή Hottlet και RT, άλλων Βέλγων βιομηχάνων ή της Jacobson μεταξύ 16ης Δεκεμβρίου 1970 και 7ης Ιανουαρίου 1972, σ' ένα τηλετύπημα της Export προς την RT της 17ης Σεπτεμβρίου 1970, σ' ένα γράμμα της Export προς την Oreye της 5ης Οκτωβρίου 1970, σ' ένα τηλετύπημα της Export προς την RT της 21ης Σεπτεμβρίου 1970 (παραρτήματα I 84, 88, 89, 91 ως 97, 100 ως 104, 112 ως 114 στα υπομνήματα αμύνης).

- 137 Σε μια βεβαίωση αγοράς που έγινε από την Export προς την RT στις 5 Οκτωβρίου 1970 (πάρρημα I 128 στα υπομνήματα αμύνης), αναγράφεται ότι: «προορισμός: Ολλανδία, καταρχήν μόνο βιομηχανία γάλακτος, ζάχαρη προοριζόμενη για παραλήπτες-αγοραστές-τελικούς καταναλωτές των οποίων τον εφοδιασμό εγκρίνει η ολλανδική βιομηχανία ζάχαρης ...»

αα. 2) Ως προς τις αρνήσεις παραδόσεως

- 138 Ορισμένα έγγραφα επιβεβαιώνουν την περιοριστική πολιτική της RT, διότι από τα έγγραφα αυτά προκύπτει ότι μερικές φορές οι Βέλγοι επιχειρηματίες αρνήθηκαν να δεχτούν προσφορές αγοράς που προέρχονταν από επιχειρηματίες, πλην των παραγωγών ζάχαρης, των βιομηχανιών γάλακτος και των χημικών βιομηχανιών.
- 139 Έτσι, με γράμματα της 14ης Αυγούστου, 23ης Αυγούστου, 2ας Σεπτεμβρίου και 3ης Σεπτεμβρίου 1968 (παραρτήματα I 44 ως 47 των υπομνημάτων αμύνης), είτε η RT είτε η Export ή το Comptoir sucrier d'Anvers, ενεργώντας σύμφωνα με τις οδηγίες της RT ή άλλων Βέλγων παραγωγών ελεγχόμενων από την RT, απέρριψαν προσφορές αγοράς που προέρχονταν από τέτοιους επιχειρηματίες, με την αιτιολογία ότι οι διαθέσιμες ποσότητες δεν αφήνουν καμία δυνατότητα εξαγωγής.
- 140 Σ' ένα εσωτερικό σημείωμα της 23ης Απριλίου 1970 (πάρρημα I 75 στα υπομνήματα αμύνης), η Export διαπιστώνει ότι «η πολιτική των διυλιστηρίων εμποδίζει» την πραγματοποίηση των δυνατοτήτων εξαγωγής «στις παραμεθόριες περιοχές του Benelux», παρά την ύπαρξη στις Κάτω Χώρες σημαντικών αναγκών.

αα. 3) Ως προς την υποχρέωση που επέβαλε η RT στους Βέλγους εμπόρους και η SU και CSM στους Ολλανδούς εμπόρους να ακολουθούν την πιο πάνω περιγραφείσα πολιτική

- 141 Όσον αφορά τις σχέσεις μεταξύ RT και Βέλγων εμπόρων, όπως προκύπτει ήδη από τα περισσότερα προαναφερθέντα στοιχεία, η RT επέμεινε στους εμπόρους και ιδίως στην Export να μην εφοδιάζουν στο εσωτερικό των Κάτω Χωρών παρά τους Ολλανδούς παραγωγούς, τη βιομηχανία γάλακτος, τη χημική βιομηχανία ή για μετουσίωση.
- 142 Σε ένα τηλετύπημα που απεστάλη στην RT στις 19 Αυγούστου 1970 (παράρτημα I 81 στα υπομνήματα αμύνης), η Export γράφει: «Ολλανδία: βάσει των αναγκών εισαγωγής στις Κάτω Χώρες ζάχαρης ΕΟΚ, συμφωνούμε με την αρχή που αναφέρθηκε στο προχθεσινό γεύμα να εργαστούμε σύμφωνα με το σχέδιό σας, δηλαδή εμπόριο μεταξύ βιομηχάνων ζάχαρης μέσω παραδοσιακού βελγο-ολλανδικού εμπορίου, με ικανοποιητικούς για την Export όρους. Για να δώσουμε συνέχεια στην πρότασή σας ερχόμαστε σε επαφή με ολλανδικούς οίκους επί αυτών των θεμάτων ...»
- 143 Με τηλετύπημα της ίδιας ημερομηνίας απαντητικού του πιο πάνω τηλετυπήματος (παράρτημα I 82 στα υπομνήματα αμύνης), η RT, αφού εξέφρασε «τη μεγάλη χαρά» της για την επιτευχθείσα συναίνεση της Export, εκθέτει ότι: «Θέτομε συνεπώς στη διάθεσή σας ζάχαρη για την ολλανδική βιομηχανία συμπυκνωμένου γάλακτος μέσω του παραδοσιακού εμπορίου ... εξάλλου, αν η ολλανδική βιομηχανία ζάχαρης μας ζητήσει να ικανοποιήσουμε τις ανάγκες της, τυχόν εξαγωγή βελγικής ζάχαρης θα γινόταν επίσης με τη βοήθεια των δικών μας εμπορικών οίκων. Από τις πιο πάνω ρυθμίσεις συνάγεται ότι θα αποσχετε από οποιαδήποτε άλλη πρωτοβουλία στην ολλανδική αγορά, ώστε να μη διαταραχτεί η δομή της.»
- 144 Με απαντητικό τηλετύπημα της 20ής Αυγούστου 1970 (παράρτημα I 83 των υπομνημάτων αντικρούσεως), η Export παρέθεσε κατά τρόπο πιο αναλυτικό τους όρους της επιτευχθείσας συμφωνίας, γράφοντας ειδικότερα: «Η Export συμφωνεί να ακολουθήσει την RT ... στην επεξεργασία μιας σύμπραξης με τη SU και τη CSM ... για την περίοδο εμπορίας ζάχαρης 1970/1971 με τους ακόλουθους όρους:
- 145 1) Η Export αρνείται να χορηγήσει βελγική ζάχαρη στους Ολλανδούς αγοραστές-καταναλωτές γι' αυτό που ονομάζομε ίδιες ολλανδικές ανάγκες και που συνίστανται στην απευθείας κατανάλωση αφενός μεν στην κατάσταση που

βρίσκεται, αφετέρου δε για τη βιομηχανία ζαχαρωδών προϊόντων για κατανάλωση αυτών των ζαχαρωδών προϊόντων στις Κάτω Χώρες ... Αυτή η βιομηχανία ζαχαρωδών προϊόντων δεν περιλαμβάνει τη βιομηχανία γάλακτος. Από την άρνηση της Exportt εξαιρείται επίσης το εμπόριο μετουσιωμένης ζάχαρης και η χημική βιομηχανία.

2) Η παραίτηση αυτή της Exportt συνδέεται ... με το ότι, καθόσον αφορά τις ανάγκες εισαγωγής των Κάτω Χωρών σε ζάχαρη ΕΟΚ ..., το εμπόριο που θα διενεργηθεί για την προμήθεια αυτής της ολλανδικής αγοράς μεταξύ Βέλγων βιομηχάνων ζάχαρης και Ολλανδών βιομηχάνων ζάχαρης θα γίνει μέσω του παραδοσιακού βελγικού και ολλανδικού εμπορίου ...»

145 Όσον αφορά τις σχέσεις μεταξύ SU και CSM αφενός και των Ολλανδών εμπορών αφετέρου ένα σημείωμα της 3ης Σεπτεμβρίου 1970, απευθυνόμενο από το βαρόνο Kronacker, της Exportt, στον κ. Rolin, της RT (παράρτημα I 86 στα υπομνήματα αντικρούσεως), αναφέρει μια βεβαίωση του κ. Rolin, σύμφωνα με την οποία «οι τρεις Ολλανδοί παραδοσιακοί εισαγωγείς ανέλαβαν την υποχρέωση έναντι της SU και της κεντρικής (CSM) να μην εισαγάγουν για την ολλανδική κατανάλωση αν δεν γίνει αυτό με τη δική τους συναίνεση», αφετέρου δε «η CSM και η SU ανέλαβαν τη δέσμευση έναντι του κ. Rolin, όταν δεν υφίστανται καταναλωτικές ανάγκες, να απευθύνονται οι εταιρίες αυτές στην RT για να εξασφαλίζουν την κάλυψη αυτών των αναγκών και η RT αναλαμβάνει την υποχρέωση να εμπορεύεται μέσω ημών», δηλαδή μέσω της Exportt.

146 Σ' ένα τηλετύπημα της 24ης Σεπτεμβρίου 1970 που απευθύνεται από τη Jacobson στην Exportt (παράρτημα I 87 στα υπομνήματα αντικρούσεως), αναφέρεται ότι «η ζάχαρη την οποία πρέπει να παραλάβουμε προορίζεται για αγοραστές για τους οποίους δεν υπάρχει καμία διαφορά απόψεων με την ολλανδική βιομηχανία».

147 Σ' ένα τηλετύπημα της Exportt προς τη Jacobson της 1ης Οκτωβρίου 1970, που περιλαμβάνει επιβεβαίωση πωλήσεως (παράρτημα I 89 στα υπομνήματα αντικρούσεως), αναγράφεται υπό τον τίτλο «ειδικές ρήτρες», ότι «το αποκλειστικό δικαίωμα της RT» — δηλαδή το αποκλειστικό δικαίωμα πωλήσεως της κρυσταλλικής της ζάχαρης που η RT έδωσε στην Exportt και στη Hottlet για την περίοδο εμπορίας 1970/1971 — «συναρτάται με την υποχρέωση που ανέλαβαν οι τρεις ολλανδικοί παραδοσιακοί εμπορικοί οίκοι ότι η βελγική κρυσταλλική ζάχαρη που περιλαμβάνεται στην παρούσα ή στις μεταγενέστερες συμβάσεις της περιόδου εμπορίας 1970/71 θα προορίζεται για παράδοση σε αποδέκτες-αγορα-

στές-τελικούς καταναλωτές για τους οποίους η ολλανδική βιομηχανία ζάχαρης (CSM-SU) συμφωνεί να εφοδιαστούν».

ββ) Ως προς την απόδειξη σχετικά με το ζήτημα αν η πιο πάνω συμπεριφορά ήταν εναρμονισμένη

- 148 Τα παραδείγματα που παρατέθηκαν πιο πάνω εμφανίζουν ήδη την ύπαρξη εναρμονισμένων ενεργειών, δηλαδή το τηλετύπημα της Export στην RT της 20ής Αυγούστου 1970, το σημείωμα της Export στην RT της 3ης Σεπτεμβρίου 1970, το τηλετύπημα της Jacobson στην Export της 24ης Σεπτεμβρίου 1970, το τηλετύπημα της Export στην Jacobson της 1ης Οκτωβρίου 1970 και η βεβαίωση πωλήσεως που έγινε από την Export στην RT στις 5 Οκτωβρίου 1970.
- 149 Σε πρακτικά που καταρτίστηκαν από την Export και αποδίδουν μια συζήτηση που έγινε μεταξύ εκπροσώπων της RT και της Export στις 20 Απριλίου 1970 (παράρτημα I 74 στα υπομνήματα αντικρούσεως) αναφέρεται ότι «οι υποχρεώσεις της RT που ανελήφθησαν στο πλαίσιο ... της συνεννοήσεως μεταξύ ευρωπαϊκών διυλιστηρίων», υποχρεώσεις δυνάμει των οποίων «αποκλείστηκαν από το πεδίο εφαρμογής των εμπορικών σχέσεων RT/Export πολλές απευθείας συναλλαγές μεταξύ διυλιστηρίων και προς παραγωγό» — οι δύο τελευταίες λέξεις προφανώς εννοούν «ή παραγωγών» — «στην Ολλανδία (αφενός κατασκευή κύβων ζάχαρης CSM με πιθανή ανταλλαγή πρώτης ύλης, αφετέρου προμήθεια κρυσταλλικής ζάχαρης για βιομηχάνους σε πελάτες της CSM/SU, κατόπιν αιτήσεως και μέσω των τελευταίων αυτών)».
- 150 Σε πρακτικά της Export της 16ης Μαΐου 1970, που αναφέρονται σε συζητήσεις που διεξήχθησαν μεταξύ εκπροσώπων των ίδιων εταιριών στις 30 Απριλίου 1970 (παράρτημα I 76 στα υπομνήματα αντικρούσεως), αναγράφονται τα εξής: «Η βασική αρχή επί της οποίας ο κ. Maisin» — της RT — «είναι άκαμptos είναι η ακόλουθη: Η Export πρέπει να ακολουθήσει την RT στην πολιτική της έναντι των Ευρωπαίων εταίρων της. Η πολιτική αυτή έχει προσδιοριστεί απ' αυτόν ως εξής: Καμία μετακίνηση εμπορευμάτων από χώρα σε χώρα αν δεν υπάρχει συνεννόηση μεταξύ παραγωγού και παραγωγού».
- 151 Ένα τηλετύπημα της RT προς την Export της 20ής Αυγούστου 1970 (παράρτημα I 84 στα υπομνήματα αντικρούσεως) αναφέρει ότι: «Για τις ανάγκες εισαγωγής των Κάτω Χωρών σε ζάχαρη που προορίζεται για κατανάλωση στην Ολλανδία, θα αρνηθείτε να συναλλάσσεσθε εκτός από τις αιτήσεις που θα γίνουν από την ολλανδική βιομηχανία ζάχαρης, η οποία σκοπεί να διατηρήσει τον έλεγχο της αγοράς αυτής. Η ολλανδική βιομηχανία ζάχαρης, όπως άλλωστε μας το βεβαίωσατε, μας δήλωσε ότι η σημερινή κατάσταση στην Ολλανδία δεν απαιτεί εισαγωγές. Δεδομένου ότι δεν πρόκειται να κάνουμε τίποτε που να προορίζεται

για κατανάλωση στην Ολλανδία, χωρίς τη συναίνεση των Ολλανδών συναδέλφων μας, δεν χρειάζεται τώρα να μελετηθούν συναλλαγές βελγικής ζάχαρης για τις αγορές αυτές ... Άλλο θέμα είναι η προμήθεια της Melk Industrie (βιομηχανία γάλακτος) ...»

Σ' ένα γράμμα της 31ης Αυγούστου 1970 (παράρτημα I 85 στα υπομνήματα αντικρούσεως), η RT γράφει στην Export ότι: «Όσον αφορά την Ολλανδία, βασική αρχή είναι ότι δεν επιθυμούμε να κάνουμε οτιδήποτε που θα μπορούσε να θίξει τη SU ή τη CSM, όπως επίσης αυτές δεν επιθυμούν να κάνουν τίποτε που να μας ενοχλήσει.»

153 Σ' ένα γράμμα βεβαιώσεως αγοράς της 1ης Οκτωβρίου 1970, που απέστειλε η Jacobson (παράρτημα I 88 στα υπομνήματα αντικρούσεως), η Export — αφού ανέφερε ότι η RT εμπιστεύθηκε σ' αυτή την εταιρία καθώς και στη Hottlet, για την περίοδο εμπορίας 1970/71, την αποκλειστικότητα πώλησεως της κρυσταλλικής της ζάχαρης σε εξαγωγές, υπογραμμίζοντας δε ότι η RT δεν επρόκειτο να κάνει τίποτε στην ολλανδική αγορά «χωρίς έγκριση των δύο αυτών Ολλανδών συναδέλφων της» — εκθέτει ότι αυτή η αποκλειστικότητα «αποτελεί συνάρτηση μιας δεσμεύσεως που ανέλαβαν οι τρεις ολλανδικοί παραδοσιακοί εμπορικοί οίκοι ότι η βελγική κρυσταλλική ζάχαρη της περιόδου εμπορίας 1970/1971 της παρούσης ή μεταγενεστερών συμβάσεων προορίζεται να παραδοθεί σε αποδέκτες-αγοραστές-τελικούς καταναλωτές για τους οποίους η ολλανδική βιομηχανία ζάχαρης (CSM-SU) δίνει έγκριση προμηθείας».

154 Σ' ένα τηλετύπημα που απέστειλε η Export σ' ένα Γερμανό έμπορο στις 14 Σεπτεμβρίου 1970 — τηλετύπημα που αποτελεί συνέχεια ενός τηλετυπήματος της 11ης Σεπτεμβρίου, στο οποίο ο έμπορος αυτός ανέφεραται σε «διάφορους πελάτες στην Ολλανδία ... οι οποίοι έχουν άμεση ανάγκη προσφορών» (πρβλ. παραρτήματα I 107, 108 στα υπομνήματα αντικρούσεως) —, αναγράφεται μεταξύ άλλων ότι: «όσον αφορά την ολλανδική αγορά, για την οποία μας ζητήσατε επίσης προσφορές και μας γράψατε για περαιτέρω άμεσες δυνατότητες πώλησεως 15 000 τόνων περίπου βελγικής κρυσταλλικής ζάχαρης της εσοδείας 1970/71, σας επιβεβαιώνουμε ρητώς ότι οι κυριότερες βιομηχανίες βελγικής ζάχαρης, ο όμιλος RT, που και αυτές εργάζονται σε στενό σύνδεσμο (μέσω μεσιτών πώλησεως), όσον αφορά την εσωτερική ολλανδική αγορά, με τους ομίλους της ολλανδικής βιομηχανίας ζάχαρης CSM και SU, δεν πωλούν τώρα γι' αυτή την αγορά, εκτός του παραδοσιακού γι' αυτούς κυκλώματος διυλιστηρίων, αναμένουν δε οπωσδήποτε τις τυχόν αιτήσεις των βιομηχανιών ολλανδικής ζάχαρης.»

155 Επιπλέον, η ύπαρξη εναρμονισμένης πρακτικής μεταξύ της RT και των Ολλανδών παραγωγών είναι επίσης βεβαιωμένη, αμέσως ή εμμέσως, σε ορισμένα άλλα έγγραφα (επιστολή του Comptoir sucrier d'Anvers προς Ολλανδό πελά-

τη, της 3ης Σεπτεμβρίου 1968· εσωτερικό σημείωμα της Export της 23ης Απριλίου 1970· τηλετύπημα της Export προς την RT της 20ής Αυγούστου 1970· σημείωμα της Export προς την RT της 3ης Σεπτεμβρίου 1970· τηλετυπήματα της Jacobson προς την Export της 24ης και 30ής Σεπτεμβρίου 1970· τηλετυπήματα της Export προς την RT της 14ης και 17ης Σεπτεμβρίου 1970· τηλετύπημα της Export προς τη Jacobson της 1ης Οκτωβρίου 1970· βεβαίωση αγοράς που έγινε από την Export προς την RT στις 5 Οκτωβρίου 1970· επιστολή της Export στη Naveau της 31ης Ιουλίου 1970: παραρτήματα I 47, 75, 83, 86, 87, 89, 90, 108, 112, 128, 129 στα υπομνήματα αντικρούσεως).

β) Ως προς την εκτίμηση των αποδείξεων αυτών

αα) Ως προς την αποδεικτική τους αξία

- 156 Η RT εκθέτει ότι ναι μεν τα πιο πάνω έγγραφα της Export αποδίδουν σωστά τις δηλώσεις που έκανε η RT σ' αυτή την εταιρία, τα δε έγγραφα που επικαλείται η Επιτροπή είναι «επιβαρυντικά», δεν πρέπει όμως να ληφθούν «κατά γράμμα».
- 157 Πράγματι, αφού προσπάθησε η Export ματαίως να επιτύχει την αποκλειστικότητα πωλήσεων της RT και επειδή φοβήθηκε, κακώς, ότι θα αποκλειστεί βαθμικώς από τις συναλλαγές της RT, η τελευταία για να εξομαλύνει τις εντάσεις που γεννήθηκαν μεταξύ των δύο εταιριών, «δεν θέλησε να εξηγήσει ειλικρινά στην Export ότι το ίδιο το συμφέρον της επέτρεψε να καταργήσει τους μεσάζοντες σ' ορισμένες συναλλαγές», ώστε «της φάνηκε σκοπιμότερο, μιλώντας με γλώσσα εμπορική, να οχυρωθεί πίσω από τους αλλοδαπούς συναδέλφους της».
- 158 Αν οι δηλώσεις για τις οποίες πρόκειται ανταποκρίνονταν στην πραγματικότητα, «θα επρόκειτο για υπερβολική αφέλεια, που δεν μπορεί κανείς λογικά να καταλογίσει σε μια επιχείρηση σαν την RT, το να προβεί στην καταγραφή τους».
- 159 Η SU και η CSM ισχυρίζονται μαζί ότι δεν μπορεί να τους αντιταχθεί μια αλληλογραφία μεταξύ τρίτων, δηλαδή μεταξύ RT και Export, τούτο δε πολύ λιγότερο αφού οι δηλώσεις της RT ως προς την ανάγκη να μη θιγούν οι Ολλανδοί παραγωγοί στηριζόταν σε καθαρά κερδοσκοπικές ενέργειες της RT και διότι η Export, λόγω των πασιγνώστων εντάσεων που υφίσταντο μεταξύ αυτής και της RT, επεδίωκε προφανώς να κατασκευάσει έναν επιζήμιο φάκελο για την τελευταία.
- 160 Μολονότι τα στοιχεία αυτά, καθώς και άλλα έγγραφα που κατατέθηκαν στο φάκελο από την Επιτροπή, εμφανίζουν τη διάσταση απόψεων μεταξύ RT και

Εκπορτί στο πεδίο της ελευθερίας ενεργείας που έπρεπε να αναγνωρισθεί στην τελευταία, είναι πάντως δύσκολο να γίνει δεκτό ότι η RT απλώς επινόησε αυτό που είπε ή έγραψε για τις σχέσεις με τη SU και τη CSM.

161 Όσον αφορά την «αφέλεια» που αποδεικνύει, κατά την άποψη της RT, κάθε γραπτή ομολογία περί συμμετοχής σε εναρμονισμένη πρακτική και στην προσπάθεια εφαρμογής της, πρέπει να παρατηρηθεί ότι θα ήταν ακόμη πιο παράδοξο για ένα ισχυρό παραγωγό να προσποιείται εγγράφως συμπεριφορά ικανή να τον εκθέσει σε κυρώσεις, απλώς και μόνο για να κατευνάσει έναν έμπορο που έχει άμεση εξάρτηση απ' αυτόν στο οικονομικό επίπεδο.

162 Εξάλλου, ο περιληπτικός ισχυρισμός ότι οι επίμαχες δηλώσεις δεν πρέπει να ληφθούν «κατά γράμμα», αφήνει εντελώς ανοιχτό το ερώτημα κατά πόσον η RT δέχεται ή αρνείται την αλήθεια αυτών των δηλώσεων και επομένως μήπως δεν συνιστά ούτε σοβαρή προσπάθεια αντικρούσεως των αποδεικτικών αυτών στοιχείων της Επιτροπής.

163 Περαιτέρω, θα ήταν ματαία η άρνηση της αποδεικτικής ισχύος των εγγράφων για τα οποία πρόκειται, με την αιτιολογία ότι η Export τα συνέταξε ή τα διατήρησε με το μοναδικό σκοπό να εκθέσει την RT σε διώξεις εκ μέρους της Επιτροπής.

164 Αντίθετα προς τη σκέψη της SU και της CSM, τίποτε δεν απαγορεύει στην Επιτροπή και στο Δικαστήριο να δεχθούν ως απόδειξη συμπεριφοράς μιας επιχειρήσεως την ανταλλαγείσα αλληλογραφία μεταξύ τρίτων, υπό την προϋπόθεση ότι το περιεχόμενο αυτής της αλληλογραφίας είναι αξιόπιστο κατά το μέτρο που αποδεικνύει αυτή τη συμπεριφορά.

165 Προπαντός οι δηλώσεις που βρίσκονται στα επίδικα έγγραφα συμπίπτουν με την πραγματική συμπεριφορά που επέδειξαν οι ενδιαφερόμενοι στην αγορά.

166 Υπό τις προϋποθέσεις αυτές, πρέπει να γίνει δεκτό ότι τα στοιχεία αυτά αποτελούν ένα σύνολο συγκλινουσών ενδείξεων και ότι το περιεχόμενό τους ανταποκρίνεται, τουλάχιστον κατά τα ουσιώδη στοιχεία, προς την πραγματικότητα.

ββ) Ως προς την ύπαρξη της προβαλλόμενης εναρμονισμένης πρακτικής

167 1) Από το σύνολο των προαναφερθέντων στοιχείων προκύπτει ότι οι προσφεύγουσες επέδειξαν πράγματι στην αγορά τη συμπεριφορά που διαπίστωσε η Επιτροπή.

- 168 Επομένως, πρέπει να θεωρηθεί ως δεδομένο ότι σχεδόν το σύνολο των εξαγωγών στις Κάτω Χώρες από την RT και τους Βέλγους παραγωγούς που ελέγχονταν από αυτή διοχετεύτηκαν προς τους Ολλανδούς παραγωγούς ζάχαρης, τις βιομηχανίες γάλακτος ή τις χημικές βιομηχανίες ή τις βιομηχανίες μεταουσιώσεως, ότι η RT δεν προμήθευσε καθόλου την παραδοσιακή πελατεία των Ολλανδών παραγωγών και ότι υποχρέωσε τους Βέλγους εμπόρους-εξαγωγείς να ακολουθήσουν αυτή την πολιτική διοχετεύσεως.
- 169 Οι ποσότητες που διοχετεύτηκαν κατ' αυτό τον τρόπο σε περιορισμένο αριθμό παραληπτών ή τόπων προορισμού ήταν σημαντικές, όπως προκύπτει από τους αριθμούς που η ίδια η RT αναφέρει στο παράρτημα 4 του υπομνήματος απαντήσεώς της.
- 170 Σύμφωνα μ' αυτούς τους αριθμούς — οι οποίοι, έστω και αν αφίστανται άλλοτε προς τα άνω άλλοτε προς τα κάτω από τους αριθμούς που προβάλλει η Επιτροπή, παραμένουν πάντως στο αυτό μέγεθος —, στο σύνολο των τεσσάρων περιόδων εμπορίας που αναφέρει η απόφαση, η RT παρέδωσε, αντίστοιχα στη SU, στη CSM και στην ολλανδική βιομηχανία γάλακτος, 40 741, 35 099 και 48 000 τόνους ραφιναρισμένης ή κρυσταλλικής ζάχαρης, δηλαδή συνολικά 123 840 τόνους, αριθμούς που παραμένουν σημαντικοί ακόμη και αν αφαιρεθούν οι 10 587 τόνοι κρυσταλλικής ζάχαρης που ανέθεσε η CSM το 1968/1969 και το 1969/1970 στην RT ως εργασία χωρίς υλικά (φασόν) και τους οποίους επανεξήγαγε ακολούθως στις Κάτω Χώρες υπό τη μορφή ραφιναρισμένης ζάχαρης.
- 171 Όπως προκύπτει από τη στατιστική που παρέσχε η Επιτροπή (παράρτημα 1 στο υπόμνημα αντικρούσεως 47/73, πίνακας VI), οι «ελεγχόμενες» παραδόσεις — δηλαδή οι παραδόσεις από παραγωγό σε παραγωγό, στη βιομηχανία γάλακτος, προς το σκοπό της μεταουσιώσεως ή της μεταγενέστερης εξαγωγής προς τρίτες χώρες — ανήλθαν, αντιστοίχως σε κάθε μια από τις τέσσερις επίμαχες περιόδους εμπορίας, σε 70%, 28,4%, 79,3% και 70% του συνόλου των βελγικών εξαγωγών προς τις Κάτω Χώρες, ενώ ο σχετικά χαμηλός αριθμός 28,4% εξηγείται, κατά την Επιτροπή, από το γεγονός ότι το 1969/1970 τα δύο τρίτα αυτών των εξαγωγών έγιναν από Βέλγους παραγωγούς ανεξάρτητους από την RT.
- 172 2) Η SU και η CSM ισχυρίζονται ότι εφόσον η έννοια της «εναρμονισμένης πρακτικής» προϋποθέτει ένα σχέδιο και το σκοπό να αποκλειστεί εκ των προτέρων η αμφιβολία σχετικά με τη μελλοντική συμπεριφορά των ανταγωνιστών, δεν αρκεί η επίγνωση που μπορεί να είχαν οι ενδιαφερόμενοι αντιστοίχως για τον παράλληλο ή συμπληρωματικό χαρακτήρα των οικείων αποφάσεών

τους, επί ποινή καταδίκης κάθε προσπάθειας μιας επιχειρήσεως να αντιδράσει όσον το δυνατό πιο έξυπνα σε μια ενέργεια του ανταγωνιστή.

- 173 Τα κριτήρια του συντονισμού και της συνεργασίας που δέχεται η νομολογία του Δικαστηρίου, τα οποία δεν απαιτούν την επεξεργασία ενός πραγματικού «σχεδίου», πρέπει να νοηθούν υπό το φως της αντιλήψεως που εμπεριέχεται στις διατάξεις της Συνθήκης περί ανταγωνισμού, σύμφωνα με την οποία κάθε επιχειρηματίας πρέπει να καθορίζει κατά τρόπο αυτοτελή την πολιτική που σκέπτεται να ακολουθήσει στην κοινή αγορά, περιλαμβανομένης της επιλογής των αποδεκτών των προσφορών του και των πωλήσεών του.
- 174 Είναι μιν αληθές ότι η απαίτηση αυτή της αυτοτέλειας δεν αποκλείει το δικαίωμα των επιχειρηματιών να προσαρμόζονται ευφυώς στη διαπιστωθείσα ή αναμενόμενη συμπεριφορά των ανταγωνιστών τους, εμποδίζει όμως αυστηρά κάθε άμεση ή έμμεση επαφή μεταξύ των επιχειρηματιών, που έχει ως σκοπό ή ως αποτέλεσμα είτε να επηρεάσει τη συμπεριφορά στην αγορά ενός τωρινού ή δυνητικού ανταγωνιστού είτε να αποκαλύψει σ' έναν τέτοιο ανταγωνιστή τη συμπεριφορά που ένας επιχειρηματίας έχει αποφασίσει ή αντιμετωπίζει να τηρήσει ο ίδιος στην αγορά.
- 175 Από τα αναφερθέντα στοιχεία προκύπτει ότι υπήρξαν επαφές μεταξύ των προσφευγουσών και ότι αυτές ακολούθησαν ακριβώς το σκοπό του αποκλεισμού εκ των προτέρων της αβεβαιότητας σχετικά με τη μελλοντική συμπεριφορά των ανταγωνιστών τους.
- 176 Κατά συνέπεια, ο ισχυρισμός των προσφευγουσών δεν μπορεί να γίνει δεκτός.
- 177 Η SU και η CSM εκθέτουν εξάλλου ότι η συμπεριφορά τους στην αγορά δεν συνιστούσε εναρμονισμένη πρακτική επειδή αντιστοιχούσε προς τη συνήθη στάση ενός παραγωγού που θα βρισκόταν στη δική τους κατάσταση.
- 178 Υπό την ίδια έννοια, αλλά με πιο συγκεκριμένο τρόπο, η RT ισχυρίζεται «ότι ... ένα σπουδαίο στοιχείο της νομικής εννοίας της “εναρμονισμένης πρακτικής” είναι η αιτιότητα που πρέπει να υφίσταται μεταξύ της φερομένης συνεννοήσεως και της πρακτικής που ακολουθήθηκε», αιτιότητα η οποία λείπει «αν η πρακτική αυτή απορρέει από στοιχεία της ίδιας της αγοράς, κατά τέτοιο τρόπο που θα ήταν η ίδια αν έλειπε κάθε επαφή μεταξύ των παραγωγών».

- 179 Τα αναφερθέντα στοιχεία καταδεικνύουν επαρκώς κατά νόμο ότι εν περιπτώσει που η SU και η CSM ήθελαν να αποτρέψουν τον κίνδυνο ανταγωνισμού από την RT, κίνδυνο στον οποίο δεν μπορούσαν καθόλου να είναι βέβαιες ότι δεν θα εξετίθεντο ελλείψει εναρμονισμένης πρακτικής, λαμβανομένων υπόψη των σημαντικών πλεονασμάτων της βελγικής παραγωγής, της ελλειμματικής ολλανδικής παραγωγής, του γεγονότος ότι οι βελγικές τιμές ήταν κατώτερες των ολλανδικών τιμών, του γεγονότος ότι οι Βέλγοι έμποροι επιθυμούσαν να εξάγουν ελεύθερα μεγάλες ποσότητες, καθώς και της δυνατότητας που απ' όλους αυτούς τους παράγοντες προέκυπτε για την RT, να προβεί σε προμήθειες τουλάχιστον της παραμεθόριας περιοχής των Κάτω Χωρών.
- 180 Επομένως, η εναρμονισμένη πρακτική που τέθηκε σε εφαρμογή μπορούσε να εξαλείψει την αβεβαιότητα των Ολλανδών παραγωγών όσον αφορά τη δυνατότητά τους να διατηρήσουν — εις βάρος της πραγματικής ελευθερίας κυκλοφορίας των προϊόντων στην κοινή αγορά και της ελεύθερης εκλογής των προμηθευτών εκ μέρους των καταναλωτών — τη θέση που είχαν αποκτήσει.
- 181 3) Οι προσφεύγουσες ισχυρίζονται ότι το άρθρο 85 της Συνθήκης δεν απαγορεύει τις προμήθειες από παραγωγό σε παραγωγό.
- 182 Ο ισχυρισμός αυτός δεν έχει σημασία, δεδομένου ότι η Επιτροπή δεν ισχυρίζεται ότι οι προμήθειες αυτές είναι καθαυτό παράνομες, αλλά συνάγει την παρανομία αυτών των ενεργειών από το γεγονός ότι αποτέλεσαν στοιχείο της εναρμονισμένης πρακτικής.
- 183 Εξάλλου, αντίθετα από την άποψη της SU, είναι αδιάφορο το ότι, όπως ισχυρίζεται, οι περισσότερες αγορές της έγιναν από την RT, όχι ευθέως, αλλά μέσω εμπόρων που μεσολάβησαν.
- 184 Πράγματι, αποφασιστικό στοιχείο είναι ότι η RT, όχι μόνο δεν εγκατέλειψε την επιλογή του παραλήπτου στους μεσάζοντες, αλλά επιδίωξε να προμηθεύσει και όντως προμήθευσε τη SU, έστω και αν συνεργάστηκε με την Export και τη Hottlet για τις ενέργειες αυτές.
- 185 Εξάλλου, όπως προκύπτει από τα μνημονευθέντα έγγραφα, η RT εξανάγκασε τους Βέλγους εμπόρους να ακολουθήσουν την πολιτική της διοχετεύσεως των βελγικών εξαγωγών προς τις Κάτω Χώρες, έτσι ώστε η συμμετοχή αυτών των εμπόρων σε όλες ή σε τμήμα των επιδικών προμηθειών δεν μπορεί να αλλάξει την αξιολόγησή τους.

- 186 4) Η SU και η CSM ισχυρίζονται ότι ποτέ δεν τους ζητήθηκε η συναίνεσή τους σχετικά με τον προορισμό της βελγικής ζάχαρης που επρόκειτο να εξαχθεί στις Κάτω Χώρες.
- 187 Το επιχείρημα αυτό παραβλέπει, όπως προκύπτει από τα πιο πάνω στοιχεία, το γεγονός ότι η RT και οι Ολλανδοί παραγωγοί συνεννοήθηκαν και εφάρμοσαν τα βασικά κριτήρια σχετικά με τους παραλήπτες ή με τους προορισμούς των βελγικών προμηθειών στις Κάτω Χώρες.
- 188 5) Ούτε μπορεί να ληφθεί υπόψη το επιχείρημα της SU και της CSM, το οποίο συνίσταται στο ότι όχι ασήμαντες εισαγωγές βελγικής ζάχαρης στις Κάτω Χώρες έγιναν εκτός του συστήματος των επικρινόμενων προμηθειών, όπως προμήθειες που τις διαπραγματεύθηκε μια γερμανική εταιρία και προέρχονταν από παρασκευή Βέλγων παραγωγών άλλων πλην της RT.
- 189 Πράγματι, η ύπαρξη τέτοιων προμηθειών, τις οποίες άλλωστε δεν αμφισβητεί η Επιτροπή, ουδόλως ανατρέπει την άποψη ότι η RT, μοναδικός Βέλγος παραγωγός επικρινόμενος από την απόφαση, καθώς και η SU και η CSM, προέβησαν σε εναρμονισμένη πρακτική που αφορά τον προορισμό της παραγωγής της βελγικής εταιρίας.
- 190 6) Τέλος, όσον αφορά το επιχείρημα της CSM κατά το οποίο οι Ολλανδοί παραγωγοί δεν προσέφεραν ούτε μπορούσαν να προσφέρουν καμιά αντιπαροχή στην RT εις αντάλλαγμα της ασκήσεως ευνοϊκής πολιτικής έναντι αυτής, πρέπει να παρατηρηθεί ότι ο ισχυρισμός αυτός, του οποίου η βάση μπορεί άλλωστε να αμφισβητηθεί, δεν μπορεί να αποδυναμώσει την αιτίαση για εναρμονισμένες πρακτικές παρά μόνο αν έλειπαν άλλες επαρκείς ενδείξεις, όχι όμως όταν η ύπαρξη τέτοιας πρακτικής προκύπτει σαφώς από τα στοιχεία του φακέλου.
- 191 Από το σύνολο αυτών των στοιχείων προκύπτει ότι οι επίδικες πρακτικές, όχι μόνο δεν αποφασίστηκαν κατά τρόπο αυτοτελή από τους ενδιαφερόμενους παραγωγούς, αλλά και συμφωνήθηκαν μεταξύ τους· οι παραγωγοί αυτοί υποκατέστησαν ενσυνειδήτως με πρακτική συνεργασία μεταξύ τους τους κινδύνους του ανταγωνισμού, συνεργασία που κατέληξε σε κατάσταση που δεν αντιστοιχούσε στους συνήθεις όρους της αγοράς, έστω και αν ληφθεί υπόψη ο ειδικός χαρακτήρας της, και που επέτρεψε στους Ολλανδούς παραγωγούς να διατηρήσουν τις κεκτημένες θέσεις εις βάρος της πραγματικής ελευθερίας κυκλοφορίας των προϊόντων στην κοινή αγορά και της ελεύθερης επιλογής των προμηθευτών από τους καταναλωτές.

- 192 Κατά συνέπεια, οι προσφεύγουσες όντως προέβησαν σε εναρμονισμένες πρακτικές αποβλέπουσες στην προστασία της ολλανδικής αγοράς.

γγ) Ως προς το ζήτημα αν οι εναρμονισμένες πρακτικές μπορούσαν να επηρεάσουν το εμπόριο μεταξύ κρατών μελών και αν είχαν ως σκοπό ή ως αποτέλεσμα την παρεμπόδιση, τον περιορισμό ή τη νόθευση του ανταγωνισμού εντός της κοινής αγοράς

- 193 Οι επίδικες εναρμονισμένες πρακτικές επηρέασαν το εμπόριο μεταξύ κρατών μελών, από το γεγονός και μόνο ότι αφορούσαν το εμπόριο ζάχαρης μεταξύ Βελγίου και Κάτω Χωρών.

- 194 Οι πρακτικές αυτές είχαν ως σκοπό και ως συνέπεια να εξασφαλίσουν ότι η ζάχαρη που παρασκευάζεται από την RT ή από Βέλγους παραγωγούς επί των οποίων ασκεί έλεγχο αυτή η εταιρία, να μην εξάγεται στις Κάτω Χώρες παρά μόνο κατά τρόπο που να μην ανταγωνίζεται εκεί τη ζάχαρη που παρασκευάζεται από Ολλανδούς παραγωγούς.

- 195 Οι πρακτικές αυτές, συνιστάμενες κυρίως στον περιορισμό ή τον έλεγχο της διαθέσεως, καθώς και στην κατανομή των αγορών, κατά την έννοια του άρθρου 85, περιπτώσεις β και γ, της Συνθήκης, είχαν ως σκοπό και ως αποτέλεσμα την παρεμπόδιση του ανταγωνισμού.

δδ) Ως προς το αν οι εναρμονισμένες πρακτικές επηρέασαν το εμπόριο μεταξύ κρατών μελών και εμπόδισαν τον ανταγωνισμό κατά τρόπο αισθητό

- 196 Ως προς το αν οι επίδικες εναρμονισμένες πρακτικές επηρέασαν το εμπόριο μεταξύ κρατών μελών και εμπόδισαν τον ανταγωνισμό κατά τρόπο αισθητό πρέπει καταρχάς να ερευνηθεί μήπως πρέπει να τεκμαρθεί ότι ελλείπει των εν λόγω πρακτικών, μεγάλο μέρος των ποσοτήτων που είναι καθαντές σημαντικές και που η RT διοχέτευσε ή άφησε να διοχετευθούν από τους Βέλγους εμπόρους προς τους πιο πάνω αναφερθέντες παραλήπτες ή προορισμούς, θα παραδίδονταν σ' άλλους πελάτες εγκατεστημένους στις Κάτω Χώρες, σε ανταγωνισμό με τους Ολλανδούς παραγωγείς.

- 197 Η καταφατική απάντηση προκύπτει από ορισμένα προαναφερθέντα στοιχεία, τα οποία καταδεικνύουν ότι αν η RT δεν είχε επιβάλλει την περιοριστική πολιτική της στους Βέλγους εμπόρους, αυτοί θα ήταν σε θέση και θα ήταν διατεθειμένοι να προβούν σε τέτοιες παραδόσεις σε ποσότητες όχι αμελητέες.

198 Από το σύνολο των πιο πάνω σκέψεων προκύπτει ότι η RT, η SU και η CSM προέβησαν σε εναρμονισμένες πρακτικές, οι οποίες επηρέασαν το εμπόριο μεταξύ κρατών μελών και εμπόδισαν τον ανταγωνισμό αισθητά και επομένως παρέβησαν το άρθρο 85 της Συνθήκης.

B — Ως προς τις σχέσεις μεταξύ Pfeifer & Langen αφενός και SU και CSM αφετέρου

199 Οι Pfeifer & Langen αμφισβητούν επίσης ότι εναρμόνισαν την εμπορική πολιτική τους με τις SU και CSM, γι' αυτό και πρέπει να ερευνηθεί αν τα γεγονότα και τα έγγραφα που επικαλείται η Επιτροπή μπορούν να στοιχειοθετήσουν τέτοια παράβαση για την περίοδο εμπορίας από 1ης Ιουλίου 1970, τη μόνη που ενδιαφέρει στην προκειμένη υπόθεση.

200 Κατά την άποψη της Επιτροπής, αυτή η εναρμονισμένη πρακτική προκύπτει αφενός από ορισμένα έγγραφα που έχουν κατατεθεί στο φάκελο και αφετέρου από μαζικές παραδόσεις στις οποίες προέβη η εταιρία στους Ολλανδούς παραγωγούς, ενώ οι παραδόσεις σε άλλους Ολλανδούς πελάτες μειώθηκαν.

201 α) Αφού αφαιρεθούν ορισμένα έγγραφα τα οποία εξαρχής δεν εμφανίζονται κρίσιμα εν σχέσει με την αιτίαση όπως προσδιορίστηκε στο διατακτικό της προσβαλλόμενης απόφασης, τα στοιχεία αυτά περιορίζονται σε δύο εσωτερικά σημειώματα και σε «πρακτικά» που καταρτίστηκαν από την Export στις 23 Απριλίου και στις 6 Μαΐου 1970 και αφορούν συζητήσεις μεταξύ αυτής της εταιρίας και της RT (παραρτήματα I 74 ως 76 στα υπομνήματα αντικρούσεως).

202 Τα έγγραφα αυτά, των οποίων γίνεται επίκληση εν προκειμένω για να στοιχειοθετηθούν οι αρνήσεις που προέβαλε η Pfeifer & Langen έναντι των Ολλανδών μη παραγωγών, αφορούν συγκεκριμένα μόνο τις σχέσεις μεταξύ Export και RT, καθώς και τις σχέσεις μεταξύ των Βέλγων επιχειρηματιών αφενός και πιθανών πελατών Γάλλων, Γερμανών, Ολλανδών και Ιταλών αφετέρου, καθόλου όμως τη συμπεριφορά που ακολούθησαν ή έπρεπε να ακολουθήσουν στην ολλανδική αγορά οι Γερμανοί παραγωγοί.

203 Κατά το μέτρο που τα έγγραφα αυτά αναφέρονται σε ευρύτερη συνεργασία επί γενικής κλίμακος στην Κοινότητα, οι εκφράσεις που χρησιμοποιεί η Export — «η εναρμονισμένη δράση μεταξύ ευρωπαϊκών διυλιστηρίων» και «η Tirlemont συνήψε με άλλα διυλιστήρια της κοινής αγοράς αμοιβαία συμφωνία αποκλειστικότητας, από την οποία προκύπτει ότι η διάθεση στο εμπόριο στις χώρες προορισμού επιφυλάσσεται στα διυλιστήρια αυτής της χώρας» —, υπό την επι-

φύλαξη της εννοίας που θα μπορούσαν να έχουν μέσα σε άλλα κείμενα, εμφανίζονται πολύ αόριστες και πολύ γενικές για να αποτελέσουν έστω και ένδειξη εναρμονισμένης πρακτικής της Pfeifer & Langen με τη SU ή τη CSM, τούτο δε πολύ περισσότερο διότι, όπως δήλωσε ρητά αυτή η ίδια η Επιτροπή, εγκατέλειψε την αρχική άποψή της περί γενικής εναρμονισμένης δράσης μεταξύ όλων των μεγάλων κοινοτικών παραγωγών ζάχαρης και δεν κράτησε παρά ορισμένες εντοπισμένες παραβάσεις.

- 204 β) Όσον αφορά τις προμήθειες στις οποίες προέβη η Pfeifer & Langen στις Κάτω Χώρες, των οποίων τους αριθμούς που προσκόμισε η Pfeifer & Langen δεν αμφισβήτησε η Επιτροπή και από τις οποίες προκύπτει ότι η Pfeifer & Langen προμήθευσε κατά τις περιόδους εμπορίας 1970/1971 και 1971/1972 αξιόλογες ποσότητες (συνολικά 15 000 τόνων) μόνο στην επιχείρηση Limako, θυγατρική της SU, ενώ οι ποσότητες που χορηγήθηκαν κατά τη διάρκεια αυτής της περιόδου στη CSM (1,4 τόνος) και σε τρίτους (1,5 τόνος) υπήρξαν ελάχιστες.
- 205 Δεν προβλήθηκε αντίρρηση ότι η δράση της Limako συνίσταται ουσιαστικά στην εξαγωγή ζάχαρης, ότι οι πιο πάνω 15 000 τόνοι — όπως άλλωστε αποδεικνύεται από το είδος συσκευασίας που επελέγη και το γεγονός ότι η Pfeifer & Langen τους παρέδωσε κατευθείαν σε αποθήκη του λιμένα του Rotterdam — προορίζονταν αρχικά στο να επανεξαχθούν προς τρίτες χώρες, όπως και πράγματι έγινε, πλην μιας περιορισμένης ποσότητας που μεταποιήθηκε σε ρευστή ζάχαρη από τη SU.
- 206 Κατά συνέπεια, αφού η επίμαχη προμήθεια δεν συνιστούσε προμήθεια από παραγωγό σε παραγωγό κατά την έννοια που δέχτηκε η προσβαλλόμενη απόφαση — δηλαδή προμήθεια που έγινε σε άλλον επιχειρηματία υπό την ιδιότητά του ως παραγωγού και η οποία έτεινε στο να αποφευχθεί να προκληθεί ανταγωνισμός στη «δική του αγορά» —, δεν μπορεί να λογιστεί ως αρκετή ένδειξη εναρμονισμένης πρακτικής μεταξύ SU και Pfeifer & Langen.
- 207 γ) Όσον αφορά τη μικρή ποσότητα προμηθειών που διενήργησε η Pfeifer & Langen προς Ολλανδούς μη παραγωγούς, σύμφωνα με τα ίδια τα στοιχεία της Επιτροπής (πρβλ. παράρτημα 1, στο υπόμνημα ανταπαντήσεως στην υπόθεση 56/73, πίνακας I), οι γερμανική παραγωγή ήταν ελλειμματική το 1970/1971, ενώ το 1971/1972 τόσο η γερμανική παραγωγή όσο και η ολλανδική παραγωγή ήταν πλεονασματικές.
- 208 Εξάλλου, το επίπεδο της γερμανικής τιμής δεν φαίνεται να ήταν κατώτερο του επιπέδου της τιμής των Κάτω Χωρών.

- 209 Υπό τις προϋποθέσεις αυτές, η Pfeifer & Langen μπορεί να μην είχε ενδιαφέρον να επεκταθεί στην ολλανδική αγορά για να προβεί σε περιστασιακές και σποραδικές πωλήσεις αντί να περιοριστεί στην παραδοσιακή της πελατεία, η οποία κανονικά της εξασφάλιζε σταθερή αγορά διαθέσεως των προϊόντων της.
- 210 Από τις προηγούμενες σκέψεις προκύπτει ότι αφού η Επιτροπή δεν μπόρεσε να αποδείξει επαρκώς κατά νόμο την παράβαση που προσάπτει στην Pfeifer & Langen σύμφωνα με το άρθρο 1, παράγραφος 1, υποπαράγραφος 2, της προσβαλλόμενης απόφασης, η διάταξη αυτή είναι ακυρωτέα κατά το μέτρο που διαπιστώνει την ύπαρξη εναρμονισμένης πρακτικής μεταξύ Pfeifer & Langen αφενός και SU και CSM αφετέρου.

II — Παράβαση του κανονισμού 26 του Συμβουλίου

- 211 Η CSM και RT ισχυρίζονται ότι και αν ακόμη υποθεθεί ότι η επικρινόμενη συμπεριφορά συνιστά εναρμονισμένη πρακτική κατά την έννοια του άρθρου 85 της Συνθήκης, είναι παρά ταύτα νόμιμη, λόγω του ότι εμπίπτει στη δεύτερη εξαίρεση που προβλέπεται στο άρθρο 2, παράγραφος 1, πρώτη φράση, του κανονισμού 26, κατά την οποία το άρθρο 85, παράγραφος 1, της Συνθήκης δεν εφαρμόζεται, μεταξύ άλλων, επί εναρμονισμένων πρακτικών «οι οποίες είναι απαραίτητες για την πραγματοποίηση των αναφερομένων στο άρθρο 39 της Συνθήκης στόχων».
- 212 1. Η CSM ισχυρίζεται ότι χωρίς τις αγορές που έκανε από την RT, ο μηχανισμός της παραγωγής και διανομής δεν θα είχε χρησιμοποιηθεί σ' όλη του την έκταση, έτσι ώστε η εταιρία δεν θα ήταν σε θέση να προσφέρει στους παραγωγούς τεύτλων ανώτερη τιμή από την κατώτατη τιμή που προβλέπεται από την κοινοτική ρύθμιση.
- 213 Επομένως, κακώς αρνήθηκε η προσβαλλόμενη απόφαση να εφαρμόσει την πιο πάνω διάταξη του κανονισμού 26.
- 214 Δεν είναι ανάγκη να ερευνηθεί αν μόνη η καταβολή τιμής ανωτέρας της εν λόγω κατώτατης τιμής μπορούσε «να εξασφαλίσει ... δίκαιο βιοτικό επίπεδο στο γεωργικό πληθυσμό», εν προκειμένω στους παραγωγούς τεύτλων, στόχο που προβλέπεται από το άρθρο 39, παράγραφος 1, περίπτωση β της Συνθήκης.
- 215 Αρκεί να διαπιστωθεί ότι εν πάση περιπτώσει η CSM δεν προσπάθησε να αποδείξει κατά κάποιο τρόπο ότι μόνον οι αγορές της από την RT θα της επέτρεπαν να προσφέρει στους εν λόγω παραγωγούς τέτοια τιμή.

- 216 Κατά συνέπεια, ο λόγος αυτός πρέπει να απορριφθεί.
- 217 2. Η RT βάζει κατά της διαπιστώσεως της προσβαλλόμενης απόφασης (σ. 43, στήλη ζ), σύμφωνα με την οποία η προαναφερθείσα εξαίρεση του κανονισμού 26 δεν μπορεί να χρησιμεύσει για τις προσφεύγουσες επειδή «οι επίδικες πρακτικές ... δεν αποτελούν μέρος μέσων που προβλέπονται από την κοινοτική ρύθμιση» για την εξασφάλιση της εργασίας και του βιοτικού επιπέδου στους παραγωγούς τεύτλων.
- 218 Αντιθέτως, η πολιτική που ακολούθησε η RT ήταν απαραίτητη για να προσπαθήσει να επιτύχει, με την πώληση ζάχαρης που παρήχθη εντός της ανωτάτης ποσοτώσεως, ίδια έσοδα με την τιμή παρεμβάσεως, «που είναι εγγυημένη στους παραγωγούς» και την οποία δικαιούνται για να μπορούν να πληρώσουν στους τευτλοπαραγωγούς την κατώτατη τιμή των τεύτλων που προβλέπεται από την κοινοτική ρύθμιση.
- 219 Η RT θα βρισκόταν στην πραγματικότητα σε αδυναμία να επιτύχει την τιμή παρεμβάσεως πωλώντας τη ζάχαρή της στο βελγικό οργανισμό παρεμβάσεως, δεδομένου ότι οι βελγικές αρχές την είχαν αφήσει να καταλάβει ότι οι πωλήσεις αυτές ήταν ανεπιθύμητες.
- 220 Υπό τις προϋποθέσεις αυτές, η προσφεύγουσα βρέθηκε υποχρεωμένη, αφενός, να αποφύγει να μεταπωλήσουν οι πελάτες, στους οποίους επώλησε ζάχαρη προς το σκοπό μετουσιώσεως και σε τιμή σχετικώς χαμηλή, το προϊόν στην αγορά της απευθείας καταναλώσεως σε τιμή κατώτερη από την τιμή παρεμβάσεως και αφετέρου, να αρνηθεί να δώσει συνέχεια σε προσφορές αγοράς που έγιναν σε πολύ χαμηλή τιμή, ενώ μπορούσε να επιτύχει καλύτερη τιμή πωλώντας απευθείας σε ορισμένους μεγάλους αγοραστές.
- 221 Κατά το άρθρο 9, παράγραφος 1, του κανονισμού 1009/67, οι οργανισμοί παρεμβάσεως έχουν «την υποχρέωση» να αγοράζουν τη ζάχαρη που τους προσφέρεται, υποχρέωση της οποίας την τήρηση μπορεί ο ενδιαφερόμενος παραγωγός να αξιώσει.
- 222 Όσον αφορά την πωληθείσα σε σχετικώς χαμηλή τιμή ζάχαρη προς το σκοπό της μετουσιώσεως, είναι μεν δικαιολογημένο για έναν παραγωγό, ο οποίος ενεργεί κατά τρόπο ανεξάρτητο, να προσπαθεί να αποφύγει την πώληση αυτής της ζάχαρης σε πολύ χαμηλή τιμή στην αγορά για απευθείας κατανάλωση, οι

στόχοι όμως του άρθρου 39 της Συνθήκης δεν απαιτούν καθόλου να επιδιώξει το σκοπό αυτό μέσω εναρμονισμένων πρακτικών.

- 223 Όσον αφορά την προτίμηση που δόθηκε στους «μεγάλους αγοραστές», το ίδιο το επιχείρημα της RT καταλήγει στο ότι η απευθείας πώληση σε Ολλανδούς καταναλωτές, σε συναγωνισμό με τους Ολλανδούς παραγωγούς, θα μπορούσε να επιτρέψει σ' αυτούς να επιτύχουν πλεονεκτικότερες τιμές, έτσι ώστε η πολιτική της RT δεν μπορούσε τουλάχιστο να προωθήσει — και ασφαλώς δεν ήταν «αναγκαίο» για να πραγματοποιήσει — το στόχο που αναφέρεται στο άρθρο 39, παράγραφος 1, περίπτωση ε της Συνθήκης, δηλαδή «να διασφαλίσει λογικές τιμές κατά την προσφορά αγαθών στους καταναλωτές», σκοπό που έχει το ίδιο βάρος με εκείνο της εξασφαλίσεως δίκαιου βιοτικού επιπέδου στον αγροτικό πληθυσμό.
- 224 Όσον αφορά τον τελευταίο αυτό στόχο, η RT δεν προέβαλε κανένα ειδικό ισχυρισμό και κυρίως κανένα αριθμό που να μπορεί να αποτελέσει τουλάχιστον αρχή αποδείξεως του ισχυρισμού, σύμφωνα με τον οποίο, αν δεν εφαρμοζόταν το άρθρο 2 του κανονισμού 26, δεν θα ήταν πλέον δυνατό να πληρώσει στους τευτλοπαραγωγούς την κατώτατη τιμή που προβλέπεται από την κοινοτική ρύθμιση.
- 225 Άρα, ο λόγος αυτός δεν μπορεί να γίνει δεκτός.
- 226 Από τις σκέψεις αυτές προκύπτει ότι οι προσφυγές της SU, της CSM και της RT πρέπει να απορριφθούν καθόσον αφορούν τις εναρμονισμένες πρακτικές μεταξύ των τριών αυτών προσφευγουσών, ενώ το άρθρο 1, παράγραφος 1, υποπαράγραφος 2 της προσβαλλόμενης απόφασης πρέπει να ακυρωθεί κατά το μέτρο που διαπιστώνει την ύπαρξη εναρμονισμένης πρακτικής μεταξύ Pfeifer & Langen, SU και CSM.

— Τρίτο κεφάλαιο — Ως προς την αιτίαση περί εναρμονισμένων πρακτικών που αποσκοπούν στην προστασία της αγοράς του δυτικού τμήματος της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας

- 227 Κατά το άρθρο 1, παράγραφος 1, υποπαράγραφος 3, της προσβαλλόμενης απόφασης, όπως δημοσιεύτηκε στην Επίσημη Εφημερίδα, η Pfeifer & Langen αφενός και η RT αφετέρου κατηγορούνται ότι προέβησαν «από την περίοδο εμπορίας 1968/1969 σε παραβάσεις του άρθρου 85, παράγραφος 1, προβαίνοντας σε εναρμονισμένη πρακτική με σκοπό και αποτέλεσμα τον έλεγχο των παραδόσεων βελγικής ζάχαρης στην αγορά του δυτικού τμήματος της Γερμανίας, στην προστασία, κατά συνέπεια, αυτής της αγοράς».

- 228 Στη γραπτή απάντηση επί των ερωτήσεων που της έθεσε το Δικαστήριο, η Επιτροπή παραδέχτηκε ότι «στη γαλλική απόδοση της προσβαλλόμενης απόφασης που απεστάλη στην RT», αναφερόταν ότι η επίδικη παράβαση άρχισε το 1969/1970.
- 229 Η Επιτροπή βεβαιώνει ότι πρόκειται για λάθος, ενώ η RT εκθέτει ότι εμμένει στο κείμενο της απόφασης που της κοινοποιήθηκε.
- 230 Αφενός μεν η γνωστοποίηση των αιτιάσεων δείχνει με αρκετή σαφήνεια ότι η Επιτροπή θεωρούσε ως διαπιστωμένη έναντι της προσφεύγουσας μια εναρμονισμένη πρακτική που απέβλεπε στην προστασία της αγοράς του δυτικού τμήματος της Γερμανίας, η οποία άρχισε κατά το εμπορικό έτος 1968/1969.
- 231 Αφετέρου, από τα υπομνήματα που κατέθεσε η προσφεύγουσα κατά τη διάρκεια της έγγραφης διαδικασίας προκύπτει κυρίως από τις σελίδες 4 και 12, καθώς και από το παράρτημα 5 του υπομνήματος απαντήσεως, ότι υπό αυτή την έννοια αντελήφθη και η προσφεύγουσα την προσβαλλόμενη απόφαση.
- 232 Υπό τις περιστάσεις αυτές, πρέπει να γίνει δεκτό ότι η απόφαση διαπίστωσε την ύπαρξη εναρμονισμένης πρακτικής που αποβλέπει στην προστασία της αγοράς του δυτικού τμήματος της Γερμανίας και η οποία άρχισε από την περίοδο εμπορίας 1968/1969.

Πρώτο τμήμα: Διαδικαστικοί και τυπικοί λόγοι ακυρώσεως· ουσιαστικός λόγος περί παραβάσεως του κανονισμού 26 του Συμβουλίου

I — Λόγοι που αντιμετωπίστηκαν ήδη στο δεύτερο κεφάλαιο

- 233 Οι λόγοι ακυρώσεως που προβάλλει η RT περί ελλείψεως σαφηνείας του διατακτικού της προσβαλλόμενης απόφασης και περί παραβάσεως του κανονισμού 26, που προβλήθηκαν επίσης όσον αφορά τη δεύτερη αιτίαση, είναι απορριπτέοι για τους λόγους που εκτίθενται στην εξέταση της αιτιάσεως αυτής.
- 234 Επίσης, όσον αφορά τους λόγους ακυρώσεως που προβάλλει η Pfeifer & Langen περί παραβάσεως της αρχής της ευθυδικίας και περί βραχύτητας των προθεσμιών που καθορίστηκαν για την κατάθεση των παρατηρήσεων, ισχύουν οι ήδη αναπτυχθείσες σκέψεις.

II — *Παράβαση των δικαιωμάτων αμύνης*

- 235 Οι Pfeifer & Langen ισχυρίζονται ότι ορισμένες από τις διαπιστώσεις που διατυπώνονται στην ανακοίνωση των αιτιάσεων είτε στερούνται αιτιολογίας είτε είναι ανακριβείς.
- 236 Η έρευνα του αν η Επιτροπή απέδειξε ή όχι την προβαλλόμενη παράβαση είναι θέμα ουσίας.

III — *Παραβίαση των αναγνωρισμένων αρχών περί διεξαγωγής αποδείξεων*

- 237 Οι Pfeifer & Langen παραπονούνται ότι η Επιτροπή στήριξε την αιτίαση που προβάλλει έναντι αυτών επί γεγονότων τα οποία δεν επιτρέπουν τη συναγωγή συμπεράσματος περί υπάρξεως εναρμονισμένης πρακτικής, διότι τα γεγονότα αυτά εξηγούνται από λόγους άσχετους προς οποιαδήποτε εναρμονισμένη πρακτική.
- 238 Εξάλλου, είναι ανεπίτρεπτο, προκειμένου η Επιτροπή να αποδείξει μια παράβαση, να καταφεύγει σε δηλώσεις προσώπων ξένων προς τη δίκη και τα οποία δεν είναι σε θέση να καταθέσουν ως μάρτυρες επί γεγονότων τα οποία επικαλούνται, αλλά το πολύ να εκθέσουν τη γνώμη τους επί γεγονότων στα οποία δεν παρέστησαν.
- 239 Οι ισχυρισμοί αυτοί που αποβλέπουν στο να γίνει δεκτό ότι η Επιτροπή δεν απέδειξε την παράβαση για την οποία κατηγορεί την προσφεύγουσα αφορούν την ουσία.

Δεύτερο τμήμα: Ουσιαστικός λόγος ακυρώσεως περί παραβάσεως του άρθρου 85 της Συνθήκης

- 240 Η RT και οι Pfeifer & Langen ισχυρίζονται κυρίως ότι, ελλείψει εναρμονισμένης πρακτικής, η συμπεριφορά για την οποία κατηγορούνται οι προσφεύγουσες, εφόσον πράγματι υπήρξε, δεν συνιστά εναρμονισμένη πρακτική, έτσι ώστε η Επιτροπή, εφαρμόζοντας το άρθρο 85 της Συνθήκης στη συμπεριφορά αυτή, παρέβη αυτή τη διάταξη.

I — *Περίληψη των αιτιολογικών σκέψεων της απόφασης*

- 241 Το σύνολο των πρακτικών για τις οποίες κατηγορούνται οι προσφεύγουσες περιλαμβάνει τέσσερις ομάδες πράξεων ή παραλείψεων.

- 242 Καταρχάς κατηγορούνται ότι διοχέτευσαν τις περισσότερες εξαγωγές λευκής ζάχαρης που προερχόταν από τον όμιλο RT στο δυτικό τμήμα της Γερμανίας σε συγκεκριμένους αποδέκτες, δηλαδή την Pfeifer & Langen, ή προς συγκεκριμένους προορισμούς, δηλαδή για μετουσίωση ή για μεταγενέστερη εξαγωγή σε τρίτες χώρες.
- 243 Όσον αφορά τις βελγικές εξαγωγές στην πιο πάνω περιοχή που δεν αποτέλεσαν αντικείμενο τέτοιας διοχέτευσης, εξαγωγές μικρές σχετικά σε όγκο, κατηγορείται ο όμιλος RT ότι εξανάγκασε τους Βέλγους εμπόρους και κυρίως την Export να μην προβούν σε τέτοιες εξαγωγές παρά μόνο με τη συναίνεση της Pfeifer & Langen ή με τιμή προσαρμοσμένη προς εκείνη της γερμανικής εταιρίας.
- 244 Εξάλλου, η RT παρήγγειλε στην Export να προβάλλει ανοιχτές ή συγκεκριμένες αρνήσεις στους Γερμανούς μη παραγωγούς που επιθυμούσαν να εισαγάγουν βελγική ζάχαρη.
- 245 Τέλος, η βελγική εταιρία προέβη σε μαζικές παραδόσεις ακατέργαστης ζάχαρης στην Pfeifer & Langen, αντί να διυλίσει η ίδια αυτό το προϊόν και να εξαγάγει την κατ' αυτό τον τρόπο αποκτηθείσα λευκή ζάχαρη στη ζώνη πωλήσεως της γερμανικής εταιρίας.

II — Έρευνα του λόγου ακυρώσεως

1) Όσον αφορά τη λευκή ζάχαρη

A — Ως προς τις αποδείξεις

α) Ως προς τις αποδείξεις που αφορούν την πραγματική συμπεριφορά των προσφευγουσών

αα) Ως προς τη διοχέτευση των βελγικών εξαγωγών προς συγκεκριμένους αποδέκτες ή συγκεκριμένους προορισμούς

- 246 1) Όπως προκύπτει από πολλές βεβαιώσεις αγοράς που έγιναν από την Export ή τη Hottlet, είτε από την RT είτε από άλλους Βέλγους παραγωγούς (παραρτήματα II 28, 35 στα υπομνήματα αντικρούσεως στην υπόθεση 47/73), οι έμποροι αυτοί δεσμεύτηκαν να πωλήσουν μόνο για μετουσίωση τη ζάχαρη που αποτελεί αντικείμενο αυτών των συναλλαγών.

- 247 Σε επιστολή της Export της 24ης Ιουλίου 1969 (παράρτημα I 43 στα υπομνήματα αντικρούσεως), η RT — αφού διαπίστωσε ότι βελγική ζάχαρη εξήγεται τώρα στη Γερμανία για απευθείας κατανάλωση, ενώ αρχικά είχε πωληθεί για μετουσίωση — εκθέτει ότι «αυτή η διάθεση στην κατανάλωση ... δεν είναι δυνατή παρά μόνον εάν έγινε σε τιμές κατώτερες από αυτές που ζητούν οι Γερμανοί παραγωγοί· αυτοί εκφράζουν ζωηρά τη δυσαρέσκεία τους κατόπιν αυτού για την πίεση που ασκήθηκε στην αγορά τους από τη βελγική ζάχαρη», και προχωρεί ως εξής: «Αφού σας πληροφορήσαμε προηγουμένως για την πολιτική μας έναντι των ξένων συναδέλφων μας και αφού ελάβαμε από σας τη διαβεβαίωση ειλικρινούς συνεργασίας, επιτρέψτε μου να επιμείνω ότι πρέπει να τεθεί το δυνατό συντομότερο τέρμα στις σημερινές ενέργειες στη Γερμανία και εν πάση περιπτώσει να μη ξαναρχίσουν καινούριες υποθέσεις αυτού του είδους ...»
- 248 Αφού η Hottlet αγόρασε από την RT και πώλησε σε πελάτη δύο φορτία ζάχαρης και αφού παρακάλεσε μεταγενέστερα ο πελάτης τη Hottlet να τον ελευθερώσει από την υποχρέωση να χρησιμοποίησει τη ζάχαρη αυτή μόνο για μετουσίωση, η RT αρνήθηκε την έγκρισή της και αξίωσε από τη Hottlet αποζημίωση λόγω του γεγονότος ότι αυτή, κατόπιν αυτών των γεγονότων, δεν παρέλαβε από την RT το υπόλοιπο αυτού του φορτίου (βλ. κυρίως επιστολή της RT προς τη Hottlet της 16ης Δεκεμβρίου 1969, παράρτημα I 42 στα υπομνήματα αντικρούσεως).
- 249 Σε πρακτικά της 20ής Απριλίου 1970, που αποδίδουν συνέντευξη μεταξύ RT και Export (παράρτημα I 74 στα υπομνήματα αντικρούσεως), η τελευταία αυτή, αφού αναφέρθηκε στις «υποχρεώσεις της RT που ανελήφθησαν εντός του πλαισίου της ορθολογικής αναδιαρθρώσεως της ευρωπαϊκής βιομηχανίας ζάχαρης» και στη «συνεννόηση μεταξύ ευρωπαϊκών διυλιστηρίων», διαπιστώνει ότι «έτσι παραμερίζονται από το πεδίο εφαρμογής των εμπορικών σχέσεων RT/Export πολλές απευθείας συναλλαγές μεταξύ διυλιστηρίων προς παραγωγό» — οι δύο τελευταίες λέξεις εννοούν προφανώς: ή παραγωγών — «στη ... Γερμανία (εμπόριο με την Pfeifer & Langen)».
- 250 Σε εσωτερικό σημείωμα της Export της 23ης Απριλίου 1970 (παράρτημα I 75 στα υπομνήματα αντικρούσεως) εκτίθεται ότι: «η Tirlemont συνήψε με άλλα διυλιστήρια της κοινής αγοράς αμοιβαία συμφωνία αποκλειστικότητας, από την οποία προκύπτει ότι η διάθεση στο εμπόριο στη χώρα προορισμού επιφυλάσσεται υπέρ των διυλιστηρίων αυτής της χώρας. Κατά συνέπεια, δεν επιφυλάσσεται καμιά θέση στην Export ... Στη Γερμανία οι εισαγωγές είναι αμελητέες μετά την ανατίμηση του γερμανικού μάρκου. Παραμένουν όμως δυνατότητες εμπορίου στις παραμεθόριες περιοχές ... της Γερμανίας ... Η πολιτική των διυλιστηρίων καταδικάζει αυτή την κατανομή κατά περιοχές ... Είναι αμφίβολο αν μπορούσαμε να επιτύχουμε ποσόστωση, διότι η RT δεν επιθυμεί να υποστηρίξει μια πολιτική η οποία είναι αντίθετη προς τις συμφωνίες που έχει συνάψει με άλλα διυλιστήρια.»

- 251 Πολλά έγγραφα μεταξύ 19ης Δεκεμβρίου 1968 και 15ης Αυγούστου 1970 και προπαντός ορισμένες συμβάσεις αγοράς που συνήψαν Βέλγοι έμποροι (παράρτημα I 28 ως 32, 34, 35, 41, 43, 129 στα υπομνήματα αντικρούσεως), αποδεικνύουν στο σύνολό τους ότι οι έμποροι αυτοί, σύμφωνα με την επιθυμία της RT και άλλων παραγωγών, ενεργώντας κατόπιν αιτήσεως ή συμβουλής αυτής της τελευταίας, δεσμεύτηκαν ή ήταν έτοιμοι να δεσμευτούν να μην εξαγάγουν ζάχαρη απ' αυτήν που αναφερόταν στην εν λόγω αλληλογραφία, για απευθείας κατανάλωση, σε άλλες χώρες της κοινής αγοράς, συμπεριλαμβανομένης της Γερμανίας.
- 252 Σε ένα από αυτά τα έγγραφα (επιστολή προς Naveau της 31ης Ιουλίου 1970, παράρτημα I 129 στα υπομνήματα αντικρούσεως), η Export εκθέτει ότι η RT είχε «με ευκολία» πωλήσει στη Γερμανία, αλλά «καθόσο γνωρίζομε, μέσω ιδιωτικών σχέσεων μεταξύ συναδέλφων μεγάλων βιομηχανιών-δουλιστηρίων, είτε ευθέως είτε διά των θυγατρικών τους εταιριών».
- 253 Σ' ένα τηλετύπημα προς Γερμανό έμπορο της 25ης Σεπτεμβρίου 1970 (παράρτημα I 143 στα υπομνήματα αντικρούσεως), η Export παραπονείται ότι μια άλλη γερμανική εταιρία, αφού αγόρασε ζάχαρη από την RT μέσω της Hottlet, δεν τήρησε την υποχρέωσή της να μη μεταπωλήσει αυτή τη ζάχαρη στη Βόρεια Ρηνανία-Βεσφαλία.
- 254 2) Σύμφωνα με στατιστικές που προσήγαγε η Επιτροπή στο παράρτημα 1 της ανταπάντησης στην υπόθεση 47/73, η διάρθρωση των βελγικών εξαγωγών λευκής ζάχαρης προς τη Γερμανία κατά την επίδικη περίοδο, εκφραζόμενη σε τόνους εμφανίζεται ως εξής:

Εμπορικό έτος	Σύνολο	Παραδόσεις στην Pfeifer & Langen ή στην WZV	«Ελεγχόμενες» εξαγωγές			Σύνολο
			Παραδόσεις που έγιναν με συμφωνία της Pfeifer & Langen	Παραδόσεις για μετουσίωση ή εξαγωγή προς τρίτες χώρες	Παραδόσεις σε τιμή προσαρμοσμένη	
1968/69	23 800	800	—	19 400	—	20 200
1969/70	23 800	900	700	11 700	—	13 300
1970/71	16 700	200	—	2 500	13 300	16 000
1971/72	24 500	2 600	—	1 600	14 400	18 600
Σύνολο	88 800	4 500	700	35 200	27 700	68 100

255 Σύμφωνα πάντα μ' αυτές τις στατιστικές, επί 20 700 τόνων (88 800 μείον 68 100) που εξήχθησαν ελεύθερα στη Γερμανία, οι 11 300 προέρχονταν από μικρούς Βέλγους παραγωγούς, έτσι ώστε, καθόλο το διάστημα των εν λόγω περιόδων εμπορίας, η RT ή ο όμιλος RT μπορούσαν να είχαν εξαγάγει ελεύθερα το πολύ 20 700 μείον 1 300 = 9 400 τόνους, απ' τους οποίους δεν είναι άλλωστε βέβαιο ότι πωλήθηκαν στη ζώνη πωλήσεως της Pfeifer & Langen.

256 Ναι μεν οι αριθμοί αυτοί δεν συμπίπτουν πάντοτε ακριβώς με τους αριθμούς που δόθηκαν από άλλες πηγές, είτε από τις προσφεύγουσες είτε από την Επιτροπή, το μέγεθός τους όμως δεν αμφισβητείται σοβαρώς.

257 Πρέπει εξάλλου να παρατηρηθεί ότι εν προκειμένω δεν ενδιαφέρει τόσο ο όγκος των εξαγωγών που έγινε από ανεξάρτητους προς την RT Βέλγους παραγωγούς, αλλά η διάρθρωση των εξαγωγών που έγιναν από την RT ή τους παραγωγούς που ελέγχονται από αυτήν, είτε ευθέως είτε μέσω των εμπόρων Export και Hottlet.

ββ) Ως προς την υποχρέωση που επιβλήθηκε στους μεσάζοντες, να μην πραγματοποιούν ελεύθερες εξαγωγές παρά μόνο με τη συναίνεση της Pfeifer & Langen ή εφαρμόζοντας τιμή προσαρμοσμένη προς την τιμή της γερμανικής εταιρίας

258 Σε γράμμα προς τη Moerbeke-Waas, της 15ης Σεπτεμβρίου 1969, που επιβεβαιώνεται αγορά 5 000 τόνων ζάχαρης (παράρτημα I 54 στα υπομνήματα αντικρούσεως), η Export αναφέρει υπό τον τίτλο «προορισμός»: «Οι πωλήσεις με προορισμό την Ομοσπονδιακή Γερμανία για άμεση κατανάλωση, πρέπει να γίνονται με τη συμφωνία της εταιρίας Pfeifer & Langen.»

259 Σε πρακτικά της 30ής Απριλίου 1970, που αποδίδουν τις συζητήσεις που έγιναν μεταξύ του κ. Maisin, της RT και ενός εκπροσώπου της Export (παράρτημα I 76 στα υπομνήματα αντικρούσεως), η τελευταία αυτή γράφει: «Η βασική προϋπόθεση επί της οποίας ο κ. Maisin είναι ανυποχώρητος είναι η εξής: Η Export πρέπει να ακολουθήσει την RT στην πολιτική της έναντι των Ευρωπαίων εταίρων της. Η πολιτική αυτή ορίζεται από αυτόν ως εξής: Όχι κίνηση εμπορευμάτων από χώρα σε χώρα αν δεν γίνεται με συνεννόηση από παραγωγό σε παραγωγό.»

260 Ένας Γερμανός έμπορος που ζήτησε από την Export για λογαριασμό ενός πελάτη εγκατεστημένου στο Άαχεν και με τηλετύπημα της 11ης Σεπτεμβρίου 1970 (παράρτημα I 106 στα υπομνήματα αντικρούσεως) να του υποβάλει προσφορά

15 000 τόνων αντί τιμής 1 095,93 βελγικών φράγκων, η Export, με τηλετύπημα απαντητικό της 14ης Σεπτεμβρίου 1970 (παράρτημα I 107 στα υπομνήματα αντικρούσεως) — αφού βεβαίωσε ότι «αφού ήρθα σε μακρά επαφή με τα γερμανικά διυλιστήρια Pfeifer & Langen της Κολωνίας, η Tirlemont μας εδήλωσε ότι κανονικά δεν θα απέκρουε ούτε θα αρνούταν καμιά προσφορά για τη γερμανική αγορά και ότι εφόσον ο σκοπός της ήταν να μη διαταράξει καθόλου την εσωτερική αγορά της Pfeifer & Langen, ζήτησε από τα διυλιστήρια της Κολωνίας να της γνωστοποιήσουν τις εσωτερικές τιμές τους, τα σημεία παραδόσεως ή προορισμού στην περιοχή του Ρουρ καθώς και κοντά στα βελγικά σύνορα (παραδείγματος χάρι το Άαχεν)» — παρουσιάζει λογαριασμούς τιμών ενόψει των γερμανικών τιμών και προσθέτει ότι «ο όμιλος Tirlemont δηλώνει ... ότι μπορεί να πωλήσει βελγική ζάχαρη ... με προορισμό τη γερμανική αγορά καταναλώσεως ... αν μπορούσε να επιτύχει ... αυτή την τιμή, (αλλά ότι), ακόμα και αν η τιμή αυτή αντιστοιχούσε στην εσωτερική γερμανική τιμή (και ειδικά γι' αυτό το λόγο), οι Γερμανοί πελάτες της Pfeifer & Langen δεν θα είχαν στην πραγματικότητα το παραμικρό συμφέρον να αλλάξουν προμηθευτές».

261 Από ορισμένα τηλετυπήματα που ακολουθούν αυτή την αλληλογραφία και κλιμακώνονται μεταξύ 14ης και 21ης Σεπτεμβρίου 1970 — δηλαδή πέντε της Export προς την RT, ένα της Export στον πιο πάνω Γερμανό έμπορο και ένα της RT προς την Export (παραρτήματα I 108 έως 112, 114, 115 στα υπομνήματα αντικρούσεως) — εμφανίζεται συνολικά ότι:

- Η Export προσπάθησε να επιτύχει ώστε η RT να ικανοποιήσει μέσω αυτής το αίτημα του Γερμανού εμπόρου.
- Ο κ. Rolin (της RT) εκδήλωσε στον κ. Lemaire (της Export) την επιθυμία του να «μην κάνει τίποτε που να ενοχλήσει τη διάρθρωση της γερμανικής αγοράς ζάχαρης στο πλαίσιο της πελατείας της Pfeifer & Langen (Ρηνανία και μεθόριος περιοχή Βελγίου)» ο ίδιος θεώρησε ότι «η γερμανική τιμή ... αντιστοιχεί προς 1 180 βελγικά φράγκα ανά 100 χιλιόγραμμα (σύμφωνα με πληροφορία που του δόθηκε από την Pfeifer & Langen)» και μετέτρεψε «την τιμή αυτή σε τιμή εξόδου από τα βελγικά εργοστάσια ζάχαρης κατά τον εξής τρόπο» (ακολουθούν λογαριασμοί που καταλήγουν σε προσφορά ζάχαρης προς 1 120 βελγικά φράγκα εξόδου από τα βελγικά εργοστάσια ζάχαρης).
- Μετά από μακρά συζήτηση επιτεύχθηκε συμφωνία μεταξύ Export και RT για 1 100 BFR, αλλά επειδή καθυστέρησε αυτή η συμφωνία, η συναλλαγή ματαιώθηκε.
- Η Export αναφέρθηκε στην RT για τις «διαδοχικές αρνήσεις» της «που στηρίζονταν σε αρχές πωλήσεως της RT για την ενδοκοινοτική ζάχαρη», καθώς

και για τη βούληση «που ήδη εκφράστηκε από τον κ. Rolin στο βαρόνο Kronacker (της Export) (σημείωμα συζητήσεως ... 31 Αυγούστου 1970 επί της συμφωνίας των Γερμανών βιομηχάνων — Pfeifer & Langen Κολωνία — να μην πάρουν τεύτλα από τη βελγική βιομηχανία ζάχαρης του Liers) και στον κ. Lemaire να μην κάνουν τίποτα που να μπορεί να διαταράξει τη διάρθρωση της γερμανικής αγοράς ζάχαρης».

— Η Export παραπονέθηκε για το ότι, σύμφωνα με πληροφορίες που έλαβε από τη Γερμανία, η RT πώλησε εν τω μεταξύ στην Pfeifer & Langen σε τιμή κατώτερη από εκείνη που προσέφερε η Export.

262 Σύμφωνα με πολλές βεβαιώσεις, οι προσφορές αγοράς που κλιμακώνονται μεταξύ 17ης Σεπτεμβρίου 1969 και 7ης Οκτωβρίου 1970 και που απευθύνθηκαν είτε από την Export ή τη Hottlet σε Βέλγους παραγωγούς (RT, Couplet, Oreye), είτε από την Oreye στην Export (παραρτήματα I 55, 91, 92, 113, 119 στα υπομνήματα αντικρούσεως), οι παραγωγοί αυτοί αξίωσαν για τις πωλήσεις προορισμού Γερμανίας τιμή εξόδου εργοστασίου πιο υψηλή από αυτήν που ήσαν πρόθυμοι να παραχωρήσουν για τη ζάχαρη που προοριζόταν να διατεθεί αλλού (1 100 βελγικά φράγκα τα 100 χιλιόγραμμα αντί για 1 092,50, σύμφωνα με ένα γράμμα της Oreye προς την Export της 7ης Οκτωβρίου 1970).

γγ) Ως προς τις αρνήσεις παραδόσεως

263 Σ' ένα γράμμα προς την Export της 12ης Αυγούστου 1970 (παράρτημα I 130 στα υπομνήματα αντικρούσεως), η Sucrerie et Raffinerie de Donstiennes εκθέτει ότι η RT τη «συμβούλευσε να μην πραγματοποιήσει τώρα τις συμβάσεις εξαγωγής».

264 Σ' ένα τηλετύπημα της 10ης Σεπτεμβρίου 1970 απευθυνόμενο σε ένα Γερμανό έμπορο (παράρτημα I 105 στα υπομνήματα αντικρούσεως), η Export γράφει: «Όσον αφορά τη γερμανική αγορά, για την οποία μας ζητήσατε προσφορά, θέλουμε να σας παρακαλέσουμε να έχετε λίγη υπομονή ώσπου να λάβετε προσφορές από εμάς, τούτο δε διότι ο κύριος δικός μας βιομήχανος ζάχαρης, ο όμιλος RT, δεν είναι πωλητής αυτή τη στιγμή γι' αυτή την αγορά.»

265 Ορισμένα από τα προαναφερθέντα στοιχεία — δηλαδή το τηλετύπημα της Export σ' ένα Γερμανό έμπορο, της 14ης Σεπτεμβρίου 1970, καθώς και ορισμένα ανταλλαγέντα τηλετυπήματα, κατά την περίοδο από 14 μέχρι 21 Σεπτεμβρίου 1970 μεταξύ RT και Export και μεταξύ αυτής και του Γερμανού εμπόρου — εμφανίζουν ότι η RT είτε αρνήθηκε, έστω κατά συγκεκριμένο τρόπο, να παρα-

δώσει σε μη παραγωγούς εγκατεστημένους στη ζώνη πωλήσεως της Pfeifer & Langen, είτε προσέφερε ή άφησε να προσφερθούν σε τέτοιους επιχειρηματίες, που ήταν υποψήφιοι αγοραστές, τιμή που κινδύνευε να είναι αποτρεπτική, όλα δε αυτά παρά την ύπαρξη σημαντικής γερμανικής προσφοράς και παρά την επιθυμία της Export να την ικανοποιήσει.

- 266 Η κατάσταση αυτή επιβεβαιώνεται επίσης από ένα τηλετύπημα που ένας Γερμανός έμπορος απήρθε στην Export στις 2 Νοεμβρίου 1970 (παράρτημα I 116 στα υπομνήματα αντικρούσεως) και στο οποίο, αφού αναφέρθηκε στα πολυάριθμα τηλετυπήματα που είχε στείλει στην Export, έγραφε: «Όπως σας ειδοποιήσαμε επανειλημμένα στα προαναφερθέντα τηλετυπήματα και με πολυάριθμες τηλεφωνικές συνδιαλέξεις που είχαμε ..., επιθυμούμε πολύ να συνάψουμε με την εταιρία σας συμβάσεις για βελγική κρυσταλλική ζάχαρη προοριζόμενη για την αγορά της Δυτικής Γερμανίας κατά τη νέα περίοδο εμπορίας 1970/1971. Είμαστε διατεθειμένοι να κάνουμε ό,τι μας είναι δυνατό για να επιτύχουμε το επίπεδο που θα μας επιτρέψει την κατάρτιση της συμβάσεως. Για να μπορέσουμε να πραγματοποιήσουμε συγκεκριμένα τέτοιες εμπορικές πράξεις, επιθυμούμε να λάβουμε από σας παραγγελίες και προσφορές. Αναμένουμε με πολύ μεγάλο ενδιαφέρον τις παρατηρήσεις σας, παραγγελίες και προσφορές σας.»
- 267 Κατά την ίδια έννοια, σύμφωνα με μια επιστολή προς την Export της 11ης Νοεμβρίου 1970 (παράρτημα I 118 στα υπομνήματα αντικρούσεως), μια γερμανική εταιρία, αφού εξέθεσε ότι συνήψε πολλές σημαντικές συμφωνίες — κατά πάσα πιθανότητα με γερμανικούς οίκους —, βρειώνει ότι επ' ευκαιρία των διαπραγματεύσεων που προηγήθηκαν αυτών των συμφωνιών, «απευθυνθήκαμε σε σας, αλλά δυστυχώς — πρέπει να το επαναλάβουμε — δεν ελάβαμε από σας προσφορές σε χρόνο ικανοποιητικό και με τιμή αρκετά συμφέρουσα που να μας επιτρέπει να ανταγωνιστούμε. Ήδη, δεν πρόκειται πλέον παρά μόνο για κάλυψη ενδεχομένων συμπληρωματικών αναγκών που θα ανακύπτουν από καιρού εις καιρό».
- 268 Τέλος, σ' ένα γράμμα που απευθύνθηκε στην εταιρία GEMAS των Βρυξελλών, της 10ης Μαρτίου 1972 (παράρτημα II 9 στα υπομνήματα αντικρούσεως στις υποθέσεις 54 ως 56/73), η GEDELFI της Κολωνίας, χονδρέμπορος αγοραστής τροφίμων, διαπιστώνει ότι: «Κατά το διάστημα των τεσσάρων τελευταίων ετών, η GEDELFI δεν εισήγαγε ζάχαρη προελεύσεως χωρών ΕΟΚ. Οι συζητήσεις μας σας κατέστησαν ενήμερους για τις προσπάθειες που κάναμε ματαιώς εδώ και αρκετά έτη. Τις παραγγελίες μας δεν ακολούθησε τότε καμιά προσφορά. Ήδη, λαμβάνομε, εις απάντηση των παραγγελιών μας, ορισμένες προσφορές, οι οποίες όμως για λόγους που αφορούν τη μεταφορά και επομένως τις τιμές, δεν είναι πραγματοποιήσιμες.»

β) Ως προς τις αποδείξεις όσον αφορά το ζήτημα αν η πιο πάνω συμπεριφορά ήταν εναρμονισμένη

- 269 Σύμφωνα με την Επιτροπή, ορισμένα από τα πιο πάνω στοιχεία εμφανίζουν την ύπαρξη εναρμονισμένης δράσεως, δηλαδή η επιστολή της RT της 24ης Ιουλίου 1969, τα πρακτικά της Export της 20ής Απριλίου 1970, το σημείωμα της Export της 23ης Απριλίου 1970, η επιστολή της Export προς τη Moerbeke-Waas της 15ης Σεπτεμβρίου 1969, ένα τηλετύπημα της 14ης Σεπτεμβρίου 1970 απευθυνθέν από την Export σε ένα Γερμανό έμπορο, καθώς και πολλά τηλετυπήματα που αντηλλάγησαν κατά την περίοδο από 14 μέχρι 21 Σεπτεμβρίου 1970 μεταξύ Export και RT ή ενός Γερμανού εμπόρου.
- 270 Εξάλλου, η Επιτροπή ισχυρίζεται ότι η αρνητική στάση της RT έναντι των υποψηφίων Γερμανών αγοραστών πλην της Pfeifer & Langen δεν μπορεί να λογιστεί ως απόφαση που ελήφθη τελείως ανεξάρτητα από τη βελγική εταιρία, σύμφωνα με τα αντικειμενικά της συμφέροντα, δεδομένου ότι τα σημαντικά πλεονάσματα της βελγικής παραγωγής (174 000, 251 000, 193 000 και 277 000 τόνοι αντιστοίχως σε καθένα από τις τέσσερις επίμαχες περιόδους εμπορίας: πρβλ. παράρτημα 1, στην ανταπάντηση επί της υποθέσεως 47/73, πίνακας I), συγκρινόμενα με την οπωσδήποτε όχι αμελητέα ζήτηση εκ μέρους του δυτικού τμήματος της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας, έπρεπε κανονικά να είχαν παράσχει στην RT κίνητρο να ανταγωνιστεί την Pfeifer & Langen στην αγορά της εν λόγω περιοχής.

B — Ως προς την εκτίμηση αυτών των αποδείξεων

- 271 α) Ως προς την αποδεικτική αξία των πιο πάνω στοιχείων, η RT και Pfeifer & Langen προβάλλουν όμοιους ισχυρισμούς με αυτούς που προέβαλε η RT, αφενός, και η SU και CSM, αφετέρου, όσον αφορά τα ίδια ή άλλα στοιχεία που κατήρτισε η Export ή απευθύνθηκαν σ' αυτήν από την RT, εντός του πλαισίου της δευτέρας αιτιάσεως, επιχειρήματα που ερευνήθηκαν στο δεύτερο κεφάλαιο και τα οποία πρέπει να απορριφθούν για τους λόγους που αναφέρονται στο κεφάλαιο εκείνο.
- 272 Ειδικότερα, δεν πρέπει να γίνει δεκτό το επιχείρημα της Pfeifer & Langen, κατά το οποίο οι δηλώσεις της Export δεν είναι αξιόπιστες, διότι τα συμφέροντα της εταιρίας αυτής συγκρούονται με εκείνα της RT.
- 273 Είναι μεν ακριβές ότι η πολιτική πωλήσεων της RT οδήγησε στο να μην πραγματοποιηθούν πολλές συναλλαγές στις οποίες ήθελε να προβεί η Export ή στο να πραγματοποιηθούν χωρίς ανάμιξη της Export, αυτή η σύγκρουση όμως συμ-

φερόντων δεν αλλάζει κατά τίποτα το γεγονός ότι, σύμφωνα με τις διαβεβαιώσεις της ίδιας της RT, ορθώς απέδωσε η Export τις δηλώσεις που της έκανε αυτή η τελευταία και ότι για τους λόγους που αναπτύχθηκαν επ' ευκαιρία της δευτέρας αιτιάσεως, οι δηλώσεις αυτές πρέπει να θεωρηθούν ως αληθείς.

- 274 Υπό τις περιστάσεις αυτές, τα στοιχεία που προσκομίστηκαν από την Export αποτελούν έγκυρα αποδεικτικά στοιχεία και μπορούν να αντισταχθούν επίσης κατά της Pfeifer & Langen.
- 275 β) Από τα προαναφερθέντα στοιχεία προκύπτει ότι οι προσφεύγουσες τήρησαν πράγματι στην αγορά τη συμπεριφορά που διαπίστωσε η Επιτροπή.
- 276 Πρέπει επομένως να θεωρηθεί ως αποδειχθέν ότι το μεγαλύτερο μέρος των ποσοτήτων λευκής ζάχαρης που εξήχθησαν από την RT και από τους Βέλγους παραγωγούς που ελέγχονται απ' αυτή στο δυτικό τμήμα της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας εξήχθη κατά τρόπο που δεν ανταγωνίστηκε επαρκώς τα προϊόντα της Pfeifer & Langen είτε διότι διοχετεύτηκαν προς την Pfeifer & Langen, τη WZV, προς μετουσίωση ή προς μεταγενέστερη εξαγωγή σε τρίτες χώρες, είτε διότι διατέθηκαν με τη συναίνεση της Pfeifer & Langen ή σε τιμή προσηρμοσμένη προς την τιμή της.
- 277 Οι εξαχθείσες ποσότητες υπό τους όρους αυτούς ανήλθαν για το σύνολο των τεσσάρων επιμάχων περιόδων εμπορίας σε περίπου 68 000 τόνους και συνεπώς ήταν σημαντικές.
- 278 Επιπλέον, είναι δεδομένο ότι η RT παρήγγειλε στην Export να προβάλλει ανοιχτές ή συγκεκριμένες αρνήσεις στους Γερμανούς μη παραγωγούς που επιθυμούσαν να εισαγάγουν βελγική ζάχαρη.
- 279 γ) 1) Η Pfeifer & Langen ισχυρίζεται ότι η βεβαίωση που αναφέρεται στο γράμμα της RT της 24ης Ιουλίου 1969 και σύμφωνα με την οποία «οι Γερμανοί παραγωγοί ... λυπούνται πολύ για την πίεση που ασκήθηκε κατ' αυτόν τον τρόπο στην αγορά τους από τις βελγικές βιομηχανίες ζάχαρης» δεν την κατονομάζει ρητώς.
- 280 Πάντως, φαίνεται βέβαιο ότι η εταιρία αυτή, μνημονευόμενη ρητώς σε άλλα προαναφερθέντα έγγραφα, ήταν ένας από τους παραγωγούς που είχαν εκφράσει τέτοια παράπονα, τούτο δε πολύ περισσότερο αφού, λαμβανομένων υπόψη των σχετικά μικρών γεωγραφικών αποστάσεων, η ζώνη πωλήσεως της Pfeifer &

Langen ήταν, μεταξύ των διαφόρων γερμανικών περιοχών, η πιο κατάλληλη για τις εξαγωγές βελγικής ζάχαρης.

- 281 Η Pfeifer & Langen προσπαθεί να ελαχιστοποιήσει τη σημασία του ισχυρισμού της RT, παρατηρώντας αφενός μεν ότι εάν «οι Γερμανοί παραγωγοί δεν ήταν ευχαριστημένοι με τις ξένες εισαγωγές», αυτό «δεν αποτελούσε απρόσμενη αντίδραση» (προσφυγή επί της υποθέσεως 56/73, σ. 30) και αφετέρου ότι «ποτέ δεν προσπάθησε να επηρεάσει το σχηματισμό της βουλήσεως της RT» (όπ. π., σ. 31).
- 282 Από την πιο πάνω όμως επιστολή προκύπτει σαφώς ότι οι Γερμανοί παραγωγοί που αναφέρονται εκεί — στον αριθμό των οποίων πρέπει να υπολογιστεί και η Pfeifer & Langen για τους λόγους που μόλις αναπτύχθηκαν —, δεν κράτησαν τη δυσαρέσκειά τους για τον εαυτό τους, αλλά την εκδήλωσαν στην RT.
- 283 Όταν ένας επιχειρηματίας αποδέχεται τα παράπονα που του απευθύνει ένας άλλος επιχειρηματίας για τον ανταγωνισμό που του κάνουν τα προϊόντα που διατέθηκαν από τον πρώτο επιχειρηματία, η συμπεριφορά των ενδιαφερομένων συνιστά εναρμονισμένη πρακτική.
- 284 2) Η Pfeifer & Langen βεβαιώνει ότι «και αν ακόμη υποτεθεί ότι έγινε συζήτηση όσον αφορά τις τιμές μεταξύ της RT και της προσφεύγουσας, η συζήτηση αυτή ... δεν είχε καθόλου ως αποτέλεσμα την άρνηση της RT να προμηθεύσει τη γερμανική αγορά, αλλά την προσφορά να φυλάξει ζάχαρη για τις εξαγωγές προορισμού Γερμανίας» και ότι «το γεγονός ότι με την ευκαιρία αυτή η RT προσπάθησε να πετύχει την ίδια τιμή με την προσφεύγουσα οφείλεται στο στοιχειώδη κοινό εμπορικό νου» (προσφυγή επί της υποθέσεως 56/73, σ. 36).
- 285 Είναι μεν αληθές ότι το γεγονός ότι ένας πωλητής ευθυγραμμίζει την τιμή του προς την ανώτερη τιμή ενός ανταγωνιστή δεν αποτελεί αναγκαστικά ένδειξη υπάρξεως εναρμονισμένης πρακτικής, αλλά μπορεί να εξηγηθεί από την προσπάθεια αποκτήσεως του ανωτέρου δυνατού κέρδους, στην προκειμένη όμως περίπτωση έχουν αλλιώς τα πράγματα.
- 286 Πράγματι, από το σύνολο των προαναφερθέντων στοιχείων προκύπτει ότι ο βαρύνων λόγος για την RT για την επίδικη ευθυγράμμιση — λόγος, άλλωστε, που τον δέχονται και οι διάδικοι — ήταν να αποφευχθεί η δυσαρέσκεια της Pfeifer & Langen, σημαντικού πελάτη της RT για την ακατέργαστη ζάχαρη, από μια εμπορική πολιτική που θα μπορούσε να απομακρύνει από τη γερμανική εταιρία ένα τμήμα της πελατείας της.

- 287 Τέλος, οι δηλώσεις της Pfeifer & Langen, θεωρούμενες υπό το φως των πιο πάνω στοιχείων, μπορούν να επιβεβαιώσουν την άποψη, κατά την οποία η επίδικη ευθυγράμμιση τιμών αποτελεί εναρμονισμένη πρακτική.
- 288 Πράγματι, από τα στοιχεία αυτά προκύπτει, αφενός μεν, ότι η Pfeifer & Langen δεν αμφισβητεί σοβαρώς ότι γνωστοποίησε τις τιμές της στην RT, αφετέρου δε, ότι η πληροφορία αυτή ζητήθηκε και δόθηκε προς το σκοπό επιτεύξεως κοινού στόχου στρεφόμενου κατά του ανταγωνισμού, πράγμα που συνιστά κλασσικό παράδειγμα πρακτικής συνεργασίας με το οποίο οι ενδιαφερόμενοι ηθελημένα αντικατέστησαν τους κινδύνους του ανταγωνισμού.
- 289 3) Το επιχείρημα της RT, κατά το οποίο οι επιτιμώμενες πρακτικές «(προέκυπταν) από τα ίδια τα στοιχεία της αγοράς, έτσι ώστε θα ήταν οι ίδιες και αν έλειπε κάθε επαφή μεταξύ των παραγωγών», αποκρούστηκε ήδη στο δεύτερο κεφάλαιο.
- 290 Η RT πραγματοποίησε τις παραδόσεις προς μη παραγωγούς εγκατεστημένους στη Ρηνανία, για να καταδείξει ότι ουδόλως ακολούθησε συστηματική πολιτική που έθιγε τον ανταγωνισμό.
- 291 Πάντως, για να υπάρχει εναρμονισμένη πρακτική κατά την έννοια του άρθρου 85 της Συνθήκης, αρκεί να είναι περιορισμένος ο ανταγωνισμός, χωρίς να είναι απαραίτητο και να εμποδίζεται.
- 292 Επιπλέον, η RT δεν αμφισβήτησε σοβαρά ότι ο όγκος των ελευθέρων παραδόσεων της ήταν μέτριος.
- 293 Από τα στοιχεία αυτά προκύπτει ότι οι επίδικες πρακτικές, όχι μόνο δεν αποφασίστηκαν κατά τρόπο ανεξάρτητο από τους ενδιαφερόμενους παραγωγούς, αλλά και ήταν εναρμονισμένες μεταξύ τους, έτσι ώστε οι παραγωγοί αυτοί ηθελημένα υποκατέστησαν τους κινδύνους του ανταγωνισμού με μια πρακτική συνεργασία μεταξύ τους, συνεργασία η οποία κατέληξε σε κατάσταση που δεν αντιστοιχούσε στις κανονικές συνθήκες της αγοράς και που επέτρεψαν στην Pfeifer & Langen τη διατήρηση κεκτημένης θέσεως εις βάρος της πραγματικής ελευθερίας κυκλοφορίας των προϊόντων μέσα στην κοινή αγορά και της ελεύθερης επιλογής από τους καταναλωτές των προμηθευτών τους.
- 294 Επομένως, οι προσφεύγουσες προέβησαν πράγματι σε εναρμονισμένες πρακτικές με σκοπό την προστασία της αγοράς του δυτικού τμήματος της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας.

2) Ως προς την ακατέργαστη ζάχαρη

- 295 Η Επιτροπή υποστηρίζει ότι η Pfeifer & Langen αγόρασε από την RT ποσότητες ακατέργαστης ζάχαρης ύψους αντιστοίχως 8 361, 24 853 και 23 419 τόνων για τις τρεις περιόδους εμπορίας από το 1969 ως το 1972 και ότι οι αγορές αυτές αποτελούσαν επίσης στοιχείο της απαγορευμένης εναρμονισμένης πρακτικής.
- 296 Ισχυρίζεται κυρίως ότι η RT ήταν σε θέση να διυλίσει μόνη της αυτές τις ποσότητες και είχε συμφέρον να το πράξει για να παραδώσει στη γερμανική αγορά τις ποσότητες της λευκής ζάχαρης που παρήχθησαν έτσι.
- 297 Εξάλλου, από τους αριθμούς που παρέσχε η Pfeifer & Langen προκύπτει ότι η παραγωγή της σε ακατέργαστη ζάχαρη, αυξημένη κατά τις συμπληρωματικές αγορές που έγιναν από παραγωγούς της Βόρειας Γερμανίας, έφθασε για τη χρησιμοποίηση πλήρως της ικανότητας διυλίσεως της εταιρίας, ικανότητας η οποία, ορθά υπολογιζόμενη, ήταν 180 000 ως 200 000 τόνοι ετησίως.
- 298 Κατά τον ίδιο τον πίνακα που προσήγαγε η Pfeifer & Langen, οι σημαντικές ποσότητες που αγόρασε από τη Βόρεια Γερμανία υπέστησαν ασθενείς μόνο διακυμάνσεις, κατά τρόπον ώστε να μην μπορεί να γίνει δεκτό ότι οι αγορές που έκανε από την RT προορίζονταν στο να πληρώσουν ένα κενό.
- 299 Στην πραγματικότητα, η Pfeifer & Langen αγόρασε ακατέργαστη ζάχαρη από την RT σε τιμή τόσο υψηλή ώστε να μην μπορέσει να επωφεληθεί ούτε του κανονικού περιθωρίου μεταποίησης.
- 300 Κατά την άποψη της Επιτροπής, η συμπεριφορά αυτών των προσφευγουσών δεν μπορεί να θεωρηθεί ως κανονική συμπεριφορά επιχειρηματιών που βρίσκονται σε ανταγωνισμό και δεν μπορεί να εξηγηθεί παρά από την κοινή επιθυμία τους να απορροφηθούν από την Pfeifer & Langen οι επίδικες ποσότητες ακατέργαστης ζάχαρης για να αποφευχθεί, μετά τη μεταποίησή τους σε λευκή ζάχαρη, ο ανταγωνισμός τους, στη ζώνη πωλήσεως της Pfeifer & Langen, με τη λευκή ζάχαρη που παράγεται από αυτήν την επιχείρηση.
- 301 Τα έγγραφα που αναφέρθηκαν προηγουμένως αφορούν αποκλειστικά τη λευκή ζάχαρη, έτσι ώστε όσον αφορά τις συναλλαγές σε ακατέργαστη ζάχαρη, είναι αναγκαίο να ερευνηθεί αν η προβαλλόμενη συμπεριφορά, την οποία θεωρεί η Επιτροπή ως στοιχείο της εναρμονισμένης πρακτικής, δεν μπορεί λογικά να εξηγηθεί παρά μόνο με την ύπαρξη εναρμονισμένης δράσης.

302 Ναι μεν στο πλαίσιο μιας εναρμονισμένης πολιτικής, η οποία αποβλέπει στην προστασία των αντιστοίχων τμημάτων της αγοράς, όπως προφανώς προκύπτει από τις σχετικές πρακτικές στη λευκή ζάχαρη, φαίνεται δυνατό οι παραδόσεις ακατέργαστης ζάχαρης σε τιμή ιδιαίτερος συμφέρουσα για την RT να συνιστούν στοιχείο συμπληρωματικό της εναρμονισμένης δράσεως, όμως δεν αμφισβητήθηκε ότι λόγω της ανεπαρκείας της ικανότητάς της προς διύλιση, η RT παρέδιδε συστηματικά ακατέργαστη ζάχαρη σε διάφορους παραγωγούς.

303 Εξάλλου, έχει επίσης αποδειχτεί ότι η Pfeifer & Langen αγόραζε συστηματικά σημαντικές ποσότητες ακατέργαστης ζάχαρης από άλλους παραγωγούς, πλην της RT, για να τις διυλίσει στις δικές της εγκαταστάσεις.

304 Υπό τις περιστάσεις αυτές, δεν αποκλείεται το τμήμα αυτό των επιδίκων συναλλαγών να μπορεί να εξηγηθεί κατ' άλλο τρόπο παρά ως στοιχείο εναρμονισμένης πρακτικής.

3) Ως προς το ζήτημα αν οι εναρμονισμένες πρακτικές σχετικά με τη λευκή ζάχαρη επηρέασαν το εμπόριο μεταξύ κρατών μελών και εμπόδισαν τον ανταγωνισμό και αν αυτό έγινε κατά τρόπο αισθητό

305 Οι επίδικες εναρμονισμένες πρακτικές επηρέασαν το εμπόριο μεταξύ κρατών μελών, απ' αυτό τούτο το γεγονός ότι αφορούσαν τις εμπορικές ανταλλαγές ζάχαρης μεταξύ του Βελγίου και της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας.

306 Οι πρακτικές αυτές είχαν ως σκοπό και ως αποτέλεσμα να εξασφαλίσουν ώστε η ζάχαρη, που παρήγετο από την RT ή από Βέλγους παραγωγούς στους οποίους η εταιρία αυτή ασκούσε έλεγχο, να μην εξάγεται στη Γερμανία στις περισσότερες περιπτώσεις, παρά κατά τέτοιο τρόπο ώστε να μην ανταγωνίζεται τη ζάχαρη που παρασκεύαζε η Pfeifer & Langen.

307 Οι πρακτικές αυτές, αποβλέπουσες κυρίως στον περιορισμό ή τον έλεγχο των αγορών διαθέσεως, καθώς και στην κατανομή των αγορών, κατά την έννοια του άρθρου 85, περιπτώσεις β και γ, της Συνθήκης, είχαν ως σκοπό και ως αποτέλεσμα να εμποδίσουν τον ανταγωνισμό.

308 Γι' ανάλογους λόγους, *mutatis mutandis*, με εκείνους που εκτίθενται στην έρευνα της δευτέρας αιτιάσεως, πρέπει να γίνει δεκτό ότι οι επίδικες εναρμονισμένες πρακτικές επηρέασαν το εμπόριο μεταξύ κρατών μελών και εμπόδισαν τον ανταγωνισμό κατά τρόπο αισθητό.

309 Από τις προηγούμενες σκέψεις προκύπτει ότι η Επιτροπή απέδειξε την ύπαρξη παραβάσεως στην οποία προέβη η RT και η Pfeifer & Langen και επομένως ο παρών λόγος ακυρώσεως είναι απορριπτέος.

310 Εφόσον το άρθρο 1, παράγραφος 1, υποπαράγραφος 3, της απόφασης δεν διακρίνει μεταξύ παραδόσεων λευκής ζάχαρης και ακατέργαστης ζάχαρης, το γεγονός ότι η παράβαση δεν αποδείχτηκε όσον αφορά τις παραδόσεις που έγιναν με αντικείμενο το τελευταίο αυτό προϊόν, οδηγεί στο συμπέρασμα ότι δεν υφίσταται παράβαση που να αφορά την ακατέργαστη ζάχαρη.

— Τέταρτο κεφάλαιο — Ως προς την αιτίαση περί εναρμονισμένης πρακτικής που τείνει στην προστασία της αγοράς του μεσημβρινού τμήματος της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας

311 Κατά το άρθρο 1, παράγραφος 1, υποπαράγραφος 4, της προσβαλλόμενης απόφασης, η SZAG και η Franken αφενός και η Béghin και Sucre-Union αφετέρου κατηγορούνται ότι «κατά την περίοδο εμπορίας 1970/1971 ... παρέβησαν το άρθρο 85, παράγραφος 1, προβαίνοντας σε εναρμονισμένη πρακτική με σκοπό και αποτέλεσμα τον έλεγχο των παραδόσεων γαλλικής ζάχαρης στην αγορά του μεσημβρινού τμήματος της Γερμανίας και συνεπώς την προστασία της αγοράς αυτής».

312 Η απόφαση κατηγορεί τις προσφεύγουσες, περιληπτικά, ότι διοχέτευσαν το μεγαλύτερο τμήμα των εξαγωγών στο μεσημβρινό τμήμα της Γερμανίας προς συγκεκριμένους αποδέκτες, δηλαδή τους Γερμανούς παραγωγούς.

313 Η Επιτροπή δήλωσε ότι η παρούσα αιτίαση αφορά επίσης τη SZV, προσθέτοντας κατά τη συνεδρίαση, ότι κατά λάθος δεν μνημονεύεται η εταιρία αυτή στην πιο πάνω διάταξη.

314 Σύμφωνα με την Επιτροπή, η πρόθεσή της να διατυπώσει αιτίαση επίσης έναντι της SZV προκύπτει αφενός από την έκθεση των αιτιολογικών σκέψεων, αφετέρου δε από το εισαγωγικό μέρος της δεύτερης παραγράφου του άρθρου 1 της απόφασης.

315 Για να προσδιοριστούν τα πρόσωπα που αφορά μια απόφαση που διαπιστώνει παράβαση, πρέπει να λαμβάνεται υπόψη μόνο το διατακτικό αυτής της απόφασης, εφόσον το διατακτικό αυτό δεν προκαλεί αμφιβολίες.

- 316 Το άρθρο 1, παράγραφος 1, υποπαράγραφος 4, της απόφασης αναφέρει συγκεκριμένα τις επιχειρήσεις που κατηγορούνται ότι προέβησαν σ' αυτήν την παράβαση, δηλαδή την Bégghin, τη Sucre-Union, τη SZAG και τη Franken.
- 317 Επομένως, διαπιστώνεται ότι η διάταξη αυτή δεν αφορά τη SZV.

I — Ως προς την πραγματική συμπεριφορά των προσφευγουσών

- 318 1. Όσον αφορά τις παραδόσεις από παραγωγό σε παραγωγό, δεν αμφισβητείται ότι ανέρχονται, εκφραζόμενες σε τόνους — πλην των 4 600 τόνων λευκής ζάχαρης που παραδόθηκαν από τη Sucre-Union στην «Grundstücks-Verwaltungsgesellschaft» του Oberursel και που δεν πρέπει να ληφθούν υπόψη αφού δεν περιλαμβάνονται στους αριθμούς που δίνει η απόφαση —, στα ποσά που αναγράφονται στον ακόλουθο πίνακα:

	Bégghin προς SZAG		Bégghin προς Franken		Sucre-Union προς SZAG		Sucre-Union προς Franken	
	Λευκή ζάχαρη	Ακατέργαστη ζάχαρη	Λευκή ζάχαρη	Ακατέργαστη ζάχαρη	Λευκή ζάχαρη	Ακατέργαστη ζάχαρη	Λευκή ζάχαρη	Ακατέργαστη ζάχαρη
1970/71	286	11 200	—	—	—	—	—	—
1971/72	—	13 900	—	9 200	4 500	—	4 000	—

- 319 2. Όσον αφορά τις παραδόσεις που έγιναν από τους ενδιαφερόμενους Γάλλους παραγωγούς σε άλλους επιχειρηματίες εγκατεστημένους στη Νότια Γερμανία — στο εξής αποκαλούμενες «άλλες παραδόσεις» —, πρέπει να γίνει διάκριση μεταξύ της συμπεριφοράς της Bégghin και της συμπεριφοράς της Sucre-Union.
- 320 A — Όσον αφορά τη Bégghin, δεν αμφισβητείται ότι δεν προέβη σε τέτοιες παραδόσεις.
- 321 B — Όσον αφορά τη Sucre-Union, ναι μεν οι διάδικοι συμφωνούν ότι αυτή η εταιρία προέβη σε τέτοιες παραδόσεις, οι αριθμοί όμως που αναφέρονται στο

φάκελο δεν επιτρέπουν τη διαπίστωση με ακρίβεια του ύψους αυτών των παραδόσεων, τούτο δε διότι και τα στοιχεία της Επιτροπής είναι αντιφατικά.

- 322 Πράγματι, αφενός μεν η Επιτροπή βεβαιώνει (υπόμνημα αντικρούσεως στην υπόθεση 44/73, νο 43) ότι η Sucre-Union παρέδωσε «το 1970/1971 μεγαλύτερες ποσότητες» — δηλαδή μεγαλύτερες ποσότητες από ό,τι σε προηγούμενες περιόδους εμπορίας — «σε ανεξάρτητους μεσάζοντες, αλλά πολύ λιγότερες το 1971/1972», μ' άλλα λόγια ότι προέβη σε άλλες παραδόσεις κατά το διάστημα κάθε μιας των δύο επιδίκων περιόδων εμπορίας.
- 323 Εξάλλου, οι στατιστικές των γαλλικών εισαγωγών στη Γερμανία, που περιλαμβάνονται στο παράρτημα 4 του υπομνήματος ανταπαντήσεως στην υπόθεση 44/73, αναφέρουν ρητώς, όσον αφορά τις άλλες παραδόσεις της Sucre-Union, μόνο 4 000 τόνους που παραδόθηκαν το 1970/1971 «σ' ένα Γερμανό έμπορο», πράγμα που υποδηλώνει ότι η εταιρία αυτή δεν προέβη σε άλλες παραδόσεις το 1971/1972.
- 324 Περαιτέρω, στη σημείωση 14 επί του πίνακος V, του παραρτήματος 1, του υπομνήματος ανταπαντήσεως στην υπόθεση 54/73, η Επιτροπή ισχυρίζεται ότι στις περιόδους εμπορίας 1970/1971 και 1971/1972, «οι άλλες εξαγωγές στη Νότια Γερμανία» — δηλαδή οι παραδόσεις πλην αυτών που έγιναν από τη Béghin ή τη Sucre-Union στη SZAG ή στη Franken — «έγιναν από Γάλλους παραγωγούς, οι οποίοι δεν μετέσχαν στις παραδόσεις από παραγωγό σε παραγωγό», πράγμα που σημαίνει ότι η Sucre-Union δεν προέβη σε καμιά άλλη παράδοση ούτε το 1970/1971 ούτε το 1971/1972.
- 325 Τέλος, στην προσβαλλόμενη απόφαση (σ. 45, προτελευταία σκέψη του σημείου IV 2) εκτίθεται ότι δεν συντρέχει λόγος επιβολής προστίμου στη Sucre-Union, διότι αυτή «πάντοτε, κατά το μέτρο του δυνατού, έπαιξε ρόλο outsider» και διότι «προέβη, επίσης, σε περισσότερες απευθείας πωλήσεις σε ξένους ανταγωνιστές, σε αρκετά σημαντικές πωλήσεις σε εμπόρους και σε επιχειρήσεις μεταποιήσεως της αγοράς προορισμού».
- 326 Υπό τις περιστάσεις αυτές, πρέπει να γίνει δεκτό, υπέρ των προσφευγουσών, ότι επί του συνόλου των εξαχθεισών ποσοτήτων από τη Sucre-Union στη Νότια Γερμανία κατά το διάστημα των δύο επιμάχων περιόδων εμπορίας, το μέρος των άλλων παραδόσεων είχε το ίδιο ύψος με το μέρος των παραδόσεων προς Γερμανούς παραγωγούς.

II — Ως προς το ζήτημα αν η πιο πάνω συμπεριφορά ήταν εναρμονισμένη

1) Ως προς τις αποδείξεις

- 327 Α — α) Προς στήριξη της παρούσας αιτίασης, η Επιτροπή επικαλείται πολλά έγγραφα, από τα οποία όμως μερικά πρέπει ευθύς εξαρχής να απορριφθούν ως μη κρίσιμα, έτσι ώστε να μην μπορούν να ληφθούν υπόψη παρά μόνο τα πιο κάτω έγγραφα.
- 328 Ένας Γερμανός έμπορος απηύθυνε στη Sucre-Union στις 23 Αυγούστου 1971 ένα τηλετύπημα (παράρτημα I 156 στα υπομνήματα αντικρούσεως), στο οποίο αναφέρεται ότι: «Κατόπιν τηλεφωνικής επικοινωνίας που είχα σήμερα με την πιο πάνω επιχείρηση» — δηλαδή με μια γερμανική εταιρία που είχε αγοράσει ή σκόπευε να αγοράσει από τη SZV — «διαπίστωσα ότι κάποιος άλλος είχε προσφέρει κατώτερες τιμές από αυτές που είχα υποβάλλει για τη Mainz και το Kempfen/Hegge. Οι τιμές αυτές ήταν εν πάση περιπτώσει κατώτερες από τις βασικές τιμές που κοινοποίησε η Südzucker-Verkaufs-GmbH. Δεν μπόρεσα ακόμα να διαπιστώσω αν οι πιο πάνω τιμές προέρχονται πράγματι από τη Südzucker-Verkaufs-GmbH ή από άλλο μειοδότη. Ίσως λάβω συμπληρωματικές πληροφορίες κατά τις προσεχείς ημέρες, πριν η προαναφερθείσα επιχείρηση αρχίσει να καλύπτει τις ανάγκες για την περίοδο από 1ης Οκτωβρίου μέχρι 31ης Δεκεμβρίου 1971. Ζήτησα να ενημερωθώ εν πάση περιπτώσει. Αυτά προς πληροφόρηση αναμένω την άποψή σας επί του θέματος αυτού.»
- 329 Στη συνέχεια, σύμφωνα με την Επιτροπή, «ένας Γερμανός έμπορος» — του οποίου το όνομα αποκάλυψαν οι διάδικοι κατά τη διάρκεια της δίκης, που ήταν τότε εκπρόσωπος της Sucre-Union στη Νότια Γερμανία και που στο εξής θα αναφέρεται ως «X» — έγραψε στη Sucre-Union στις 29 Σεπτεμβρίου 1971 (βλ. παράρτημα I 157 στα υπομνήματα αντικρούσεως) ότι: «Όπως βλέπετε, η γνωστοποίηση στη SZV των ονομάτων των εταιριών που μέχρι τώρα αγόραζαν από μας παρουσιάζει σημαντικά μειονεκτήματα. Η SZV μαθαίνει έτσι τους επιχειρηματίες που ήδη έχουν αγοράσει ζάχαρη στη Γαλλία ή που προτίθενται να το κάνουν ... Δεν κρίνω πλέον σκόπιμο να διαβιβάζουμε στη SZV τις διευθύνσεις των πελατών (μας). Θα τα μάθει ούτως ή άλλως αν οι πελάτες αγοράζουν απ' αυτήν λιγότερο απ' ό,τι προηγουμένως ή αν δεν αγοράζουν πια καθόλου απ' αυτήν.»
- 330 Από το γράμμα αυτό συνάγει η Επιτροπή ότι η Sucre-Union, κατόπιν αιτήσεως της SZAG ή της SZV, αξίωσε από το Γερμανό εκπρόσωπό της να γνωστοποιεί κατάλογο των πελατών της στη μια ή στην άλλη από τις εταιρίες αυτές.
- 331 Τέλος, μ' ένα γράμμα της 10ης Μαρτίου 1972 η γερμανική εταιρία GEDELFI γνωρίζει στη βελγική επιχείρηση GEMAS (παράρτημα II 9 στα υπομνήματα

αντικρούσεως στις υποθέσεις 54 ως 56/73) ότι: «Κατά το διάστημα των τεσσάρων τελευταίων ετών, η GEDELFI δεν εισήγαγε ζάχαρη προελεύσεως χωρών ΕΟΚ. Οι συζητήσεις μας σας έχουν αποκαλύψει τις προσπάθειες που κάναμε ματαιώς εδώ και μερικά χρόνια. Μετά τις αιτήσεις που υποβάλαμε τότε δεν λάβαμε καμιά προσφορά. Ήδη, σε απάντηση των αιτήσεών μας λαμβάνομε ορισμένες προσφορές, αλλά για λόγους που αφορούν τη μεταφορά και συνεπώς την τιμή, δεν είναι πραγματοποιήσιμες.»

332 β) Οι προσφεύγουσες θεωρούν, κατά τρόπο γενικό, ότι κανένα από τα έγγραφα αυτά δεν είναι πειστικό.

333 Ειδικότερα, όσον αφορά την επιστολή της 29ης Σεπτεμβρίου 1971, η Bégghin ισχυρίζεται ότι τα γεγονότα τα οποία αναφέρει δεν την αφορούν.

334 Η SZAG αμφισβητεί ρητώς ότι ο Χ έστειλε ποτέ σ' αυτήν ή στη SZV κατάλογο πελατών ή ότι υπέδειξε στη μια ή στην άλλη απ' αυτές τις εταιρίες τα ονόματα των πελατών της Sucre-Union.

335 Η SZAG προσάγει, στο παράρτημα 1 του υπομνήματος απαντήσεώς της, επιστολή της 20ής Ιουνίου 1973, απευθυνθείσα σ' αυτήν από τη Sucre-Union σε απάντηση αιτήσεως πληροφορίας που αφορούσε την επιστολή της 29ης Σεπτεμβρίου 1971 και στην οποία η γαλλική εταιρία εκθέτει τα εξής: «Συνημμένως σας αποστέλλομε αντίγραφο επιστολής την οποία ο Χ επέδειξε στις Βρυξέλλες και η οποία απευθυνόταν σε μας. Στα έγγραφά μας δεν μπορέσαμε να βρούμε το παραμικρό ίχνος αυτής της επιστολής. Επιπλέον, το περιεχόμενό της μας είναι τελείως άγνωστο. Πρέπει ασφαλώς να ληφθεί υπόψη το γεγονός ότι η ημερομηνία αυτής της επιστολής είναι ήδη αρκετά παλαιά. Πάντως η επιστολή αυτή φαίνεται ότι συντάχθηκε προς ορισμένο σκοπό ... Έπρεπε να διακόψουμε τις συμβατικές σχέσεις μας με το Χ γιατί μας όφειλε ένα σημαντικό ποσό και διότι η οικονομική του κατάσταση μας έκανε να φοβηθούμε ένα ακόμη σημαντικότερο έλλειμμα. Δεν έχει άλλωστε εκκαθαρίσει τις οφειλές του. Καθόσον αφορά τον κατάλογο των πελατών, δεν νομίζουμε ότι έχουμε, όσον αφορά εμάς, καταρτίσει τέτοιο πίνακα. Ούτε μπορούμε να βρούμε αντίγραφο. Λυπούμαστε όμως που δεν το εκάναμε. Τότε είχαμε λάβει πολύ δυσάρεστες διαμαρτυρίες, διότι ο (Χ), ο οποίος δεν είχε αποκλειστικότητα για τη Γερμανία, έκανε προσφορές σε πελάτες που ήδη αγόραζαν ζάχαρη από εμάς μέσω τριών άλλων πηγών πωλήσεως:

1) Τη Sucre-Union, ως κατευθείαν πωλητή,

2) την επιχείρηση Schlüter & Maack, Αμβούργο (ως έμπορο),

3) τον εκπρόσωπό μας Baus, Homburg/Saar.

Γίνεται επομένως κατανοητό ότι κάναμε ορισμένη κατανομή του πεδίου δράσεως των διαφόρων πωλητών.»

- 336 Κατά τη συνεδρίαση προέβαλε η SZAG την ύπαρξη ορισμένων περιστατικών ικανών, κατά την άποψή της, να καταδείξουν ότι ο X δεν είναι αξιόπιστος, μάλιστα δε να προκαλέσει υποψίες ότι παρέδωσε στην Επιτροπή ένα «αντίγραφο» ανυπάρκτου πρωτοτύπου, δηλαδή της δήθεν επιστολής του προς τη Sucre-Union της 29ης Σεπτεμβρίου 1971.
- 337 B — Η Επιτροπή εκθέτει ότι θα προκαλούσε έκπληξη να προέβησαν οι Bégghin και η Sucre-Union σε σημαντικές παραδόσεις σε Γερμανούς παραγωγούς, σε τιμές άλλωστε εξαιρετικά συμφέρουσες για τους τελευταίους, αφού η Bégghin δεν έκανε καμία άλλη παράδοση και αφού οι άλλες παραδόσεις που έκανε η Sucre-Union ήταν πολύ μέτριες.
- 338 Δεδομένου (α) ότι η τιμή αγοράς στη Νότια Γερμανία ήταν περίπου 5% πάνω από τη γαλλική τιμή παρεμβάσεως, (β) ότι το 1970/71 οι Γερμανοί παραγωγοί δεν μπόρεσαν να καλύψουν το σύνολο των αναγκών αυτής της περιοχής και (γ) ότι πολυάριθμοι επιχειρηματίες που είναι εγκατεστημένοι σ' αυτή την περιοχή έδειξαν το ενδιαφέρον τους να εισαγάγουν γαλλική ζάχαρη, θα ανέμενε κανείς ότι η Sucre-Union και η Bégghin — κυρίως δε αυτή η τελευταία που διέθετε σημαντικά πλεονάσματα— θα είχαν πωλήσει επί ευρείας κλίμακος σε τέτοιους επιχειρηματίες.
- 339 Παραδίδοντας ακατέργαστη ζάχαρη σε έναν ανταγωνιστή, η Bégghin θα αρνιόταν να διυλίσει αυτή η ίδια τις εν λόγω ποσότητες και να διαθέσει τη λευκή ζάχαρη που θα προερχόταν απ' αυτή τη μεταποίηση στην αγορά της Νότιας Γερμανίας, συμπεριφορά που δεν θα μπορούσε να εξηγηθεί παρά μόνο με την επιθυμία των ενδιαφερομένων να μη συναγωνιστούν μεταξύ τους σ' αυτή την αγορά.
- 340 Οι πωλήσεις ακατέργαστης ζάχαρης δεν μπορούσαν να δικαιολογηθούν από έλλειψη ικανότητας διυλίσεως, δεδομένου ότι η Bégghin είχε τη δυνατότητα να διυλίσει στα εργοστάσια Thumeries, που κείνται στη Νότια Γαλλία, το σύνολο της ακατέργαστης ζάχαρης που παρασκευάστηκε στα εργοστάσια της Sillery, κοντά στη Reims, όπως άλλωστε έκαμε πριν από τις δύο επίμαχες περιόδους εμπορίας.

341 Το επιχείρημα της Béglin, σύμφωνα με το οποίο τα έξοδα μεταφοράς κατέστησαν τη διαδικασία αυτή αντιοικονομική, αντίκειται στο γεγονός, αφενός μεν, ότι η Sillery ήταν γεωγραφικά πιο απομακρυσμένη από τα διυλιστήρια της SZAG από ό,τι της Thumeries και, αφετέρου, ότι για να πωλήσει λευκή ζάχαρη στη Νότια Γερμανία, η εταιρία μπορούσε να βρει άλλη λύση εκτός από αυτήν που συνίστατο στη μεταφορά ακατέργαστης ζάχαρης στην Thumeries πριν από την εξαγωγή της.

2) Ως προς την εκτίμηση των αποδείξεων

A — Ως προς τις παραδόσεις της Béglin

342 Καταρχάς πρέπει να διαπιστωθεί ότι η επιστολή της 29ης Σεπτεμβρίου 1971 αφορά περιστατικά με τα οποία η Béglin δεν έχει καμία σχέση.

343 α) Όσον αφορά τις παραδόσεις λευκής ζάχαρης σε Γερμανούς παραγωγούς, οι οποίες περιορίστηκαν, όσον αφορά την Béglin, σε 286 τόνους που παραδόθηκαν στη SZAG, πρόκειται για συναλλαγή τόσο ασήμαντη ώστε να μην μπορεί να αποτελέσει ένδειξη εναρμονισμένης πρακτικής που έτεινε στην προστασία της αγοράς της Νότιας Γερμανίας.

344 β) Η Επιτροπή δεν μπόρεσε να αναφέρει καμιά άρνηση παραδόσεως της Béglin προς μη παραγωγό εγκατεστημένο στη Νότια Γερμανία, κατηγορία άλλωστε που δεν περιλαμβάνεται στην απόφαση, αφενός μεν, και αφετέρου, δεν θα μπορούσε να γίνει δεκτή, δεδομένου ότι η Επιτροπή δεν αντέκρουσε τον ισχυρισμό της εταιρίας, σύμφωνα με τον οποίο δεν έλαβε ποτέ προσφορά αγοράς από Γερμανούς εμπόρους ή από γερμανικές βιομηχανίες επεξεργασίας.

345 Εφόσον η ίδια η Επιτροπή εκθέτει (απόφαση, σ. 20, πρώτη αιτιολογική σκέψη με αριθμό 9) «ότι η Γερμανία εμφανίζει τελικά ισοσκελισμένο ισολογισμό ζάχαρης», οι ανάγκες δε εισαγωγής από τη Νότια Γερμανία — περιορισμένες άλλωστε, όπως συνάγεται από την ισοσκελισμένη αυτή κατάσταση — φαίνεται να καλύφθηκαν από άλλους αλλοδαπούς παραγωγούς, δεν είναι αναγκαστικά εκπληκτικό ότι ο τάδε ή ο δείνα Γάλλος παραγωγός απέσχε από τη νοτιογερμανική αγορά.

346 γ) Όσον αφορά τις παραδόσεις ακατέργαστης ζάχαρης που έγιναν από την Béglin στη SZAG και στη Franken, η Επιτροπή δεν μπόρεσε να αποκρούσει το επιχείρημα της Béglin, σύμφωνα με το οποίο θα ήταν αντιοικονομικό να διυλίσει στην Thumeries την ακατέργαστη ζάχαρη που κατασκευάστηκε στα εργοστάσια της Sillery, που δεν διαθέτουν εγκαταστάσεις διύλισης, για να μεταφέρει κατόπιν στη Νότια Γερμανία τη λευκή ζάχαρη που παρήχθη από τη διύλιση.

- 347 Περαιτέρω, δεν αμφισβητείται ότι κατά το διάστημα των δύο επιδικών περιόδων εμπορίας, η Béglin παρέδωσε αντίστοιχα το 75% και το 74% της παραγωγής του εργοστασίου της Sillery σε διυλιστήρια γαλλικά, ιταλικά ή εγκατεστημένα σε τρίτες χώρες, χωρίς να προβληθεί ότι αυτές οι παραδόσεις ήταν επίσης αποτέλεσμα εναρμονισμένης πρακτικής που απέβλεπε στην προστασία της αγοράς των αγοραστών, πλην του 4% της παραγωγής του 1971/1972 που διατέθηκε στην Ιταλία.
- 348 Εξάλλου, καθόσον αφορά τα συμφέροντα της SZAG δεν αμφισβητείται ότι οι επίδικες αγορές ανταποκρίνονταν στην καθιερωμένη συνήθεια, μάλιστα δε οι αγορές που έγιναν προηγουμένως από άλλους παραγωγούς ήταν σημαντικότερες από εκείνες που έγιναν από Γάλλους παραγωγούς.
- 349 Επίσης δεν αμφισβητείται ότι η τιμή που πλήρωσε στην Béglin η SZAG ήταν πλεονεκτική γι' αυτήν την τελευταία, ενώ θα ανέμενε κανείς το αντίθετο αν οι επίδικες παραδόσεις απέβλεπαν στην προστασία της αγοράς της Νότιας Γερμανίας.
- 350 Εξάλλου, στη συγκεκριμένη περίπτωση η διαπίστωση της απόφασης ότι «κανονικά», ένας παραγωγός δεν θα είχε συμφέρον να πωλήσει σε ανταγωνιστή αφού μπορούσε να επιτύχει τιμή πιο πλεονεκτική παραδίδοντας απευθείας στους εμπόρους ή στις βιομηχανίες επεξεργασίας, στρέφεται εν μέρει κατά του εκδότη της απόφασης αυτής αφού αφήνει να νοηθεί ή τουλάχιστον δεν αμφισβητεί ότι ο παραγωγός-αγοραστής μπορεί κάλλιστα να έχει φυσικό συμφέρον να προβεί σε συμπληρωματικές αγορές.
- 351 Πράγματι, η αγορά της ζάχαρης χαρακτηρίζεται από σημαντική διακύμανση των εσοδειών που μπορεί ενδεχομένως να εξαναγκάσει ένα παραγωγό να καταφύγει στην παραγωγή ενός συναδέλφου του για να μπορέσει να εκτελέσει τις μακροπρόθεσμες συμβάσεις προμηθείας που έχει καταρτίσει με τους πελάτες του.
- 352 δ) Εξάλλου, η Επιτροπή ισχυρίζεται επίσης ότι ως αντιπαροχή για τη συμπεριφορά της Béglin, η SZAG και η Franken δεν προέβησαν σε παραδόσεις στο Σάαρ που παραδοσιακά αποτελούσε μέρος της ζώνης συναλλαγών των Γάλλων παραγωγών.
- 353 Εντούτοις, πρέπει να παρατηρηθεί ότι η Béglin, χωρίς να αντικρουστεί από την Επιτροπή, βεβαίωσε ότι ποτέ δεν προέβη σε παραδόσεις σ' αυτή την περιοχή κατά το διάστημα της επίδικης περιόδου.

354 Υπό τις περιστάσεις αυτές, δεν αποκλείεται οι παραδόσεις της Béghein στη SZAG και στη Franken και το γεγονός ότι η Béghein δεν προέβη σε άλλες παραδόσεις προς τη Νότια Γερμανία, να μπορούν να εξηγηθούν κατ'άλλο τρόπο παρά με την ύπαρξη εναρμονισμένης ενέργειας.

B — Ως προς τις παραδόσεις της Sucre-Union

355 α) Δεδομένου ότι η Sucre-Union δεν παρέδωσε ακατέργαστη ζάχαρη στη SZAG και στη Franken, ανακύπτει το ερώτημα αν η διάρθρωση των παραδόσεων λευκής ζάχαρης που έγιναν απ' αυτή στη Νότια Γερμανία συνιστά αρκετά σοβαρή ένδειξη ώστε να επιτρέψει τη συναγωγή συμπεράσματος περί υπάρξεως της προβαλλόμενης εναρμονισμένης πρακτικής, όσον αφορά τις τρεις πιο πάνω επιχειρήσεις.

356 Όπως αναπτύχθηκε πιο πάνω, θα πρέπει να τεκμαρθεί ότι οι ποσότητες που παραδόθηκαν από τη γαλλική εταιρία σε Γερμανούς μη παραγωγούς ήταν του αυτού περιήπου μεγέθους με τις ποσότητες που παραδόθηκαν στη SZAG και στη Franken.

357 Το γεγονός αυτό δημιουργεί αμφιβολίες για την ύπαρξη εναρμονισμένης πρακτικής μεταξύ των ενδιαφερομένων και τουλάχιστον αν πράγματι ενήργησαν κατά τρόπο εναρμονισμένο.

358 Εξάλλου, ορισμένες σκέψεις που εκτέθηκαν σχετικά με τις παραδόσεις της Béghein εφαρμόζονται επίσης και στην προκειμένη περίπτωση, δηλαδή ιδίως το γεγονός ότι η Επιτροπή δεν μπόρεσε να αναφέρει καμιά άρνηση παραδόσεως εκ μέρους της Sucre-Union έναντι Γερμανού μη παραγωγού, το ότι η SZAG και η Franken, έστω κι αν ενήργησαν κατά τρόπο ανεξάρτητο, μπορούσαν να έχουν συμφέρον να προβούν σε συμπληρωματικές αγορές, τέλος τα συμπεράσματα που μπορούν να συναχθούν από την καταρχήν ισοσκελισμένη αγορά της Νότιας Γερμανίας.

359 β) Πρέπει επίσης να εξεταστεί μήπως, παρά τα στοιχεία αυτά, η επιστολή της 29ης Σεπτεμβρίου 1971, που απέστειλε στη Sucre-Union ο Γερμανός εκπρόσωπος X, ενόψει της διάρθρωσης των εξαγωγών της Sucre-Union στη Νότια Γερμανία, μπορεί να αποδείξει την ύπαρξη της επίμαχης παραβάσεως.

360 Ως προς την ύπαρξη και ενδεχομένως τη γνησιότητα αυτής της επιστολής, οι ισχυρισμοί του X είναι αντίθετοι προς εκείνους της Sucre-Union και της SZAG.

- 361 Ακόμα κι αν έπρεπε να γίνει δεκτό ότι η Sucre-Union και η SZAG διαπνέονταν από την επιθυμία να συνεργαστούν κατά τρόπο ασυμβίβαστο με το άρθρο 85 της Συνθήκης, δεν πιθανολογείται ότι αυτή η συνεργασία συγκεκριμενοποιήθηκε με μια τόσο ασυνήθιστη ενέργεια σαν κι αυτή που περιγράφεται στην πιο πάνω επιστολή, ενέργεια που στη συγκεκριμένη περίπτωση θα μπορούσε να σημαίνει ότι ένας παραγωγός, ζημιώνοντας έτσι τις δικές του προηγούμενες προσπάθειες και διακινδυνεύοντας να χάσει την εμπιστοσύνη των πελατών του, παρέσχε σε ένα τωρινό ή δυνητικό ανταγωνιστή την ευκαιρία να του πάρει τους εν λόγω πελάτες ή να τους τιμωρήσει με την κατάργηση της εκπτώσεως υπέρ πιστών πελατών.
- 362 Τέλος, στην προκειμένη περίπτωση δεν πρέπει επίσης να παραβλεφθεί ότι η Επιτροπή, αντίθετα προς τη στάση που τήρησε έναντι της Béghin και της SZAG, αναγνώρισε στη Sucre-Union το ρόλο ενός «outsider» και δεν της επέβαλε πρόστιμο, στάση που δύσκολα θα μπορούσε να υποστηριχτεί αν έπρεπε να γίνει δεκτό ότι η Sucre-Union ήταν αυτή που προέβη στο διάβημα που αναφέρεται στην εν λόγω επιστολή.
- 363 Υπό τις περιστάσεις αυτές, δεν αποκλείεται οι παραδόσεις της Sucre-Union στη SZAG και στη Franken και ο περιορισμένος όγκος των άλλων παραδόσεων που έγιναν από τη Sucre-Union στη Νότια Γερμανία να μπορούν να εξηγηθούν κατ' άλλο τρόπο παρά με την ύπαρξη εναρμονισμένης πρακτικής.
- 364 Από το σύνολο των πιο πάνω σκέψεων προκύπτει ότι το άρθρο 1, παράγραφος 1, υποπαράγραφος 4, της προσβαλλόμενης απόφασης πρέπει να ακυρωθεί.

— Πέμπτο κεφάλαιο — Ως προς την αιτίαση περί οικονομικών πιέσεων που ασκήθηκαν από την RT επί των Βέλγων εξαγωγέων

- 365 Κατά το άρθρο 1, παράγραφος 2, υποπαράγραφος 1, της προσβαλλόμενης απόφασης, η RT κατηγορείται ότι «από την περίοδο εμπορίας 1968/1969 προέβη σε παράβαση του άρθρου 86, ασκώντας οικονομικές πιέσεις επί των Βέλγων εξαγωγέων για να τους εξαναγκάσει να περιορίσουν τις εξαγωγές τους».

I — Περίληψη των αιτιολογικών σκέψεων της απόφασης

- 366 Σύμφωνα με την Επιτροπή, η RT άσκησε οικονομικές πιέσεις επί των Βέλγων εμπόρων Export και Hottlet, στο εξής αποκαλούμενους «οι έμποροι», για να τους εξαναγκάσει να μη μεταπωλούν τη ζάχαρη που τους παραδίδει παρά μόνο σε συγκεκριμένους πελάτες ή σε συγκεκριμένους προορισμούς και να επιβάλουν αυτούς τους περιορισμούς στην πελατεία τους.

- 367 Οι πιέσεις αυτές συνίσταντο στο «να αρνείται την πώληση ζάχαρης στους δύο αυτούς εμπόρους, ιδίως για εξαγωγή προς τρίτες χώρες — εμπόριο που αντιπροσωπεύει σημαντικό μερίδιο του κύκλου εργασιών αυτών των εμπόρων —, στην περίπτωση που αυτή η ζάχαρη θα μεταπωλούνταν προς προορισμούς που δεν είχε επιτρέψει».
- 368 Κατά την άποψη της Επιτροπής, η RT κατέχει δεσπόζουσα θέση στη βελγολουξεμβουργιανή αγορά ζάχαρης, που αποτελεί σημαντικό τμήμα της κοινής αγοράς.

II — Έρευνα του λόγου ακυρώσεως

- 369 Η RT ισχυρίζεται κυρίως ότι η βελγολουξεμβουργιανή αγορά δεν αποτελεί σημαντικό τμήμα της κοινής αγοράς, ότι η εταιρία δεν κατέχει δεσπόζουσα θέση στην αγορά αυτή και ότι δεν προέβη σε κατάχρηση, έτσι ώστε η Επιτροπή, εφαρμόζοντας το άρθρο 86 της Συνθήκης για τη συμπεριφορά της εταιρίας, παρέβη αυτή τη διάταξη.

1) Ως προς το ζήτημα αν η βελγολουξεμβουργιανή αγορά αποτελεί σημαντικό τμήμα της κοινής αγοράς

- 370 Η RT θεωρεί ότι στο ζήτημα αυτό πρέπει να δοθεί αρνητική απάντηση, λαμβανομένου υπόψη του μικρού όγκου της βελγικής παραγωγής και του αριθμού των καταναλωτών του Βελγίου και του Λουξεμβούργου.
- 371 Για να διαπιστωθεί αν μια συγκεκριμένη περιοχή έχει τόση σημασία ώστε να αποτελεί «σημαντικό τμήμα της κοινής αγοράς», κατά την έννοια του άρθρου 86 της Συνθήκης, πρέπει να ληφθεί υπόψη κυρίως η δομή και ο όγκος της παραγωγής και της καταναλώσεως του εν λόγω προϊόντος, καθώς και οι συνήθειες και οι οικονομικές δυνατότητες των πωλητών και των αγοραστών.
- 372 Όσον αφορά ειδικότερα τη ζάχαρη, πρέπει να ληφθεί υπόψη, εκτός από τα υψηλά έξοδα μεταφοράς σε σχέση με την τιμή του προϊόντος και από τις συνήθειες της βιομηχανίας επεξεργασίας και των καταναλωτών, και το γεγονός ότι η κοινοτική ρύθμιση παγιοποίησε τις περισσότερες ιδιομορφίες των παλαιών εθνικών αγορών.
- 373 Από το 1968/1969 ως το 1971/1972 η βελγική παραγωγή και η συνολική παραγωγή της Κοινότητας ανήλθαν αντιστοίχως από 530 000 σε 770 000 τόνους και από 6 800 000 σε 8 100 000 τόνους (πρβλ. την προσβαλλόμενη απόφαση, σ. 18, αριθμούς 3 και 5).

- 374 Κατά το διάστημα αυτών των περιόδων εμπορίας η βελγική κατανάλωση ήταν κατά μέσο όρο περίπου 350 000 τόνοι, ενώ η μέση κατανάλωση της Κοινότητας αυξήθηκε από 5 900 000 σε 6 500 000 τόνους (πρβλ. όπ. π.).
- 375 Ενόψει και των λοιπών κριτηρίων που εκτέθηκαν πιο πάνω, οι αναλογίες αυτές είναι αρκετά σημαντικές ώστε να θεωρηθεί το βελγολουξεμβουργιανό έδαφος, όσον αφορά τη ζάχαρη, ως σημαντικό τμήμα της κοινής αγοράς αυτού του προϊόντος.
- 2) Ως προς το ζήτημα αν η RT κατέχει δεσπόζουσα θέση στην αγορά ζάχαρης του Βελγίου-Λουξεμβούργου*
- 376 Σύμφωνα με τις ίδιες τις δηλώσεις της, η RT κατέχει το 65% της βελγικής παραγωγής.
- 377 Η Επιτροπή ισχυρίζεται ότι στην πραγματικότητα ο αληθινός αριθμός είναι 85%, διότι πρέπει να αποδοθεί στην RT επίσης η παραγωγή των επιχειρήσεων Suikerfabrieken van Vlaanderen στο Moerbeke-Waas και Raffinerie Notre-Dame στο Oreye — στο εξής αποκαλούμενες αντιστοίχως Moerbeke-Waas και Oreye —, λαμβανομένων υπόψη των προσωπικών ή οικονομικών δεσμών που υφίστανται μεταξύ της RT και κάθε μιας από τις δύο άλλες επιχειρήσεις, καθώς και του γεγονότος ότι οι επιχειρήσεις αυτές ακολούθησαν την πολιτική πωλήσεως που καθορίστηκε από την RT.
- 378 Η RT κατέχει τουλάχιστον το 50% του κεφαλαίου της Moerbeke-Waas και της Oreye, πέντε από τους διευθύνοντες την RT μετέχουν του διοικητικού συμβουλίου της Moerbeke-Waas, ένας από τους διευθύνοντες την εταιρία αυτή μετέχει στο διοικητικό συμβούλιο της RT και τέλος και προπαντός, από πολλά έγγραφα του φακέλου προκύπτει ότι οι δύο αυτές επιχειρήσεις, αν όχι τακτικά, τουλάχιστον συχνά, ακολούθησαν την πολιτική περιορισμένης πωλήσεως που ασκεί η RT στην ολλανδική και δυτικογερμανική αγορά.
- 379 Κατόπιν αυτού, θα πρέπει να αποδοθεί στην RT επίσης η παραγωγή της Moerbeke-Waas και της Oreye, έτσι ώστε θα πρέπει να γίνει δεκτό ότι στην προκειμένη περίπτωση η RT κατέχει στην πραγματικότητα το 85% της βελγικής παραγωγής.
- 380 Ο αριθμός αυτός, ήδη εύγλωτος από μόνος του, πρέπει να εκτιμηθεί υπό το φως του ασημάντου των εισαγωγών ζάχαρης στο Βέλγιο.

381 Υπό τις περιστάσεις αυτές, η RT είχε τη δυνατότητα να παρεμβάλει εμπόδια στον πραγματικό ανταγωνισμό στην επίδικη αγορά.

382 Κατά συνέπεια, η RT κατείχε, κατά την εποχή που πρέπει να ληφθεί υπόψη, δεσπόζουσα θέση στην αγορά αυτή.

3) Ως προς την ύπαρξη καταχρήσεως

A — Ως προς τις αποδείξεις

383 α) Για να αποδείξει η Επιτροπή ότι η RT πράγματι προέβη στην παράβαση για την οποία την κατηγορεί, στηρίζεται καταρχάς σε ορισμένα έγγραφα τα οποία επικαλείται συγχρόνως για να αποδείξει την ύπαρξη εναρμονισμένων πρακτικών που τείνουν στην προστασία της ολλανδικής και της δυτικογερμανικής αγοράς και που αναφέρθηκαν πιο πάνω (δεύτερο και τρίτο κεφάλαιο).

384 Εξάλλου, η Επιτροπή αναφέρει δεκαπέντε συμβάσεις αγοράς που καταρτίστηκαν μεταξύ της RT και της Hottlet μεταξύ 8ης Οκτωβρίου 1968 και 7ης Ιανουαρίου 1972, μια επιστολή της RT προς τη Hottlet της 19ης Μαρτίου 1969 και διάφορα εσωτερικά σημειώματα της Export που συντάχθηκαν μεταξύ Φεβρουαρίου και Μαΐου 1970 (παραρτήματα I 41, 78, 131 στα υπομνήματα αντικρούσεως· παραρτήματα II 17, 18 στο υπόμνημα αντικρούσεως στην υπόθεση 47/73· παράρτημα 3 στο υπόμνημα ανταπαντήσεως στην ίδια υπόθεση).

385 Όπως κρίθηκε στο δεύτερο και στο τρίτο κεφάλαιο, έχει αποδειχθεί ότι η RT πέτυχε να επιβάλει στους εμπόρους την τήρηση της πολιτικής της πωλήσεως η οποία συνίσταται στη διοχέτευση προς συγκεκριμένους αποδέκτες ή προς συγκεκριμένους προορισμούς των εξαγωγών λευκής ζάχαρης στις Κάτω Χώρες και στο δυτικό τμήμα της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας.

386 Κατά την άποψη της Επιτροπής, η RT άσκησε επίσης τις οικονομικές πιέσεις που αναφέρονται στην απόφαση, για να επιτύχει τη συμμόρφωση των εμπόρων στις πρακτικές, οι οποίες φέρονται ως εναρμονισμένες μεταξύ της βελγικής εταιρίας και ορισμένων Γάλλων παραγωγών, σχετικά με τους διαγωνισμούς για τις επιστροφές λόγω εξαγωγής προς τρίτες χώρες και οι οποίες αποτελούν αντικείμενο της αιτιάσεως με την οποία ασχολείται το ένατο κεφάλαιο.

387 β) Όπως προκύπτει από την αλληλογραφία μεταξύ RT και Hottlet που διεξήχθη μεταξύ 20ής Οκτωβρίου 1968 και 16ης Δεκεμβρίου 1969 (παράρτημα 3 στο υπόμνημα ανταπαντήσεως στην υπόθεση 47/73):

- Η Hottlet αγόρασε από την RT και μεταπώλησε σε Γερμανό πελάτη ορισμένη ποσότητα ζάχαρης, στις αντίστοιχες δε συμβάσεις αγοράς και μεταπωλήσεως είχε συμφωνηθεί κατόπιν αιτήσεως της RT ότι η ζάχαρη δεν θα έπρεπε να χρησιμοποιηθεί παρά μόνο για μετουσίωση.
 - Αργότερα ζήτησε η Hottlet από την RT να ελευθερώσει τον πιο πάνω πελάτη και αυτή την ίδια τη Hottlet από την υποχρέωση τηρήσεως αυτής της ρήτρας, διότι η εν λόγω ρήτρα κατέστη αδύνατος λόγω της καταργήσεως από ένα κοινοτικό κανονισμό της πριμοδότησης της μετουσίωσης.
 - Η RT επέμενε παρά ταύτα στην ολοκληρωτική τήρηση της εν λόγω ρήτρας και αξίωσε τελικά από τη Hottlet αποζημίωση 1 250 000 βελγικών φράγκων λόγω του ότι η Hottlet, κατόπιν των γεγονότων που μόλις περιγράφηκαν, δεν ανέλαβε εγκαίρως από την RT ένα υπόλοιπο 2 500 τόνων από την ποσότητα που αποτελεί το αντικείμενο των πιο πάνω συμβάσεων.
- 388 Ένα εσωτερικό σημείωμα της Export «επί των δυνατοτήτων συνεργασίας με την RT», της 23ης Απριλίου 1970 (παράρτημα I 75 στα υπομνήματα αντικρούσεως), κατόπιν σχετικών παραπόνων λόγω του ότι «η πολιτική των βιομηχανιών διυλίσεως» δεν επιτρέπει στην Export να προμηθεύει τις παραμεθόριες περιοχές των Κάτω Χωρών, της Γαλλίας και της Γερμανίας, καταλήγει ως εξής: «Είναι αμφίβολο αν μπορούσαμε να αποκτήσουμε μια ποσόστωση, διότι η RT δεν θέλει να εγκρίνει μια πολιτική η οποία είναι αντίθετη προς τις συμφωνίες τις οποίες συνήψε με τα άλλα διυλιστήρια.»
- 389 Σ' ένα άλλο εσωτερικό σημείωμα η Export, αναφέροντας μια συζήτηση που είχαν στις 17 Φεβρουαρίου 1970 υπάλληλοί της με τον κ. Maisin, η RT (παράρτημα I 78 στα υπομνήματα αντικρούσεως) εκφράζεται ως εξής:

«Η Raffinerie Tirlemontoise προτίθεται να εξαγάγει περίπου 9 000 τόνους ακατέργαστης ζάχαρης που θα παραδοθούν στην Tate. Η RT προτείνει στην Export να παρέμβει σ' αυτή τη συναλλαγή υπό την ιδιότητα του μεσίτη (broker). Στην περίπτωση αυτή, η Export θα πρέπει να τηρήσει την κοινή πολιτική που καθορίστηκε έναντι των διαγωνισμών.

Όταν κλήθηκε να εξηγήσει το τελευταίο αυτό σημείο, ο κ. Maisin αναγνώρισε ότι η υποχρέωση αυτή αφορά επίσης τους διαγωνισμούς για εξαγωγή λευκής ζάχαρης. Απαντήσαμε λοιπόν ότι η θέση μας στο σημείο αυτό δεν μεταβλήθηκε από την περασμένη εβδομάδα, αλλά ότι δεν είναι ούτε άκαμπτη ούτε αμετάβλητη.

Ο κ. Maisin αναφέρθηκε τότε στην ανταλλαγή αλληλογραφίας μεταξύ του βαρώνου Kronacker και του κ. Rolin και παρατήρησε ότι εάν πρέπει να δημιουργηθεί ένα καινούργιο “κλίμα, αυτό δεν μπορεί να γίνει παρά μόνο σταδιακά ...”...

Συμπέρασμα

Η Raffinerie Tirlemontoise μας πρότεινε να παρέμβουμε ως μεσίτες στην πώληση 9 000 τόνων ακατέργαστης ζάχαρης, στην οποία σκέπτεται να προβεί (ή στην οποία προέβη ήδη) προς την Tate & Lyle.

Ως αντιπαροχή μας ζητεί να απαρνηθούμε την ελευθερία μας να μετάσχουμε σε διαγωνισμούς εξαγωγής ακατέργαστης ζάχαρης, καθώς και σε διαγωνισμούς εξαγωγής λευκής ζάχαρης.

Εξυπακούεται ότι η Raffinerie Tirlemontoise αρνείται να μας προσφέρει ακατέργαστη ζάχαρη την οποία θα μπορούμε εμείς να πωλήσουμε κατά την ελεύθερη βούλησή μας.»

390 Την ίδια ημερομηνία, η επιτροπή διοικήσεως της Export έλαβε απόφαση επί του ιδίου αντικειμένου (παράρτημα II 17 στο υπόμνημα αντικρούσεως στην υπόθεση 47/73), στην οποία αναγράφονται τα εξής: «Συμφωνούμε με πνεύμα συμφιλιώσεως και ως χειρονομία καλής θελήσεως να μην υποβάλουμε προσφορές για επιστροφή ακατέργαστης ζάχαρης στους μόνιμους διαγωνισμούς της ΕΟΚ που θα γίνονται κάθε βδομάδα από την Τετάρτη 18 Φεβρουαρίου, τούτο δε για μην ανταγωνίζονται οι αιτήσεις επιστροφής τις αιτήσεις των γαλλοβελγικών βιομηχανιών επεξεργασίας και της Raffinerie Tirlemontoise ειδικότερα. (Σημειωτέον ότι η χειρονομία αυτή ήταν καθαρά τυπική, διότι αν δεν είχε εξασφαλιστεί ότι θα προμηθευόταν την πρώτη ύλη από την Tirlemont, μοναδικό βέλγο προμηθευτή στον οποίο μπορούσε να υπολογίζει, η Export δεν θα μπορούσε λογικά να υποβάλει προσφορές σε διαγωνισμό ακατέργαστης ζάχαρης: στην περίπτωση που θα κατακυρωνόταν υπέρ αυτής ο διαγωνισμός θα διέτρεχε τον κίνδυνο να μην μπορεί να καλυφθεί με αποθέματα).»

391 Σε ένα σημείωμα της 26ης Μαρτίου 1970 (παράρτημα II 18 στο υπόμνημα αντικρούσεως στην υπόθεση 47/73), ο βαρώνος Kronacker, πρόεδρος της Export, εκφράστηκε ως εξής: «Επιθυμώ να βαδίζουμε από κοινού με την Tirlemont. Στην περίπτωση αυτή, θυσιάζουμε τους εντολείς μας, δεχόμαστε να μειώσουμε τις ποσότητες για τις οποίες μετείχαμε ως τώρα στους διαγωνισμούς για την Export και δεχόμαστε, παρόλο που δεν έχουμε φωνή στο θέμα αυτό, να προσαρμοστούμε στην τιμή του consortium του Παρισιού. Εξυπακούεται βέβαια ότι η Tirlemont δεν θα μετάσχει στους διαγωνισμούς παρά μόνο μαζί μας ... Ως αντιστάθμισμα των θυσιών μας πρέπει να διατηρηθεί η προμήθεια του 0,75% επί του συνόλου των συναλλαγών.»

- 392 Σ' ένα σημείωμα της Exporti «επί της προφορικής απαντήσεως που διατυπώθηκε στις 21 Μαΐου 1970 από τον κ. Rolin κατόπιν γραπτής προτάσεως του βαρόνου Kronacker υπό ημερομηνία 20 Μαΐου, σχετικά με τις σχέσεις της Exporti και της RT για την περίοδο εμπορίας 1970/1971» (παράρτημα Ι 131 στα υπομνήματα αντικρούσεως), αναγράφεται ότι: «Περαιτέρω, ο κ. Rolin περιορίζει και άλλο την ελευθερία μας δράσεως και τις δυνατότητες ενεργείας μας όσον αφορά την αίτηση για επιστροφές. Οι αιτήσεις αυτές, ως προς την ποσότητα και το ύψος της επιστροφής, θα έπρεπε, κατ' αυτόν, να ενεργούνται σε συνεννόηση με τον κ. Bernard, πρόεδρο και γενικό διευθυντή της Say, μέσα στο πλαίσιο της συνεννοήσεως του Παρισιού (Say, Béghin, Varsano, Sucre-Union, κ.λπ. ...).»
- 393 Σε δύο τηλετυπήματα της 19ης Αυγούστου 1970, που έστειλε η Exporti στην RT και αντιστρόφως (παραρτήματα Ι 81, 82 στα υπομνήματα αντικρούσεως), αναγράφεται ότι:

Τηλετύπημα της Exporti:

«1. Ολλανδία: Βάσει των αναγκών εισαγωγής των Κάτω Χωρών σε ζάχαρη ΕΟΚ, είμαστε σύμφωνοι επί της αρχής που αναφέρθηκε κατά το προχθεσινό γεύμα: εργασία σύμφωνα με το σχέδιό σας, δηλαδή εμπόριο μεταξύ βιομηχάνων ζάχαρης μέσω παραδοσιακού βελγοολλανδικού εμπορίου, επί ικανοποιητικής βάσεως για την Exporti. Για να δώσουμε συνέχεια στην πρότασή σας θα επικοινωνήσουμε με ολλανδικούς οίκους επί αυτών των ζητημάτων και των τεχνικών προβλημάτων.»

Τηλετύπημα απαντήσεως της RT:

«Κατόπιν του τηλετυπήματός σας ώρας 16.06 για την οποία ενημέρωσα τηλεφωνικά τον κ. Rolin, με παρακάλεσε να σας γνωρίσω ότι σημείωσε με μεγάλη ευχαρίστηση τη συμφωνία σας που διατυπώνετε στο σημείο 1.

Κατά συνέπεια, θέτομε στη διάθεσή σας ζάχαρη για την ολλανδική βιομηχανία συμπετυκνωμένου γάλακτος για συναλλαγή μέσω του παραδοσιακού εμπορίου ...

Εξάλλου, αν μας ζητήσει η ολλανδική βιομηχανία ζάχαρης για τις δικές της ανάγκες εξαγωγή τυχόν βελγικής ζάχαρης θα γίνει επίσης με τη βοήθεια των δικών μας εμπορικών οίκων.

Από τις πιο πάνω διατάξεις προκύπτει ότι θα αποφύγετε οιαδήποτε ενέργεια στην ολλανδική αγορά, έτσι ώστε να μη διαταραχθεί η δομή της.»

394 Δύο τηλετυπήματα της 20ής Αυγούστου 1970, που ανταλλάχθηκαν υπό τις ίδιες προϋποθέσεις (παραρτήματα I 83, 84 στα υπομνήματα αντικρούσεως), έχουν το εξής περιεχόμενο:

Τηλετύπημα της Export:

«Η Export συμφωνεί να ακολουθήσει τη Raffinerie Tirlemontoise ως παρασκευαστή βελγικής ζάχαρης κατά την επεξεργασία συμφωνίας με τη Suiker Unie και τη Centrale Suiker Maatschappij ως παρασκευαστές ολλανδικής ζάχαρης για την περίοδο εμπορίας ζάχαρης 1970-1971 επί των ακολούθων βάσεων:

1) Η Export αρνείται να διαπραγματευτεί βελγική ζάχαρη με τους Ολλανδούς αγοραστές-καταναλωτές γι' αυτό που εμείς ονομάζουμε ίδιες ολλανδικές ανάγκες και που συνίστανται στην άμεση κατανάλωση, αφενός μεν στην κατάσταση που βρίσκεται, αφετέρου δε για τη βιομηχανία ζαχαρωδών προϊόντων, για την κατανάλωση αυτών των ζαχαρωδών προϊόντων στις Κάτω Χώρες, σε άλλες χώρες της ΕΟΚ και σε τρίτες χώρες. Η βιομηχανία ζαχαρωδών προϊόντων δεν περιλαμβάνει τη βιομηχανία γάλακτος.

Αποκλείεται επίσης από την άρνηση της Export η εμπορία μετουσίωσης της ζάχαρης και η χημική βιομηχανία.

2) Η παραίτηση αυτή της Export συνδέεται και εξαρτάται από το ότι, καθόσον αφορά τις ανάγκες εισαγωγής των Κάτω Χωρών σε ζάχαρη ΕΟΚ ..., το εμπόριο που πρέπει να διενεργηθεί για τον εφοδιασμό αυτής της ολλανδικής αγοράς, μεταξύ Βέλγων βιομηχάνων ζάχαρης και Ολλανδών βιομηχάνων ζάχαρης, θα διεξαχθεί μέσω του παραδοσιακού βελγικού και ολλανδικού εμπορίου, επί βάσεως ικανοποιητικής για την Export. Οι τελευταίες αυτές λέξεις σημαίνουν ότι η συμμετοχή της Export στα κέρδη αυτών των εμπορικών πράξεων πρέπει να την ικανοποιήσει, αφενός μεν για την αμοιβή της ανά μονάδα ζάχαρης υπό τη μορφή προμήθειας ή εμπορική συμμετοχή υπό τη μορφή εμπορικού περιθωρίου, και, αφετέρου, για το ποσό των τόνων ζάχαρης των Βέλγων παρασκευαστών ζάχαρης που θα ανταλλαγούν με τους Ολλανδούς παρασκευαστές ζάχαρης, βάσει των αναγκών εισαγωγής των Κάτω Χωρών σε ζάχαρη ΕΟΚ.»

Απάντηση της RT:

«Από το τηλετύπημά σας προκύπτει ... ότι είμαστε σύμφωνοι για τον τρόπο ενεργείας όσον αφορά τη βελγική ζάχαρη στην Ολλανδία» ... «Δεν πρόκειται να κάνουμε οτιδήποτε με προορισμό την κατανάλωση στην Ολλανδία που να μην είναι σύμφωνο με τους Ολλανδούς συναδέλφους μας.»

395 Σε μια βεβαίωση αγοράς της 1ης Οκτωβρίου 1970, που απευθύνθηκε στον Ολλανδό έμπορο Jacobson (παράρτημα I 88 στα υπομνήματα αντικρούσεως), η Exporti, αφού εξέθεσε ότι η RT «έδωσε, για την περίοδο εμπορίας 1970/1971, την αποκλειστικότητα πώλησεως της κρυσταλλικής της ζάχαρης που προορίζεται για εξαγωγή στο Βέλγιο στους δύο παραδοσιακούς βέλγους εμπόρους ζάχαρης» — δηλαδή στην Exporti και στη Hottlet —, και αφού υπογράμμισε τις «απαιτήσεις της γενικής εμπορικής πολιτικής της RT που μας διατυπώθηκαν, δηλαδή ότι δεν σκοπεύει να κάνει οτιδήποτε με προορισμό τις Κάτω Χώρες που να μην είναι σε συμφωνία με τη ... SU και την CSM», εκφράστηκε ως εξής: «Θεωρούμε ... ότι πρέπει να επιστήσουμε κατά τρόπο σαφή την προσοχή σας σ' αυτή την εμπορική πολιτική των κυρίων προμηθευτών μας, τον όμιλο Tirlemont, διότι όλες οι εμπορικές πράξεις για τη βελγική ζάχαρη εκτός αυτής της γραμμής συμπεριφοράς δεν θα εγκριθούν από αυτόν και συνεπώς να χάσουμε την εν λόγω αποκλειστικότητα ...».

B — Ως προς την εκτίμηση των αποδείξεων

- 396 Από τα προαναφερθέντα έγγραφα, συνεκτιμώμενα μαζί με τα στοιχεία που εκτίθενται στο δεύτερο και στο τρίτο κεφάλαιο, εμφανίζεται χωρίς αμφιβολία ότι η RT είτε δήλωσε ρητώς ή σιωπηρώς στους εμπόρους είτε τους δημιούργησε ηθελημένα την εντύπωση, ότι δεν θα τους προμήθευε ζάχαρη ή δεν θα τους προμήθευε όλες τις αιτούμενες ποσότητες, παρά μόνο υπό την προϋπόθεση ότι θα συμμορφώνονταν με την περιοριστική πολιτική εξαγωγής της σχετικά με την ολλανδική και τη δυτικογερμανική αγορά ή με τις παραδόσεις σε τρίτες χώρες.
- 397 Το περιεχόμενο μερικών απ' αυτές τις δηλώσεις είναι μάλιστα σε τέτοιο σημείο κατηγορηματικές, ώστε δίνει την εντύπωση ότι πρόκειται μάλλον για οδηγίες που απευθύνονται σ' έναν εμπορικό αντιπρόσωπο, παρά για διαπραγματεύσεις που διεξήχθησαν επί ίσης μοίρας μεταξύ παραγωγού και ανεξάρτητου εμπόρου.
- 398 Από το γεγονός ότι υποχρέωσε τους εμπόρους να διοχετεύουν τις εξαγωγές τους προς συγκεκριμένους αποδέκτες ή προς συγκεκριμένους προορισμούς και να επιβάλλουν τους περιορισμούς της στην πελατεία τους, η RT περιόρισε τις αγορές διαθέσεως των εμπορών και εμμέσως των αγοραστών τους, πρακτική η οποία ρητώς προβλέπεται από το άρθρο 86, περίπτωση β.
- 399 Ναι μεν η παρεμβολή ρήτρας περί μετουσιώσεως σε σύμβαση πώλησεως ζάχαρης δεν συνιστά αναγκαστικά κατάχρηση, αλλά η απόλυτη αυστηρότητα με την οποία η RT αρνήθηκε να λάβει υπόψη τις απρόβλεπτες δυσχέρειες στις οποίες περιήλθαν μεταγενέστερα η Hottlet και ο Γερμανός πελάτης της όσον

αφορά την τήρηση του προορισμού που είχε επιβληθεί από την RT, συνιστά, ενόψει των συμπαρομαρτούντων στην προκειμένη υπόθεση, αναπόσπαστο στοιχείο της πολιτικής πίεσεως που άσκησε η RT έναντι των εμπόρων.

- 400 Πρέπει επομένως να γίνει δεκτό ότι η RT καταχράστηκε τη δεσπόζουσα θέση που κατέχει στη βελγολουξεμβουργιανή αγορά.
- 401 Η καταχρηστική αυτή πρακτική μπορεί να επηρεάσει το εμπόριο μεταξύ κρατών μελών κατά το μέτρο που αφορά τη διάρθρωση των παραδόσεων που η RT επέτρεπε ή απαγόρευε στους εμπόρους να ενεργούν στις Κάτω Χώρες και στο δυτικό τμήμα της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας.
- 402 Υπό τις περιστάσεις αυτές, η προσφυγή της RT είναι απορριπτέα κατά το μέτρο που ζητεί την ακύρωση του άρθρου 1, παράγραφος 2, υποπαράγραφος 1, της προσβαλλόμενης απόφασης.

— Έκτο κεφάλαιο — Ως προς την αιτίαση περί οικονομικών πιέσεων που ασκήθηκαν από τη SU και την CSM επί των Ολλανδών εισαγωγέων

- 403 Το άρθρο 1, παράγραφος 2, υποπαράγραφος 2, της προσβαλλόμενης απόφασης κατηγορεί τη SU και την CSM ότι «κατά την περίοδο εμπορίας 1969/1970 παρέβησαν το άρθρο 86 ασκώντας οικονομικές πιέσεις επί των Ολλανδών εισαγωγέων για να τους εξαναγκάσουν να περιορίσουν τις εισαγωγές τους».
- 404 Η SU και η CSM απείλησαν από κοινού τους Ολλανδούς εμπόρους Jacobson, Dudok de Wit και Internatio ότι θα τους εμποδίσουν να συνεχίσουν τις εισαγωγές τους που προορίζονται για τον εφοδιασμό της ολλανδικής βιομηχανίας γάλακτος, εκτός αν οι έμποροι αναλάβουν την εξής τριπλή υποχρέωση:
- Να μην έχουν πολύ ανταγωνιστική τιμή κατά τη μεταπώληση της γαλλικής ζάχαρης σε τρίτους Ολλανδούς.
 - Να μεταπωλούν υπό συγκεκριμένους όρους ορισμένο μέρος της ζάχαρης αυτής στους δύο Ολλανδούς παραγωγούς.
 - Να μην προβαίνουν «σε τέτοιες εισαγωγές» — έκφραση που πρέπει να νοηθεί υπό την έννοια ότι αφορά εισαγωγές που προορίζονται για τον εφοδιασμό των παραδοσιακών Ολλανδών πελατών της SU και της CSM — χωρίς τη συναίνεσή τους.

- 405 Πρέπει καταρχάς να ερευνηθεί αν η Επιτροπή απέδειξε τη βεβαίωση που περιλαμβάνεται στην απόφαση και σύμφωνα με την οποία η SU και η CSM απείλησαν τους εμπόρους «ότι θα καταστήσουν αδύνατη τη διενέργεια παραδοσιακών εισαγωγών υπό το καθεστώς της προσωρινής ατελούς εισαγωγής για τη ζάχαρη που προορίζεται για τη βιομηχανία γάλακτος, εφοδιάζοντας αυτές οι ίδιες τη βιομηχανία αυτή υπό τους όρους της διεθνούς αγοράς».
- 406 Πράγματι, ελλείπει αυτής της αποδείξεως, καταρρίπτεται κατ' ουσίαν η παρούσα αιτίαση, ώστε να μην υπάρχει πλέον λόγος να ερευνηθεί αν οι Ολλανδοί παραγωγοί πέτυχαν πράγματι, με μέσα που δεν εμπίπτουν στο άρθρο 86, να υιοθετήσουν οι έμποροι τη συμπεριφορά που προβάλλει η Επιτροπή.
- 407 Η Επιτροπή στήριξε αυτή τη βεβαίωση κυρίως επί ενός εσωτερικού σημειώματος της 8ης Ιουνίου 1970, που συντάχθηκε από τον κ. Lemaire, διευθυντή της Export, και το οποίο αποδίδει μία συζήτηση μεταξύ αυτού και του κ. Dudok de Wit, που ήταν τότε διευθυντής της εταιρίας που έφερε το ίδιο όνομα (παράρτημα I 133 στα υπομνήματα αντικρούσεως). Το σημείωμα αυτό περιλαμβάνει συγκεκριμένως τα εξής χωρία: «Η ολλανδική βιομηχανία ζάχαρης (Suiker Unie + CSM) πλησίασε μέσω του κ. Lindeboom, εμπορικού διευθυντή της Suiker Unie, το παραδοσιακό ολλανδικό εμπόριο ζάχαρης (Dudok de Wit + Internatio + Jacobson) για να προβεί σε παραστάσεις επί του θέματος των συμφωνιών εισαγωγής που συνήψαν αυτοί οι εμπορικοί οίκοι κρυσταλλικής γαλλικής ζάχαρης με τη Sucre-Union Paris (εμπορική εταιρία γαλλικών συνεταιρισμών ζαχαροτεύτων) για την περίοδο εμπορίας 1969/1970 ... Ενόψει της σπουδαιότητας αυτών των συναλλαγών, συνήφθη ειδική συμφωνία μεταξύ του ολλανδικού εμπορίου και των βιομηχάνων ζάχαρης της χώρας αυτής, σύμφωνα με την οποία ... Η συμφωνία αυτή προβλέπει επίσης ότι ... Κατά τη συζήτηση που είχαν ο κ. Lindeboom της Suiker Unie και το ολλανδικό εμπόριο εισαγωγής, ο κ. Lindeboom ζήτησε για το μέλλον, για την περίοδο εμπορίας 1970/1971, να μην προβεί σε τέτοιες ενέργειες εισαγωγής· αλλιώς θα καθιστούσε αδύνατες τις παραδοσιακές εισαγωγές, υπό το καθεστώς της προσωρινής ατελούς εισαγωγής, για την ολλανδική βιομηχανία επεξεργασίας (γάλα κ.λπ.) καλύπτοντας αυτός ο ίδιος τις ανάγκες των βιομηχανιών επεξεργασίας με τους όρους της διεθνούς αγοράς.»
- 408 Για να μπορέσει να εξακριβώσει, μεταξύ άλλων, αν η απειλή αυτή εκστομίστηκε πράγματι, το Δικαστήριο εξέτασε ως μάρτυρες τους κ.κ. Lemaire, Dudok de Wit, Sanders (τότε πληρεξούσιο και ήδη αναπληρωτή διευθυντή του Jacobson) και Lindeboom.
- 409 Ο μάρτυρας Lemaire βεβαίωσε ότι το σημείωμα απηχούσε ακριβώς και πλήρως το περιεχόμενο αυτών των συζητήσεων με τον κ. Dudok de Wit.

- 410 Όταν ρωτήθηκε για το αν η «σύμβαση» που καταρτίστηκε μεταξύ των Ολλανδών παραγωγών και των εμπόρων «συνήφθη υπό πίεση ή ... τελείως ελεύθερα», ο μάρτυρας απάντησε «ότι επρόκειτο για σχέσεις που υφίσταντο εκτός των απευθείας επαφών που είχαμε» και ότι «αδυνατεί να δώσει συγκεκριμένη απάντηση».
- 411 Ως προς το ιστορικό της μεταπωλήσεως τμήματος της γαλλικής ζάχαρης σε Ολλανδούς παραγωγούς, οι μάρτυρες Dudok de Wit και Sanders εξέθεσαν ότι οι έμποροι είχαν αναλάβει την υποχρέωση έναντι των Γάλλων προμηθευτών τους να αγοράσουν σημαντική ποσότητα ζάχαρης και ότι στην αρχή, λόγω της πτώσεως του γαλλικού φράγκου, η συναλλαγή αυτή εμφανίστηκε πάρα πολύ ευνοϊκή για τους εμπόρους.
- 412 Εντούτοις, μετά την επίσημη υποτίμηση του γαλλικού φράγκου, οι έμποροι έπρεπε να καταβάλουν εισφορά λόγω εισαγωγής, η οποία θα εβάρυνε την τιμή κόστους μεγάλης μερίδας της σχετικής ζάχαρης και θα καθιστούσε δυσχερή τη διάθεση στο εμπόριο στις Κάτω Χώρες αυτού του μεριδίου χωρίς ζημία.
- 413 Επειδή ο χρόνος πίεζε, οι έμποροι απευθύνθηκαν στους Ολλανδούς παραγωγούς, οι μόνοι που μπορούσαν να αγοράσουν σχετικά σημαντικές ποσότητες σε μικρή προθεσμία και — σύμφωνα με τα λόγια του μάρτυρα Sanders — τα «κατάφεραν», κάτι για το οποίο οι έμποροι ήταν «ιδιαιτέρως ευτυχείς».
- 414 Η συναλλαγή αυτή μεταπωλήσεως δεν ήταν οικονομικά ευνοϊκή ούτε για τους παραγωγούς ούτε για τους εμπόρους.
- 415 Επί του ζητήματος αν η SU και η CSM διατύπωσαν έναντι εμπόρων την απειλή που αναγράφεται στην απόφαση, ο μάρτυρας Dudok de Wit απάντησε:
- ότι «ο τρόπος με τον οποίο εμφανίζει ο κ. Lemaire τα πράγματα είναι ανακριβής. Η πρόθεση, που φέρεται ότι εξεδήλωσε η ολλανδική βιομηχανία ζάχαρης, να προβεί κι αυτή σε εισαγωγές, δεν ήταν καινούργια και, ιδίως στην προκειμένη περίπτωση, τέθηκε προοδευτικά σε εφαρμογή ... Αυτό συνιστούσε από μόνο του απειλή, αλλά δεν ειπώθηκε μόνο τότε. Η απειλή αυτή υφίστατο ήδη από προηγουμένως ...

Η βάση της συλλογιστικής του κ. Lemaire και της δικής μου συλλογιστικής είναι περίπου η ίδια· η μόνη διαφορά συνίσταται στο ότι το σημείωμα του κ. Lemaire εκθέτει τα γεγονότα όπως τα είδε και όπως τα ερμήνευσε. Η ερμη-

νεία του είναι ουσιαστικά αυτή που δεν είναι ακριβής ... Υπήρξε πράγματι θέμα αυξήσεως των εισαγωγών από τη βιομηχανία ... Αυτό που αποδοκιμάζω είναι η λέξη "απειλή". Πρόκειται για καθαυτό απειλή για το εμπόριο, αλλά ο κ. Lindeboom δεν εμφάνισε συγκεκριμένα τα πράγματα υπό τη μορφή απειλής, λέγοντας παραδείγματος χάρη: αν συνεχίσετε να εισάγετε, θα σας καταστήσω αδύνατη την εισαγωγή»

- ότι, αν ο κ. Lemaire είχε την εσφαλμένη εντύπωση ότι υπήρξε καταναγκασμός εκ μέρους των παραγωγών, είναι «απολύτως δυνατό» ότι η παρεξήγηση αυτή οφειλόταν στο ότι αυτός, ο μάρτυρας Dudok de Wit, για να μη δυσχερατήσει τον κ. Lemaire δηλώνοντάς του ανοιχτά ότι οι έμποροι δεν ενδιαφέρονταν να αγοράσουν βελγική ζάχαρη, ηθελημένα εκφράστηκε κατά τρόπο λίγο αόριστο.

416 Επί του αυτού σημείου ο μάρτυρας Sanders κατέθεσε τα εξής:

- «Δεν αισθανόμαστε τόσο γρήγορα ότι απειλούμαστε.»

- Βρήκε τη δήλωση που περιέχεται στο σημείωμα του κ. Lemaire «πολύ εκπληκτική», διότι «εάν ο κ. Lindeboom προέβη σε τέτοια παρατήρηση, θα είχε προφανώς την πρόθεση να θέσει τη ζάχαρη που προέρχεται από τρίτες χώρες σε ανταγωνισμό με τη ζάχαρη που παράγει αυτός ο ίδιος. Αυτό δύσκολα μπορώ να το δεχτώ προκειμένου περί συνεταιρισμού στον οποίο οι γεωργοί είναι ιδιοκτήτες των εργοστασίων ζάχαρης. Δεύτερον, πιστεύω ότι μια τέτοια δήλωση είναι λίγο αληθοφανής. Αν η βιομηχανία ζάχαρης άρχιζε να εισάγει από τρίτες χώρες, θα άρχιζε να συναγωνίζεται τους Ολλανδούς εμπόρους και πιστεύω ότι βρισκόμαστε σε καλύτερη θέση απ' ό,τι οι Ολλανδοί βιομήχανοι για διαπραγμάτευση στις παγκόσμιες αγορές κι έτσι φρονούμε ότι αν μας ανταγωνίζονταν κατά τέτοιο τρόπο, θα πετυχαίναμε περισσότερο από τους ανταγωνιστές μας να πωλήσουμε φθηνότερα. Και νομίζω ότι και ο κ. Lindeboom το γνωρίζει επίσης».

- «Πάνω στη θέρμη της συζητήσεως, όπου επρόκειτο να συναφθεί σύμβαση που θα μας επέτρεπε να διαθέσουμε μέρος της γαλλικής μας ζάχαρης, ... μπορεί να είπε: "Αν δεν σταματήσετε να κάνετε αυτές τις εισαγωγές, τότε θα κάνουμε τούτο ή εκείνο". Κατά πόσο μπορεί μια τέτοια τακτική να δημιουργήσει εντυπώσεις, αυτό είναι άλλο ζήτημα. Μπορούμε να πούμε σε δεδομένη στιγμή: Αν δεν σταματήσετε αυτή την πρακτική, θα κάνουμε αυτό το πράγμα, αλλά πρέπει προφανώς να έχει κανείς την ικανότητα για να το κάνει. Το επόμενο έτος εισαγάγαμε βελγική ζάχαρη. Είναι αρκετά δύσκολο να πούμε "θα εισαγάγομε ζάχαρη από τρίτες χώρες", αφού τον επόμενο χρόνο

εκδόθηκαν κανονισμοί που καθιστούσαν την εισαγωγή ζάχαρης από τρίτες χώρες αδύνατη.»

— «Ίσως να υπήρξε τέτοια δήλωση. Πρέπει να σας πω ότι δεν είμαι βέβαιος γι' αυτό. Εν πάση περιπτώσει, μια τέτοια δήλωση δεν προκαλεί μεγάλη εντύπωση, γιατί όταν λέει κανείς ότι θα ικανοποιήσει τις ανάγκες της βιομηχανίας επεξεργασίας κατά τους όρους της διεθνούς αγοράς, τούτο σημαίνει ότι και τα δύο μέρη θα πραγματοποιήσουν τις αγορές στις διεθνείς αγορές και, καθώς μπορούν οι έμποροι να αγοράσουν σ' αυτές τις αγορές, αυτοί έχουν εν πάση περιπτώσει την προσδοκία, ίσως εσφαλμένα, ότι μπορούν να το πράξουν καλύτερα απ' ό,τι η βιομηχανία, η οποία είναι περισσότερο προσανατολισμένη προς τη διάθεση στο εμπόριο της ζάχαρης της στην εσωτερική αγορά.»

417 Επί του αυτού πάντοτε σημείου ο μάρτυρας Lindeboom κατέθεσε τα εξής:

— Κατά τη διάρκεια της περιόδου που άρχισε πριν από το 1961 και τελείωσε κατά το 1967, ήταν στην υπηρεσία της Internatio και με την ευκαιρία αυτή συνδέθηκε φιλικά με τον κ. Korpels, που εργαζόταν στην εταιρία Jacobson και απεβίωσε πριν από μερικά χρόνια.

— Μετά την επίδικη εισαγωγή της γαλλικής ζάχαρης, είχε μία μόνο συζήτηση, φιλική άλλωστε, με τον κ. Korpels επί του θέματος της επιπτώσεως που θα μπορούσαν να έχουν αυτές οι εισαγωγές επί της καταστάσεως της ολλανδικής αγοράς, αλλά ότι ποτέ δεν είχε συζήτηση με τους κ.κ. Dudok de Wit και Sanders.

— Κατά τη συζήτηση αυτή, είπε στον κ. Korpels ότι, λόγω ιδίως της νομισματικής καταστάσεως, η οποία οδήγησε σε στρέβλωση του ανταγωνισμού, «η κατάσταση στον τομέα της ζάχαρης γίνεται τόσο δυσχερής, ώστε θα μπορούσε να επιφέρει κάποτε καταστροφή για τις εσωτερικές τιμές», πράγμα το οποίο επιβάλλει «αυτοπειθαρχία», τόσο στους παραγωγούς όσο και στους εμπόρους των Κάτω Χωρών.

— Οι ανησυχίες αυτές δεν ήταν εμπορικής φύσεως, αλλά οφείλονται στο ότι η SU, καθό συνεταιρισμός των παραγωγών ζαχαροτεύτλων, θεώρησε ότι είναι υπεύθυνη στο να μην τεθεί σε κίνδυνο η ελάχιστη τιμή που προβλέπεται από την κοινοτική ρύθμιση και πρέπει να καταβληθεί σ' αυτούς.

— Το βελγικό εμπόριο και μια γερμανική επιχείρηση εξέθεσαν τους Ολλανδούς επιχειρηματίες σε πολύ οξύ ανταγωνισμό, πωλώντας σε τιμές πολύ χαμηλές προς μεγάλες ολλανδικές επιχειρήσεις.

— «Δεν εναντιωθήκαμε στο εμπόριο», πράγμα που ο μάρτυρας μπορούσε να αποδείξει με τη βοήθεια συμβάσεων που συνήφθησαν μετά το 1970.

418 Ναι μεν δεν μπορεί να αποκλειστεί ότι η απειλή που προβάλλει η Επιτροπή διατυπώθηκε πράγματι, δεν μπορεί όμως, κατόπιν των καταθέσεων των μαρτύρων, να θεωρηθεί ως επαρκώς κατά νόμο αποδειχθείσα.

419 Η επ' ακροατηρίου δήλωση της Επιτροπής δεν παρέσχε στοιχεία ικανά να τροποποιήσουν αυτή την εκτίμηση.

420 Συνεπώς, αφού οι πραγματικοί ισχυρισμοί επί των οποίων στήριξε η Επιτροπή την παρούσα αιτίαση δεν αποδείχτηκαν επαρκώς, το άρθρο 1, παράγραφος 2, υποπαράγραφος 2, της προσβαλλόμενης απόφασης είναι ακυρωτέο.

— Έβδομο κεφάλαιο — Ως προς την αιτίαση, που απευθύνθηκε στη SZV, ότι εμπόδισε τους μεσάζοντές της να μεταπωλήσουν ζάχαρη άλλης προελεύσεως και ότι δέσμευσε τους πελάτες της με τη χορήγηση εκπτώσεων υπέρ πιστών πελατών

421 Το άρθρο 1, παράγραφος 2, υποπαράγραφος 3, της προσβαλλόμενης απόφασης κατηγορεί τη SZV ότι «από την περίοδο εμπορίας 1968/1969 παρέβη το άρθρο 86, εμποδίζοντας τους μεσάζοντές της να μεταπωλήσουν ζάχαρη από άλλη προέλευση και δεσμεύοντας τους πελάτες της με τη χορήγηση εκπτώσεων υπέρ πιστών πελατών».

Πρώτο τμήμα: Δικονομικοί και τυπικοί λόγοι ακυρώσεως

I — Λόγοι που ήδη εξετάστηκαν στο δεύτερο κεφάλαιο

422 Οι λόγοι ακυρώσεως της SZV περί παραβάσεως της αρχής της ευθυδικίας λόγω προώρων δημοσιεύσεων και υπερβολικής βραχύτητας των προθεσμιών που καθορίστηκαν για την κατάθεση παρατηρήσεων επί της ανακοινώσεως των αιτιάσεων, είναι κατά βάση όμοιοι με τους αντίστοιχους λόγους που προέβαλαν η SU, η CSM και η Pfeifer & Langen κατά της δεύτερης αιτίασης και είναι απορριπτέοι για τους λόγους που εκτέθηκαν κατά την εξέταση της αιτίασης αυτής.

II — Λόγοι περί πλημμελειών της ανακοίνωσης των αιτιάσεων

- 423 1. Κατά τη SZV, η ανακοίνωση των αιτιάσεων, που απευθύνθηκε με την ίδια διατύπωση σε σαράντα οκτώ επιχειρήσεις, ενώ κάθε μια απ' αυτές δεν αφορούσαν παρά λίγα μόνο από τα προβαλλόμενα πραγματικά περιστατικά, δεν καθόριζε με ικανή ακρίβεια τις αιτιάσεις που αφορούν ειδικά την προσφεύγουσα ούτε τα αποδεικτικά μέσα που χρησιμοποιήθηκαν εναντίον της.
- 424 Κανένα από τα στοιχεία που επικαλείται η ανακοίνωση για να δικαιολογήσει την αιτίαση, η οποία στρέφεται επίσης έναντι της προσφεύγουσας, ότι μετέσχε σε γενική εναρμονισμένη πρακτική υπέρ της αρχής «chacun chez soi» (καθένας στον τόπο του) δεν προερχόταν από τη SZV ούτε απευθυνόταν προς αυτήν.
- 425 Επειδή φοβήθηκε η SZV ότι οι απαντήσεις που έδωσαν άλλες επιχειρήσεις θα μπορούσαν να ερμηνευτούν εις βάρος της, ζήτησε από την Επιτροπή να της αποσταλούν αντίγραφα, πράγμα όμως που η Επιτροπή αρνήθηκε να κάνει με την αιτιολογία ότι έπρεπε να τηρήσει το απόρρητο των υποθέσεων.
- 426 Η παρούσα αιτίαση, η μόνη που στρέφεται κατά της προσφεύγουσας από την προσβαλλόμενη απόφαση, δεν αφορά τη συμμετοχή σε εναρμονισμένη πρακτική, αλλά την καταχρηστική εκμετάλλευση δεσπόζουσας θέσης.
- 427 Η αιτίαση αυτή έχει διατυπωθεί κατά τρόπο σαφή και χωριστά στις σελίδες 91 ως 93, 107 ως 108 και 121 ως 123 της ανακοίνωσης, στηρίζεται δε σε στοιχεία που προέρχονται από τη SZV ή που τη μνημονεύουν κατά τρόπο ρητό.
- 428 Συνεπώς, ο λόγος αυτός ακυρώσεως είναι απορριπτέος.
- 429 2. Η SZV ισχυρίζεται ότι, αντίθετα απ' ό,τι ορίζει το άρθρο 3 του κανονισμού 1 του Συμβουλίου, η ανακοίνωση των αιτιάσεων που της απευθύνθηκε δεν είχε γραφεί καθ' ολοκληρία στη γερμανική γλώσσα, αλλά περιελάμβανε σημαντικό αριθμό εγγράφων που είχαν συνταχθεί σε άλλες γλώσσες, χωρίς να επισυνάψει συγχρόνως η Επιτροπή μετάφραση στη γερμανική γλώσσα.
- 430 Ο λόγος αυτός ακυρώσεως δεν μπορεί να γίνει δεκτός, τούτο δε ήδη για μόνο το λόγο ότι τα μοναδικά στοιχεία που ενδιαφέρουν την παρούσα αιτίαση, δηλαδή εκείνα που αναφέρονται στις σελίδες 91 ως 93 της γερμανικής αποδόσεως της ανακοινώσεως, έχουν γραφεί γερμανικά.

- 431 3. Τέλος, η SZV κατηγορεί την Επιτροπή ότι περιέλαβε στην ανακοίνωση, ως απόδειξη της προβαλλόμενης παράβασης, αποσπάσματα επιστολών χωρίς να αναφέρει ούτε τον αποστολέα τους ούτε τον αποδέκτη τους.
- 432 Τα πρωτότυπα αυτών των επιστολών, τα οποία μπόρεσε ο πληρεξούσιος της SZV να συμβουλευτεί, είχαν καταστεί επίσης ανώνυμα.
- 433 Ο λόγος αυτός ακυρώσεως, ο οποίος αφορά την εκτίμηση των αποδείξεων, αναφέρεται στην ουσία της υποθέσεως.

III — Λόγος ακυρώσεως περί παραβάσεως του άρθρου 4 του κανονισμού 99/63

- 434 Η SZV ισχυρίζεται ότι, δεδομένου ότι η ανακοίνωση των αιτιάσεων δεν απέδωσε δεσπόζουσα θέση παρά μόνο στη SZAG, η απόφαση, αποδίδοντας την ύπαρξη τέτοιας θέσης και στη SZV, παρέβη το άρθρο 4 του κανονισμού 99/63, σύμφωνα με το οποίο η Επιτροπή στις αποφάσεις της «λαμβάνει υπόψη εκείνες μόνο τις αιτιάσεις, για τις οποίες οι επιχειρήσεις και ενώσεις επιχειρήσεων είχαν τη δυνατότητα να καταστήσουν γνωστή την άποψή τους».
- 435 Όπως προκύπτει από τις σελίδες 122 και 123 της ανακοίνωσης των αιτιάσεων, η Επιτροπή κατηγορεί τη SZV ότι κατεγράθη τη δεσπόζουσα θέση της SZAG, ενώ κατά τη διατύπωση της απόφασης, η SZV κατεγράθη τη δική της δεσπόζουσα θέση.
- 436 Εντούτοις, η SZV δεν αμφισβήτησε ότι έλαβε θέση, κατά τη διάρκεια της διοικητικής διαδικασίας, επί της αιτιάσεως που της απευθύνθηκε σύμφωνα με το άρθρο 86.
- 437 Η Επιτροπή εξέθεσε, χωρίς να αντικρουστεί από την προσφεύγουσα, ότι άλλαξε γνώμη ακριβώς διότι από τις παρατηρήσεις των ενδιαφερομένων έμαθε ότι η SZAG δεν διαθέτει στη SZV παρά μόνο δικαίωμα περιορισμένης ψήφου.
- 438 Αφού λοιπόν η προσφεύγουσα είχε την ευκαιρία να κάνει γνωστές τις απόψεις της επί του ζητήματος αν κατέχει δεσπόζουσα θέση και μπορούσε να αναμένει ότι οι εξηγήσεις της, καθώς και οι εξηγήσεις της SZAG, θα οδηγούσαν την Επιτροπή στην τροποποίηση της γνώμης της, ο λόγος αυτός είναι αβάσιμος.

IV — Λόγος ακυρώσεως περί πλημμελειών κατά τη διεξαγωγή των αποδείξεων από την Επιτροπή και περί ανεπάρκειας της αιτιολογίας της απόφασης

- 439 Η SZV ισχυρίζεται ότι ορισμένες διαπιστώσεις από αυτές που αναφέρει η απόφαση στερούνται αποδείξεως ή στερούνται αιτιολογίας που να επιτρέπει την εξακρίβωση της ακριβείας τους.
- 440 Η έρευνα του ζητήματος αν η Επιτροπή απέδειξε ή όχι την προβαλλόμενη παράβαση αφορά την ουσία.

Δεύτερο τμήμα: Λόγος ουσίας περί παραβάσεως του άρθρου 86 της Συνθήκης

I — Ως προς το ζήτημα αν το «μεσημβρινό τμήμα της Γερμανίας» αποτελεί ουσιώδες τμήμα της κοινής αγοράς

- 441 1. Από τις αιτιολογικές σκέψεις της απόφασης (σ. 20 ως 21, υπό στοιχείο 9, σ. 28, υπό στοιχείο 16) προκύπτει ότι ως «μεσημβρινό τμήμα της Γερμανίας», η Επιτροπή ήθελε να προσδιορίσει το έδαφος που χαρακτηρίζει ως ζώνη πωλήσεως της SZV, εν αντιθέσει προς αφενός μεν τις ζώνες πωλήσεως που αποδίδει στη NZV και στη WZV, εταιρίες που αποτελούνται από τους παραγωγούς ζάχαρης της νότιας και της δυτικής περιοχής της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας και αφετέρου προς τα Länder του Βερολίνου και της Σάαρ, για τα οποία εκθέτει ότι εφοδιάζονται κυρίως με ζάχαρη προερχόμενη από τη Λαϊκή Δημοκρατία της Γερμανίας και από τη Γαλλία.
- 442 Η Επιτροπή κατέθεσε στη δικογραφία ένα χάρτη (παράρτημα II 10 στα υπομνήματα αντικρούσεως στις υποθέσεις 54 ως 56/73), που καταρτίστηκε «επί τη βάσει» χαρτών συνημμένων στις συμβάσεις των αντιπροσώπων της WZV, που περιορίζουν τη ζώνη πωλήσεως αυτής της τελευταίας και φέρουν τις επισημειώσεις «NZV» (βορείως) και «SZV» (νοτίως), χωρίς πάντως να αναφέρεται με ακρίβεια το όριο μεταξύ των αντιστοίχων ζωνών πωλήσεως των δύο αυτών πρακτορείων.
- 443 Ερευνώμενη υπό το φως των δηλώσεων των διαδίκων, καθόσον συμφωνούν, ο χάρτης αυτός επιτρέπει πάντως να διαπιστωθεί ότι η ζώνη μέσα στην οποία η SZV ασκεί τη δραστηριότητά της, δηλαδή το «μεσημβρινό τμήμα της Γερμανίας» κατά την έννοια της απόφασης, περιλαμβάνει το σύνολο της Βαυαρίας και της Βάδης Βυρτεμβέργης, ένα τμήμα του Land της Έσσης συνορευόν με αυτά των δύο Länder και το οποίο περιλαμβάνει περισσότερο από το μισό της Έσσης, καθώς και ορισμένα όμορα τμήματα της Ρηνανίας-Παλατινάτου, του Σάαρ, της Ρηνανίας και Βόρειας Βεστροφάλιας και της Κάτω Σαξωνίας, περιοχές η έκταση των οποίων εμφανίζεται αμελητέα σε σχέση με εκείνη των άλλων τομέων της ζώνης πωλήσεως της SZV.

- 444 2. Ως προς τα κριτήρια καθορισμού μιας περιοχής ως «σημαντικού τμήματος της κοινής αγοράς» το Δικαστήριο παραπέμπει στο πέμπτο κεφάλαιο.
- 445 Η συνολική ετήσια παραγωγή των εταιριών μελών της SZV ήταν τότε περίπου 800 000 τόνοι κατά μέσο όρο, αριθμός που πρέπει να εκτιμηθεί υπό το φως του γεγονότος αφενός μεν ότι η SZAG, κύριο μέλος της SZV και εγκατεστημένη στη Βάδη Βυρτεμβέργη, προμήθευε μόνο σ' αυτήν περίπου το 70% της παραγωγής αυτής και αφετέρου ότι η Franken, εγκατεστημένη στη Βαυαρία, είναι ο μεγαλύτερος παραγωγός μέλος της SZV μετά τη SZAG (βλ. απόφαση, σ. 20, υπό στοιχείο 9).
- 446 Σύμφωνα με τις στατιστικές της Επιτροπής (βλ. παράρτημα 1 στο υπόμνημα ανταπαντήσεως στην υπόθεση 55/73, πίνακας V, 29η στήλη), η κατανάλωση «στο έδαφος πώλησεως της SZAG στο Σάαρ» ανέρχεται, σε κάθε μια αντίστοιχα από τις τέσσερις περιόδους εμπορίας που είναι υπό εξέταση, σε 790 000, 792 000, 872 000 και 826 000 τόνους, αριθμούς που θα μπορούσαν ακόμη και να αυξηθούν κατά το μέτρο που θα έπρεπε να γίνει δεκτό ότι η ζώνη πώλησεως της SZV υπερβαίνει εκείνη της SZAG.
- 447 Σύμφωνα με τις διαθέσιμες στατιστικές, ο αριθμός των καταναλωτών της επίμαχης περιοχής μπορεί να υπολογιστεί, για το μέσο όρο των ετών που είναι κρίσιμα και πρέπει να ληφθούν υπόψη, σε τουλάχιστον 22 εκατομμύρια.
- 448 Συγκρίνοντας τα αριθμητικά αυτά στοιχεία με τα αντίστοιχα στοιχεία σχετικά με το σύνολο της Κοινότητας που περιλαμβάνονται στο πέμπτο κεφάλαιο, διαπιστώνεται ότι το «μεσημβρινό τμήμα της Γερμανίας», κατά την έννοια που αποδίδεται σ' αυτή την έκφραση από την απόφαση, αποκαλύπτει διαστάσεις αρκετά σημαντικές ώστε να πρέπει να θεωρηθεί, ενόψει της ζάχαρης και λαμβανομένων υπόψη επίσης των λοιπών κριτηρίων που εκτίθενται στο πέμπτο κεφάλαιο, ως σημαντικό τμήμα της κοινής αγοράς αυτού του προϊόντος.
- 449 3. Η SZV ισχυρίζεται ότι για να κριθεί αν η επίμαχη περιοχή είναι σημαντικό τμήμα της κοινής αγοράς, θα πρέπει να συσχετιστούν τα σχετικά στατιστικά δεδομένα αυτής της περιοχής με τα δεδομένα που αντιστοιχούν όχι μόνο προς την κοινή αγορά, όπως ήταν κατά το χρόνο των επιδίκων πραγματικών περιστατικών, αλλά ακόμα και προς την Κοινότητα των «Εννέα», υπό την παρούσα μορφή της.
- 450 Το άρθρο 86 της Συνθήκης ΕΟΚ αναφέρεται προφανώς, σε κάθε συγκεκριμένη περίπτωση, στη θέση που κατέχει στην κοινή αγορά η οικεία επιχείρηση κατά το χρόνο που προέβη στη φερόμενη ως καταχρηστική ενέργεια.

451 Γι' αυτό και μόνο το λόγο δεν μπορεί να γίνει δεκτός ο ισχυρισμός της SZV.

II — Ως προς το ζήτημα αν η SZV κατέχει δεσπόζουσα θέση στην αγορά ζάχαρης του μεσημβρινού τμήματος της Γερμανίας

452 Η SZV δεν αμφισβητεί ότι στα δύο κυριότερα μέρη της επίδικης περιοχής, δηλαδή στα Länder της Βαυαρίας και της Βάδης-Βυρτεμβέργης, κατέχει ένα μερίδιο της αγοράς που εγγίζει τα 50 ως 95% που καθορίζονται από την προσβαλλόμενη απόφαση (σ. 39 υπό στοιχείο 3) για το σύνολο της ζώνης πωλήσεώς της.

453 Επίσης παραδέχεται ότι στο Land της Έσσης το μερίδιό της στην αγορά υπερβαίνει το 50%, ισχυρισμός που πρέπει να γίνει νοητός υπό το φως του γεγονότος ότι ένα τμήμα του εδάφους αυτού του Land δεν ανήκει στη ζώνη πωλήσεως της προσφεύγουσας, πράγμα που οδηγεί στο τεκμήριο ότι, κατά το μέρος που το Land της Έσσης συμπίπτει με αυτή τη ζώνη, το μερίδιο της αγοράς της SZV είναι αισθητά ανώτερο του 50%.

454 Τα δεδομένα αυτά επιβεβαιώνονται από τις στατιστικές της Επιτροπής (παράρτημα I στο υπόμνημα ανταπάντησης στην υπόθεση 55/73, πίνακας V, στήλες 28 ως 30), σύμφωνα με τις οποίες, οι εισαγωγές, εκτός από τις παραδόσεις από παραγωγό σε παραγωγό, που έγιναν κατά το διάστημα των οικείων τεσσάρων περιόδων εμπορίας στο έδαφος πωλήσεως της SZAG, κύριο μέλος της SZV, δεν ανήλθαν παρά στο 0,19%, 0,73%, 1,62% και 2,93% της ολικής κατανάλωσης της περιοχής πωλήσεως της SZAG.

455 Όσον αφορά τις παραδόσεις που έγιναν στη ζώνη πωλήσεως της SZV ή των μελών της από την NZV και τη WZV ή από τα μέλη των πρακτορείων τους, κανένα στοιχείο του φακέλου δεν επιτρέπει τη διαπίστωση ότι απέκτησαν διαστάσεις κάποιας σημασίας.

456 Κατά συνέπεια, η SZV είχε, μόνη ή από κοινού με τα μέλη της, τη δυνατότητα να εμποδίσει τον πραγματικό ανταγωνισμό στην επίδικη αγορά.

457 Άρα, κατείχε κατά τον κρίσιμο χρόνο δεσπόζουσα θέση σ' αυτή την αγορά.

III — Ως προς την ύπαρξη καταχρήσεως

458 Η αιτίαση που διατυπώθηκε από την Επιτροπή έναντι της SZV αφορά δύο χωριστά σκέλη, από τα οποία το πρώτο αφορά την οργάνωση της αγοράς της προσφεύγουσας και κυρίως την υποχρέωση που επέβαλε στους μεσάζοντες να

μη μεταπωλούν ζάχαρη από άλλες περιοχές χωρίς τη συναίνεσή της, το δε δεύτερο αφορά το γεγονός ότι η προσφεύγουσα δέσμευσε τους πελάτες της με εκπτώσεις υπέρ πιστών πελατών.

1) Ως προς την επιβληθείσα υποχρέωση στους μεσάζοντες

A — Άποψη της Επιτροπής

- 459 α) Η Επιτροπή εκθέτει στην απόφασή της ότι για τη διανομή στο εσωτερικό της ζώνης της πωλήσεως ζάχαρης παρασκευασμένης από τα μέλη της, η SZV προσέφυγε κυρίως σε δεκαεπτά τοπικούς αντιπροσώπους, οι οποίοι εκτός από τη δράση τους στον τομέα ζάχαρης, πωλούσαν και άλλα προϊόντα για δικό τους λογαριασμό.
- 460 Οι συμβάσεις εμπορικής αντιπροσωπεύσεως που συνήψε η SZV με τους αντιπροσώπους της τους υποχρέωναν μεταξύ άλλων να πωλήσουν αποκλειστικά εν ονόματι και για λογαριασμό της SZV και, πλην προηγούμενης αδείας της, να μη δέχονται την αντιπροσώπηση άλλων παραγωγών ή εμπόρων ζάχαρης ή ανταγωνιστικών προϊόντων ούτε να εμπορεύονται ζάχαρη για δικό τους λογαριασμό.
- 461 Πάντως, η πιο πάνω άδεια θεωρούνταν ότι είχε χορηγηθεί στην περίπτωση που τα μέλη της SZV επιθυμούσαν να διαθέσουν απευθείας στο εμπόριο τη ζάχαρη της δικής τους παραγωγής προσφεύγοντας στους αντιπροσώπους της προσφεύγουσας.
- 462 Κατά το μέτρο που οι αντιπρόσωποι επιθυμούσαν να πωλήσουν ζάχαρη άλλης προελεύσεως, γερμανικής ή ξένης, η άδεια τους χορηγούνταν όταν επρόκειτο για ζάχαρη που προοριζόταν για μεταποίηση ή για ειδική ζάχαρη για άλλες επιχειρήσεις.
- 463 Με τα μέτρα αυτά η SZV απέκλεισε στην πραγματικότητα τη δυνατότητα των αλλοδαπών παραγωγών να πωλήσουν ζάχαρη μέσω εμπόρων που προμηθεύονταν από αυτήν.
- 464 Ναι μεν υφίστανται στη νότια Γερμανία κι άλλοι έμποροι που μπορούν να εισαγάγουν ελεύθερα, διάφορες δε επιχειρήσεις μεταποίησης να προμηθεύονται επίσης από το εξωτερικό, τα επίδικα όμως μέτρα περιόρισαν αισθητά τις δυνατότητες πωλήσεως των αλλοδαπών παραγωγών, ενώ το υψηλό επίπεδο των τιμών στη νότια Γερμανία καθιστούσε συμφέρουσες τις εισαγωγές σ' αυτή την περιοχή.

- 465 Το γεγονός για μια επιχείρηση που κατέχει δεσπόζουσα θέση της επιβολής στους μεσάζοντες υποχρεώσεως σαν και την επίδικη συνιστά καταχρηστική εκμετάλλευση αυτής της θέσης, κατά την έννοια του άρθρου 86 της Συνθήκης.
- 466 β) Η Επιτροπή ανέπτυξε, εκκρεμούσης της δίκης, ως εξής αυτή την αιτίαση.
- 467 Κατά την Επιτροπή, το επικρινόμενο σύστημα συνεπάγεται ότι οι 1 270 χονδρέμποροι που είναι εγκατεστημένοι στο έδαφος πώλησεως της SZV, έμποροι, οι οποίοι εφοδιάζουν τους μικρούς βιομηχανικούς καταναλωτές και τους λιανοπωλητές, δεν έχουν τη δυνατότητα να εφοδιάζονται με ζάχαρη απευθείας από την προσφεύγουσα, αλλά πρέπει να απευθύνονται σε έναν από τους δεκαεπτά τοπικούς αντιπροσώπους της.
- 468 Το σύστημα αυτό δεν εξασφάλιζε την ανάπτυξη του ανταγωνισμού στο εμπορικό επίπεδο, έτσι ώστε η SZV ήταν υποχρεωμένη είτε να αντικαταστήσει τους τοπικούς αντιπροσώπους της με ανεξάρτητους χονδρεμπόρους είτε τουλάχιστον να επιτρέψει την ελεύθερη πρόσβαση στην παραγωγή που διέθετε η ίδια στην αγορά όχι μόνο σ' αυτούς τους αντιπροσώπους, αλλά ακόμα και στους ανεξάρτητους εμπόρους.
- 469 Περαιτέρω, η Επιτροπή κατηγορεί τη SZV ότι πωλούσε αυτή η ίδια μέσω των τοπικών αντιπροσώπων της σε περίπου 730 βιομηχανικούς μεγαλοκαταναλωτές, αποκλείοντας έτσι τους 1 270 χονδρεμπόρους που αναφέρθηκαν πιο πάνω από τον εφοδιασμό από έναν τομέα που απορροφούσε περίπου το 55% των πωλήσεων ζάχαρης στην εν λόγω περιοχή.
- 470 Κατά συνέπεια, οι έμποροι αυτοί, αφού δεν είχαν εμπορικές επαφές με τη μεγάλη βιομηχανία μεταποιησεως της νότιας Γερμανίας, δεν διέθεταν παρά ισχνές δυνατότητες πώλησεως αλλοδαπής ζάχαρης σ' αυτή τη βιομηχανία, η οποία κατά το μέτρο που αγόραζε γαλλική ζάχαρη, απευθυνόταν απευθείας στους Γάλλους παραγωγούς.
- 471 Η κατάσταση αυτή, μαζί με τις συνέπειες της απαγορεύσεως ανταγωνισμού που είχε επιβληθεί στους τοπικούς αντιπροσώπους και του αποκλεισμού των χονδρεμπόρων από την απευθείας πρόσβαση στη SZV, εμπόδιζε ουσιαστικά τις δυνατότητες διαθέσεως στη νότια Γερμανία ζάχαρης προερχόμενης από άλλα κράτη μέλη.
- 472 Δεν επιτρέπεται σε επιχείρηση που κατέχει δεσπόζουσα θέση να οργανώσει την πώληση της παραγωγής της κατά τέτοιο τρόπο ώστε να αποκλείει τον ανταγωνισμό.

Β — Εκτίμηση της απόψεως της Επιτροπής

- 473 Η SZV ισχυρίζεται ότι εφόσον οι μεσάζοντες με τους οποίους κατήρτισε τις επίδικες συμβάσεις είχαν έναντι αυτής την ιδιότητα του εμπορικού αντιπροσώπου, το άρθρο 86 δεν έχει εφαρμογή επί των συμβάσεων αυτών.
- 474 α) 1) Όσον αφορά την απαγόρευση ανταγωνισμού που συμφωνήθηκε με αυτές τις συμβάσεις, προκειμένου μια επιχείρηση ή ένωση να διασφαλίσει τη διανομή των εμπορευμάτων που κατασκευάστηκαν απ' αυτήν ή από τα μέλη της, έχει την εκλογή να προσφύγει είτε σε υπαλλήλους εμπορίου — επομένως σε πρόσωπα τα οποία συνδέονται μαζί της με σύμβαση εργασίας — είτε σε εμπόρους με τους οποίους καταρτίζει συμβάσεις διαφορετικού χαρακτήρα.
- 475 Όσον αφορά τη νομική κατάσταση αυτών των εμπόρων και το περιεχόμενο αυτών των συμβάσεων, οι νομοθεσίες των κρατών μελών καθώς και η οικονομική πραγματικότητα ανέπτυξαν μεγάλη ποικιλία τύπων, οι οποίοι διακρίνονται μεταξύ τους κυρίως από το αν ο μεσάζων έμπορος διεξάγει τις διαπραγματεύσεις με τους πελάτες ή συνάπτει συμφωνίες μαζί τους επ' ονόματί του και για δικό του λογαριασμό ή επίσης επ' ονόματί του, αλλά για λογαριασμό του εντολέα, ή ακόμη και επ' ονόματι και για λογαριασμό αυτού του τελευταίου.
- 476 Από το φάκελο προκύπτει ότι οι επίδικες συμβάσεις χαρακτηρίζονται από νομικής απόψεως ως συμβάσεις εμπορικής αντιπροσωπεύσεως, κυρίως λόγω του γεγονότος ότι ρητώς απονέμουν στους μεσάζοντες την ιδιότητα του εμπορικού αντιπροσώπου κατά την έννοια του γερμανικού δικαίου, ότι τους επιβάλλουν να διαπραγματεύονται ή να συνάπτουν πωλήσεις ζάχαρης στο όνομα και για λογαριασμό του εντολέα, να ακολουθούν τις οδηγίες αυτού και να φροντίζουν τα συμφέροντά του, τέλος δε τους καθορίζουν συγκεκριμένες ζώνες αντιπροσωπεύσεως.
- 477 Είναι δεδομένο ότι, με την επιφύλαξη ορισμένων μικρών εξαιρέσεων, το γερμανικό δίκαιο που διέπει τις επίδικες συμβάσεις εκκινεί από την αρχή, σύμφωνα με την οποία σ' αυτούς τους εμπορικούς αντιπροσώπους απαγορεύεται, ακόμη και ελλείψει ρητώς συμβατικής ρήτρας, να ανταγωνίζονται τον εντολέα τους χωρίς την άδειά του. Η παράβαση αυτής της απαγόρευσης μπορεί ακόμη να εκθέσει τον αντιπρόσωπο σε αγωγή αποζημίωσης εναντίον του.
- 478 Προκειμένου όμως για την εφαρμογή των άρθρων 85 και 86 της Συνθήκης, οι σχέσεις μεταξύ οικονομικού επιχειρηματία και μεσαζόντων του πρέπει να εκτιμώνται υπό το φως μόνο του κοινοτικού δικαίου, έτσι ώστε το γεγονός ότι μια σύμβαση αντιπροσωπεύσεως, η οποία επιβάλλει απαγόρευση του ανταγωνι-

σμού, είναι σύμφωνη με το εθνικό δίκαιο που διέπει αυτή τη σύμβαση ή ότι το δίκαιο αυτό το ίδιο επιβάλλει τέτοια απαγόρευση, δεν είναι αποφασιστικό για το ζήτημα αν η σύμβαση αυτή διαφεύγει της εφαρμογής του άρθρου 86.

- 479 Πάντως, πρέπει να γίνει δεκτό, ανεξαρτήτως του περιεχομένου των νομοθεσιών των κρατών μελών, ότι κατά γενικό κανόνα, το να απαγορεύει ένας παραγωγός ή μια ένωση παραγωγών στους μεσάζοντες που πωλούν επ' ονόματί του και για λογαριασμό του, χωρίς άδεια, να εργάζονται συγχρόνως για παραγωγούς ανταγωνιστές είναι σύμφωνο με τη φύση και το πνεύμα μιας έννομης και οικονομικής σχέσης σαν την προκειμένη.
- 480 Πράγματι, όταν ένας τέτοιος μεσάζων ασκεί δραστηριότητα υπέρ του εντολέα του, μπορεί καταρχήν να θεωρηθεί ως βοηθητικό όργανο ενσωματωμένο στην επιχείρησή του, υποχρεωμένο δε να ακολουθεί τις οδηγίες του εντολέα, αποτελώντας έτσι με την επιχείρηση αυτή μια οικονομική μονάδα, όπως και ο εμπορικός υπάλληλος.
- 481 Υπό τις περιστάσεις αυτές, η κατάχρηση δεν προκύπτει από μόνο το γεγονός ότι ο εντολέας απαγορεύει σ' ένα τέτοιο βοηθητικό όργανο να ασκήσει εμπορία, χωρίς άδεια, προϊόντων που μπορούν να ανταγωνιστούν τα δικά του.
- 482 Αλλιώς έχουν τα πράγματα όταν οι συμβάσεις που συνήφθησαν μεταξύ του εντολέα και των μεσαζόντων του, οι οποίες χαρακτηρίστηκαν από τους συμβαλλομένους ως «εμπορικοί αντιπρόσωποι», απονέμουν ή αφήνουν σ' αυτούς αρμοδιότητες που πλησιάζουν οικονομικά τις αρμοδιότητες ενός ανεξαρτήτου εμπόρου, λόγω του ότι προβλέπουν την ανάληψη των οικονομικών κινδύνων που συνδέονται με την πώληση ή με την εκτέλεση συμβάσεων που συνήφθησαν με τρίτους, από τους εν λόγω μεσάζοντες.
- 483 Πράγματι, στην περίπτωση αυτή, οι μεσάζοντες δεν μπορούν να λογιστούν ως βοηθητικά όργανα ενσωματωμένα στην επιχείρηση του εντολέα, κατά τρόπον ώστε η ρήτρα απαγορεύσεως του ανταγωνισμού που συνήφθη μεταξύ τους, όταν πρόκειται για επιχείρηση που κατέχει δεσπόζουσα θέση, μπορεί να είναι καταχρηστική κατά την έννοια του άρθρου 86, επειδή μπορεί να ενισχύσει ακόμη περισσότερο αυτή τη θέση.
- 484 Η Επιτροπή όμως δεν ισχυρίστηκε ούτε προκύπτει από τα στοιχεία του φακέλου, ότι οι σχέσεις μεταξύ SZV και των μεσαζόντων της περιελάμβαναν στοιχεία από αυτά που περιγράφηκαν πιο πάνω, ήτοι στοιχεία που θα επέτρεπαν τη συναγωγή συμπεράσματος ότι οι μεσάζοντες έχουν έναντι της προσφεύγουσας θέση που να προσομοιάζει με εκείνη του ανεξαρτήτου εμπόρου.

- 485 Ειδικότερα, η Επιτροπή δεν αμφισβήτησε το ότι οι εν λόγω εμπορικοί αντιπρόσωποι ασχολήθηκαν κυρίως με διανομή που έγινε για λογαριασμό της προσφεύγουσας, χωρίς να δράσουν παραλλήλως ως ανεξάρτητοι έμποροι με κάποια σημασία.
- 486 2) Εντούτοις, οι ρήτρες απαγορεύσεως του ανταγωνισμού, οι οποίες επιβάλλονται από επιχείρηση που κατέχει δεσπόζουσα θέση ακόμη και σε εμπορικούς αντιπροσώπους, μπορούν να προκαλέσουν κατάχρηση όταν, ελλείψει ανεξαρτήτων επιχειρηματιών ικανών να εμπορευτούν επί αρκετά ευρείας κλίμακος το οικείο προϊόν, οι αλλοδαποί ανταγωνιστές περιορίζονται στην πραγματικότητα να απευθύνονται σε εμπορικούς αντιπροσώπους αυτής της επιχείρησης όταν επιθυμούν να διαθέσουν το εμπόρευμα αυτό στην περιοχή πωλήσεως αυτής της επιχειρήσεως ή όταν η επιχείρηση αυτή επεκτείνει την εφαρμογή της απαγόρευσης του ανταγωνισμού πέραν αυτού που ανταποκρίνεται στη φύση της εν λόγω νομικής και οικονομικής σχέσεως.
- 487 Όσον αφορά την πρώτη από αυτές τις εξαιρέσεις, η Επιτροπή δεν αμφισβήτησε ότι στη νότια Γερμανία υφίστανται δύο ομάδες οικονομικών επιχειρηματιών που ασκούν εμπόριο ζάχαρης και οι οποίες, επειδή δεν είναι συνδεδεμένες με τη SZV, δεν υπόκεινται στην απαγόρευση ανταγωνισμού που επιβλήθηκε απ' αυτή στους εμπορικούς της αντιπροσώπους, δηλαδή αφενός μεν οι 1 270 χονδρέμποροι που αναφέρθηκαν πιο πάνω και αφετέρου και κυρίως ένας μη αμελητέος αριθμός εμπόρων οι οποίοι αφιερώνουν ουσιαστικό ή σημαντικό μέρος της δραστηριότητάς τους στην εισαγωγή και εξαγωγή ζάχαρης.
- 488 Όσον αφορά τη δεύτερη εξαίρεση, ούτε αυτή υφίσταται εν προκειμένω.
- 489 Από τις σκέψεις αυτές προκύπτει ότι οι ρήτρες απαγορεύσεως ανταγωνισμού που περιλαμβάνονται στις επίδικες συμβάσεις δεν συνιστούν καθαυτές κατάχρηση κατά την έννοια του άρθρου 86.
- 490 β) Η Επιτροπή κατηγορεί στη συνέχεια τη SZV αφενός μεν ότι υποχρέωσε τους χονδρεμπόρους που είναι εγκατεστημένοι στη δική της περιοχή πωλήσεως να απευθύνονται στους εμπορικούς της αντιπροσώπους και όχι σ' αυτή την ίδια, αφετέρου δε ότι προμήθευσε απευθείας σε περίπου 730 βιομηχανικούς μεγαλοκαταναλωτές αυτής της περιοχής αντί να παρεμβάλλει αυτούς τους εμπόρους στις εν λόγω προμήθειες.
- 491 Τα στοιχεία αυτά της οργανώσεως αγοράς της SZV δεν αφορούν τις υποχρεώσεις που επιβλήθηκαν στους εμπορικούς αντιπροσώπους, αλλά προέρχονται

από μονομερείς αποφάσεις της SZV, που απέβλεπαν στο να παρεμβάλουν τους δικούς της αντιπροσώπους στις προμήθειες στο εμπόριο και να αποκλείσουν τους εμπόρους να προμηθεύουν τους μεγάλους καταναλωτές.

- 492 Στην περίπτωση όπου ο παραγωγός χρησιμοποιεί μεσάζοντα, ο οποίος αποτελεί βοηθητικό όργανο ενσωματωμένο στην επιχείρησή του, οι αγορές που έγιναν «από τον αντιπρόσωπο» συνιστούν στην πραγματικότητα αγορές που έγιναν απευθείας από τον ίδιο τον εντολέα.
- 493 Κατά συνέπεια, η συμπεριφορά αυτή δεν μπορεί να συστήσει ούτε καταχρηστική ενέργεια ούτε ένδειξη για τέτοια ενέργεια.
- 494 Ως προς το γεγονός ότι η SZV προμήθευσε κατευθείαν, μέσω των εμπορικών της αντιπροσώπων, αλλά χωρίς παρέμβαση των εμπόρων, ορισμένους βιομηχανικούς μεγαλοκαταναλωτές, τίποτα δεν εμπόδιζε αυτούς τους καταναλωτές να αγοράσουν από τους ανεξάρτητους εμπόρους αντί να απευθυνθούν στους αντιπροσώπους της προσφεύγουσας ούτε αυτούς τους εμπόρους να πωλήσουν στους εν λόγω βιομηχανικούς καταναλωτές.
- 495 Μπορεί συνεπώς να γίνει δεκτό ότι η μη πραγματοποίηση τέτοιων προμηθειών δεν υπήρξε συνέπεια των πιέσεων που ασκήθηκαν από τη SZV κατά την έννοια αυτή, αλλά οφείλονται στις αποφάσεις που έλαβαν με πλήρη ελευθερία οι εν λόγω καταναλωτές, οι οποίοι θεώρησαν πλεονεκτικό αυτό το σύστημα του απευθείας εφοδιασμού.
- 496 Εξάλλου, η Επιτροπή δεν κατηγόρησε τη SZV ότι ενήργησε κατά τρόπο που δημιούργησε δυσμενή διάκριση προβαίνοντας στην εκλογή των μεγάλων βιομηχανικών καταναλωτών που θα εφοδίαζε απευθείας.
- 497 Απ' όλες αυτές τις σκέψεις προκύπτει ότι δεν αποδείχτηκε η ύπαρξη καταχρήσεως κατά την έννοια του άρθρου 86 της Συνθήκης.
- 498 Επομένως, το άρθρο 1, παράγραφος 2, υποπαράγραφος 3, της απόφασης πρέπει να ακυρωθεί κατά το μέτρο που κατηγορεί τη SZV ότι εμπόδισε τους μεσάζοντες της να πωλήσουν ζάχαρη άλλης προελεύσεως.

2) Ως προς την έκπτωση υπέρ πιστών πελατών

A — Άποψη της Επιτροπής

- 499 α) Κατά την απόφαση, η SZV χρησιμοποίησε, από τη σύστασή της, σύστημα ετήσιων εκπτώσεων, αποκαλούμενες «εκπτώσεις ποσότητας», οι οποίες όμως ήταν στην πραγματικότητα εκπτώσεις υπέρ πιστών πελατών και χορηγούνταν σε ύψος 0,30 γερμανικά μάρκα ανά 100 χιλιόγραμμα, στους πελάτες που κάλυψαν τις ετήσιες ανάγκες τους αποκλειστικά από τους εταίρους της SZV.
- 500 Σε τμήμα της πελατείας η έκπτωση αφαιρούνταν αμέσως επί του λογαριασμού.
- 501 Σ' ορισμένες τουλάχιστον περιπτώσεις η έκπτωση καταργήθηκε ή αναγγέλθηκε η κατάργησή της όταν ο αγοραστής συνέχιζε να εισάγει ζάχαρη, μέτρα τα οποία οδήγησαν τους εν λόγω αγοραστές να σταματήσουν να εισάγουν, μολονότι οι αλλοδαπές προσφορές ήταν κατά 10 ως 20 γερμανικά μάρκα ανά τόνο κατώτερες από εκείνες της SZV.
- 502 Η χορήγηση αυτής της έκπτωσης συνιστούσε αδικαιολόγητη ζημία για τους πελάτες που αγόραζαν επίσης ζάχαρη άλλης προελεύσεως και επέτρεπε στη SZV να «ελέγχει» τον όγκο των προμηθειών που γίνονταν στους πελάτες της από τους αλλοδαπούς παραγωγούς.
- 503 Για τους αγοραστές της SZV που εξαρτώνταν τουλάχιστον εν μέρει από προμήθειες που έκαναν από αυτή, λόγω του ότι διέθεταν ανεπαρκείς δυνατότητες αποθηκεύσεως και είχαν τακτικές ανάγκες εφοδιασμού, το μειονέκτημα που προέκυπτε από την απώλεια της εκπτώσεως, μολονότι η έκπτωση αυτή εμφανίζεται σχετικά χαμηλή, υπερέβαινε πολύ γρήγορα το πλεονέκτημα που προέκυπτε από την αγορά ζάχαρης από τρίτους, ακόμα και στην περίπτωση που αυτοί έκαναν προσφορές με πιο πλεονεκτικές τιμές.
- 504 Το γεγονός ότι σ' ορισμένες περιπτώσεις η έκπτωση χορηγήθηκε παρ' όλες τις αγορές που έγιναν από αλλοδαπούς παραγωγούς, δεν αλλάζει τίποτα στο ότι μόνη η αναγγελία ή μόνος ο κίνδυνος της καταργήσεως της εκπτώσεως εμπόδιζε τους πελάτες να προβούν σε εισαγωγές σε σημαντικές ποσότητες και κατά τρόπο συστηματικό.
- 505 Όταν μια τέτοια έκπτωση εφαρμόζεται από επιχείρηση που κατέχει δεσπόζουσα θέση, προς το σκοπό ακόμη μεγαλύτερου περιορισμού των δυνατοτήτων εισαγωγής και ενισχύσεως αυτής της θέσης, η εν λόγω έκπτωση συνιστά κατα-

χρηστική εκμετάλλευση αυτής της θέσης, κατά την έννοια του άρθρου 86 της Συνθήκης.

- 506 β) Κατά τη διάρκεια της δίκης η Επιτροπή προσήγαγε οκτώ συμβάσεις αγοράς που καταρτίστηκαν από τη SZV (παράρτημα I 145 ως 148, 150, 151, 153, 154 στα υπομνήματα αντικρούσεως), εκ των οποίων οι τέσσερις περιέχουν την επίδικη ρήτρα, ενώ μια άλλη εξαρτά τη χορήγηση της εκπτώσεως από την προϋπόθεση ότι οι πραγματοποιούμενες ετήσιες αγορές κατά το τελευταίο έτος έφθασαν περίπου στο ύψος των αγορών του περασμένου έτους, τέλος δε στις τρεις τελευταίες συμβάσεις η έκπτωση αφαιρέθηκε από την τιμή πώλησεως χωρίς να συνδέεται ρητά με ρήτρα αποκλειστικού εφοδιασμού.
- 507 Οι διάδικοι διαφωνούν επί της σημασίας που πρέπει να δοθεί στις τέσσερις συμβάσεις που αναφέρθηκαν πιο πάνω· η Επιτροπή κρίνει ότι και στις περιπτώσεις αυτές χορηγήθηκε η επίδικη έκπτωση, ενώ η προσφεύγουσα ισχυρίζεται το αντίθετο, προσθέτουμε αφενός μεν ότι οι συμβάσεις αυτές απεδείκνυαν ότι η ρήτρα με την οποία εξαρτιόταν η χορήγηση εκπτώσεως λόγω αποκλειστικού εφοδιασμού από τη SZV δεν περιείχετο κατά τρόπο συστηματικό σ' όλες τις συμβάσεις πώλησεως που συνήφθησαν από την εταιρία, αφετέρου δε ότι αφαιρούσε αμέσως την έκπτωση κάθε φορά που το ζητούσε ένας πελάτης.
- 508 Περαιτέρω, η Επιτροπή κατέθεσε στο φάκελο ορισμένα στοιχεία τα οποία τείνουν να αποδείξουν ότι τουλάχιστον σε ορισμένες περιπτώσεις η επίδικη έκπτωση καταργήθηκε ή αναγγέλθηκε η κατάργησή της, όταν ο εν λόγω αγοραστής συνέχιζε να εισάγει ζάχαρη (παραρτήματα I 155 ως 158 στα υπομνήματα αντικρούσεως).
- 509 Η προσφεύγουσα, χωρίς να αμφισβητεί σοβαρά το αληθές των ισχυρισμών που περιλαμβάνονται σ' αυτά τα έγγραφα, αντιτίθεται στη χρησιμοποίησή τους επί τω λόγω ότι τα έγγραφα αυτά κατέστησαν εν μέρει ανώνυμα και ισχυρίζεται ότι δεν μπορούν να γενικευθούν, δεδομένου ότι ο αριθμός των πελατών της εταιρίας ανέρχεται σε περίπου 2 000.

B — Εκτίμηση των πραγματικών περιστατικών

- 510 α) Είναι δεδομένο ότι η επίδικη ρήτρα, όπως περιγράφεται από την προσβαλλόμενη απόφαση, έχει περιληφθεί σε διάφορες συμβάσεις πώλησεως που συνήψε η SZV, χωρίς πάντως να έχει προβλεφθεί κατά τρόπο συστηματικό.
- 511 Δεν χρειάζεται να εξακριβωθεί ο αντίστοιχος αριθμός των συμβάσεων που περιλαμβάνουν αυτή τη ρήτρα και των συμβάσεων που δεν την περιλαμβάνουν.

- 512 Πράγματι, όπως προκύπτει από το φάκελο, εν πάση περιπτώσει, η πρακτική σημασία της ρήτρας δεν υπήρξε αμελητέα, δεδομένου ότι η ρήτρα αυτή περιελήφθη σε συμβάσεις που αφορούσαν σημαντικές ποσότητες (βλ. τη σύμβαση της 9ης Δεκεμβρίου 1970, που αποτελεί το παράρτημα I 146 στα υπομνήματα αντικρούσεως και η οποία είχε ως αντικείμενο πωλήσεως 30 000 τόνους).
- 513 Εξάλλου, όπως ισχυρίστηκε η Επιτροπή, πρέπει να περιληφθούν στην έρευνα της παρούσας αιτιάσεως επίσης οι περιπτώσεις όπου η έκπτωση αφαιρούνταν αμέσως από την τιμή που αναγραφόταν στο τιμολόγιο, δεδομένου ότι αυτός ο τρόπος ενεργείας μπορούσε επίσης να αποτρέψει τους ενδιαφερόμενους πελάτες να εφοδιάζονται από άλλους παραγωγούς, διότι οι πελάτες αυτοί θα έπρεπε να φοβούνται στην περίπτωση αυτή είτε ότι θα ζητηθεί από αυτούς το αρχικά εκπεσόν ποσό είτε ότι θα τους καταργηθεί στο μέλλον η έκπτωση.
- 514 β) Το σύστημα που χρησιμοποίησε η SZV μπορούσε να επηρεάσει το εμπόριο μεταξύ κρατών μελών, διότι το προαναφερθέν αποτρεπτικό αποτέλεσμα αφορούσε όχι μόνο τις αγορές που οι πελάτες της εταιρίας μπορούσαν να κάνουν από άλλους Γερμανούς παραγωγούς, αλλά επίσης τις εισαγωγές που προέρχονταν από άλλα κράτη μέλη και στις οποίες θα ήταν διατεθειμένοι να προβούν αυτοί οι πελάτες.
- 515 Στην τελευταία αυτή περίπτωση το πιο πάνω αποτέλεσμα ήταν μάλιστα ιδιαιτέρως αισθητό, δεδομένου ότι η αλλοδαπή ζάχαρη που εισαγόταν στη νότια Γερμανία, ακόμη κι αν προσφερόταν σε τιμή «εμπορεύματος ελεύθερου στο εργοστάσιο», κατώτερη από την τιμή της γερμανικής ζάχαρης, θα επιβαρυνόταν με σημαντικά έξοδα μεταφοράς.
- 516 Κατά συνέπεια, η απώλεια της έκπτωσης μπορούσε είτε να καταστήσει την εισαγωγή ακριβότερη από τον εφοδιασμό από τη SZV είτε τουλάχιστον να εξοφάνισι το οικονομικό πλεονέκτημα που θα μπορούσε να προσφέρει η εισαγωγή σε σχέση μ' αυτό τον τρόπο εφοδιασμού.
- 517 γ) 1) Όσον αφορά το ζήτημα αν το επίδικο σύστημα συνιστούσε για τη SZV καταχρηστική εκμετάλλευση της δεσπόζουσας θέσης της, η προσφεύγουσα ισχυρίζεται ότι μια έκπτωση σαν αυτή, για την οποία πρόκειται εδώ, αποτελεί κανονική έκπτωση τιμής, έκπτωση θεμιτή, άμα ληφθεί υπόψη η σπουδαιότητα που ενέχει η ορθολογική οργάνωση της πωλήσεως σε μια ανταγωνιστική οικονομία.
- 518 Η άποψη αυτή παραβλέπει το ότι η επίδικη έκπτωση δεν μπορεί να λογιστεί ως έκπτωση λόγω ποσότητας, που συνδέεται αποκλειστικά με τον όγκο των αγο-

ρών που έγιναν από τον ενδιαφερόμενο παραγωγό, αλλά όπως ορθώς τη χαρακτήρισε η Επιτροπή συνιστά έκπτωση «υπέρ πιστών πελατών», η οποία τείνει να εμποδίσει μέσω της χορηγήσεως οικονομικού πλεονεκτήματος τον εφοδιασμό των πελατών από ανταγωνιστές παραγωγούς.

- 519 2) Οι διάδικοι διαφωνούν επί της ακριβείας της βεβαιώσεως της Επιτροπής, σύμφωνα με την οποία το επιτιμώμενο σύστημα επέτρεψε στη SZV να «ελέγχει» τον όγκο των προμηθειών των πελατών της από αλλοδαπούς παραγωγούς.
- 520 Η SZV αμφισβητεί ιδίως ότι είχε τη δυνατότητα να γνωρίζει το σύνολο των αναγκών όλων της των πελατών.
- 521 Το θέμα αυτό στερείται σπουδαιότητας, αφού δεν ενδιαφέρει κατά πόσο η εφαρμογή του συστήματος αυτού μπορούσε να χορηγήσει στη SZV πλήρη στοιχεία επί του όγκου των εισαγωγών στη ζώνη πώλησής της, αλλά αν το σύστημα αυτό μπορούσε να αποτρέψει τους πελάτες της εταιρίας να προμηθεύονται επίσης από παραγωγούς εγκατεστημένους σε άλλα κράτη μέλη, ζήτημα επί του οποίου δόθηκε ήδη καταφατική απάντηση.
- 522 3) Το επικρινόμενο σύστημα, όπως τόνισε και η Επιτροπή, είχε ως αποτέλεσμα να εφαρμόζονται διαφορετικές καθαρές τιμές σε δύο οικονομικούς επιχειρηματίες, οι οποίοι αγόρασαν την ίδια ποσότητα ζάχαρης από τη SZV, ο ένας όμως από τους οποίους είχε αγοράσει επιπλέον και από άλλο παραγωγό.
- 523 Ενεργώντας μ' αυτό τον τρόπο, η SZV εφήρμοσε «ανίσους όρους επί ισοδυνάμων παροχών έναντι των εμπορικώς συναλλασσομένων», κατά το γράμμα του άρθρου 86, περίπτωση γ, της Συνθήκης.
- 524 Εντούτοις, η SZV ισχυρίζεται ότι η Επιτροπή δεν απέδειξε ότι λόγω της εφαρμογής του επιτιμώμενου συστήματος οι διάφοροι αγοραστές της εταιρίας περιήλθαν «σε μειονεκτική θέση στον ανταγωνισμό».
- 525 Αγοραστές της SZV και κυρίως μεγάλοι βιομηχανικοί καταναλωτές βρίσκονται σε κατάσταση ανταγωνισμού με άλλους αγοραστές της εταιρίας.
- 526 Εξάλλου, το επιτιμώμενο σύστημα μπορούσε να περιορίσει τη διάθεση επί ζημιά των καταναλωτών, κατά την έννοια του άρθρου 86, περίπτωση β, λόγω του

ότι εμπόδιζε ή περιόριζε τις δυνατότητες άλλων παραγωγών και προπαντός εκείνων που ήταν εγκατεστημένοι σ' άλλα κράτη μέλη, να ανταγωνίζονται τη ζάχαρη που διέθετε στην αγορά η SZV.

- 527 Η επίμαχη έκπτωση υπέρ πιστών πελατών που μπορεί να ενισχύσει ακόμη περισσότερο τη δεσπόζουσα θέση της SZV δεν συμβιβάζεται με αυτή τη διάταξη.
- 528 Ενόψει όλων αυτών των περιστατικών, ο παρών λόγος ακυρώσεως πρέπει να απορριφθεί καθόσον αποβλέπει στην ακύρωση της διαπιστώσεως, σύμφωνα με την οποία η SZV εκμεταλλεύτηκε κατά τρόπο καταχρηστικό τη δεσπόζουσα θέση της, δεσμεύοντας τους πελάτες της με τη χορήγηση εκπτώσεων υπέρ πιστών πελατών.

— Όγδοο κεφάλαιο — Ως προς την αιτίαση που απευθύνεται στην Pfeifer & Langen ότι συνήψε με τους μεσάζοντες της συμφωνίες που περιόριζαν τις δυνατότητές τους εισαγωγής και εξαγωγής εντός της Κοινότητας

- 529 Με το άρθρο 1, παράγραφος 2, υποπαράγραφος 4, της προσβαλλόμενης απόφασης κατηγορείται η Pfeifer & Langen ότι «από την περίοδο εμπορίας 1968/1969 προέβη σε παραβάσεις του άρθρου 85, παράγραφος 1, συνάπτοντας συμφωνίες με τους μεσάζοντες της, οι οποίες περιόριζαν τις δυνατότητές τους εισαγωγής και εξαγωγής εντός της Κοινότητας».

I — Περίληψη των αιτιολογικών σκέψεων της απόφασης και ορισμένων συμπληρωματικών πληροφοριών που παρασχέθηκαν από την προσφεύγουσα

- 530 Κατά την Επιτροπή, η περιοχή πωλήσεων της WZV, της οποίας κύριο μέλος ήταν η Pfeifer & Langen, είχε υποδιαιρεθεί σε περισσότερες ζώνες στις οποίες η WZV δεν πωλούσε παρά μέσω τοπικών πρακτόρων, με τους οποίους η Pfeifer & Langen είχε συνάψει «συμβάσεις εμπορικής αντιπροσωπεύσεως», οι οποίες προέβλεπαν αφενός μεν την απαγόρευση πωλήσεως ζάχαρης άλλης προελεύσεως χωρίς την έγκριση της Pfeifer & Langen, η οποία παραχωρούνταν μόνο για την πώληση ειδικών ποιοτήτων ή για ζάχαρη προοριζόμενη για μετουσίωση και αφετέρου την υποχρέωση μεταπωλήσεως της ζάχαρης που χορηγούσε η Pfeifer & Langen μόνο σε συγκεκριμένα εδάφη και σε συγκεκριμένους πελάτες.
- 531 Η Pfeifer & Langen προμήθευε απευθείας άλλους εμπόρους μόνον όταν αυτοί είχαν υπογράψει τέτοιες συμβάσεις ή είχαν δηλώσει ότι συμφωνούν με τις αρχές που τις διέπουν.

532 Αυτό το σύστημα πωλήσεως είχε ως αποτέλεσμα να καταστήσει σημαντικά δυσκολότερη την πώληση ζάχαρης προερχόμενης από άλλα κράτη μέλη στο δυτικό τμήμα της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας, να εμποδίσει την επέκταση του αριθμού των προμηθευτών ζάχαρης, να επιτρέψει στην Pfeifer & Langen τον έλεγχο των εμπορικών πράξεων στις οποίες έχει συναινέσει και να εμποδίσει να εξάγουν οι μεσάζοντες της επιχείρησης σε άλλα κράτη μέλη ζάχαρη παραχθείσα απ' αυτήν.

533 Κατόπιν αιτήσεως του Δικαστηρίου, η Pfeifer & Langen κατέθεσε στη δικογραφία αντίγραφο των δύο προτύπων συμβάσεων, οι οποίες διείπαν διαδοχικά τις σχέσεις με τους μεσάζοντες, ήτοι την πρώτη — στο εξής αποκαλούμενη «σύμβαση του 1948» — από το 1948 ως τις 30 Ιουνίου 1970 και τη δεύτερη — στο εξής αποκαλούμενη «σύμβαση του 1970» — από την 1η Ιουλίου 1970 ως τις 31 Δεκεμβρίου 1972.

534 Τόσο η σύμβαση του 1948 όσο και η σύμβαση του 1970:

— ορίζουν ότι ο μεσάζων θα πωλεί «εν ονόματι και για λογαριασμό της Pfeifer & Langen», η δε σύμβαση του 1970 ορίζει επιπλέον ότι διέπεται από το καθεστώς εμπορικού αντιπροσώπου κατά την έννοια του γερμανικού δικαίου και «πρέπει να μεριμνά από κάθε άποψη και κατά τον καλύτερο δυνατό τρόπο για τα συμφέροντα της Pfeifer & Langen», καθώς και «να αφιερωθεί πλήρως στην πώληση ζάχαρης, σύμφωνα με τις κατευθυντήριες οδηγίες της Pfeifer & Langen»·

— καθορίζουν για κάθε μεσάζοντα συγκεκριμένη ζώνη αντιπροσωπεύσεως και του χορηγούν, όπως ορίζεται ρητώς στη σύμβαση του 1970, «αποκλειστικό δικαίωμα πωλήσεως στην παραχωρηθείσα ζώνη και επομένως εδαφική προστασία για όλα τα είδη ζάχαρης καταναλώσεως», ρήτρες για τις οποίες δεν αμφισβητείται ότι συνεπάγονται απαγόρευση πωλήσεως ζάχαρης σ' αυτή τη ζώνη.

535 Οι συμβάσεις αυτές περιέχουν ρήτρες που απαγορεύουν, χωρίς άδεια, την εμπορία ζάχαρης άλλης προελεύσεως, έχουν δε την εξής διατύπωση στη σύμβαση του 1948 και στη σύμβαση του 1970:

Σύμβαση του 1948

«Ο αντιπρόσωπος δεν δικαιούται να αντιπροσωπεύει άλλα εργοστάσια ζάχαρης, πλην ρητής γραπτής αδείας της Pfeifer & Langen, ούτε να προβαίνει σε

εμπορικές πράξεις με ζάχαρη προελεύσεως της επιχειρήσεως Pfeifer & Langen ή άλλης προελεύσεως για δικό του λογαριασμό.»

Σύμβαση του 1970

«Ο αντιπρόσωπος αναλαμβάνει την υποχρέωση ... να μην πωλεί, στην ειδική ζώνη συμφερόντων της Pfeifer & Langen ... άλλη ζάχαρη καταναλώσεως εγχώριας ή αλλοδαπής προελεύσεως. Κάθε παρέκκλιση πρέπει να είναι χρονικά περιορισμένη και να επιβεβαιώνεται εγγράφως από την Pfeifer & Langen. Αυτή η συμφωνία αποκλειστικότητας δεν αφορά, μέχρις ανακλήσεως, τις δραστηριότητες που ασκούνται από τον αντιπρόσωπο υπέρ της “Nordwestdeutsche Markenzucker-Vertriebs GmbH und Co. KG”, στο Bielefeld/Κολωνία και της WZV στην Κολωνία.»

- 536 Σε απάντηση ερωτήματος που έθεσε το Δικαστήριο, η προσφεύγουσα εξέθεσε ότι συνεργάστηκε βάσει προφορικών συμφωνιών που συνέπιπταν κατά τα κύρια σημεία με τις πιο πάνω συμβάσεις, με άλλους μεσάζοντες.

II — Ως προς την ουσία

- 537 Η Pfeifer & Langen ισχυρίζεται ότι εφόσον οι μεσάζοντες με τους οποίους συνήψε τις επίδικες συμφωνίες είχαν έναντι αυτής τη θέση εμπορικού αντιπροσώπου, το άρθρο 85 δεν μπορεί να εφαρμοστεί σ' αυτές τις συμφωνίες.
- 538 Από τη δικογραφία προκύπτει ότι οι επίδικες συμφωνίες χαρακτηρίζονται από νομική άποψη ως συμβάσεις εμπορικής αντιπροσωπεύσεως, κυρίως λόγω του ότι απονέμουν ρητώς στους μεσάζοντες το καθεστώς του εμπορικού αντιπροσώπου κατά την έννοια του γερμανικού δικαίου, ότι τους επιβάλλουν να συνάπτουν συμβάσεις πωλήσεως ζάχαρης εν ονόματι και για λογαριασμό του αντιπροσωπευομένου, να ακολουθούν τις οδηγίες του και να μεριμνούν για τα συμφέροντά του, τέλος δε ότι τους καθορίζουν συγκεκριμένες ζώνες αντιπροσωπεύσεως.
- 539 Όταν ένας τέτοιος μεσάζων ασκεί δραστηριότητα προς όφελος του αντιπροσωπευομένου του, μπορεί καταρχήν να λογιστεί ως βοηθητικό αναπόσπαστο όργανο της επιχειρήσεώς του, υποχρεούμενος να ακολουθεί τις οδηγίες του αντιπροσωπευομένου, αποτελώντας έτσι μαζί με την επιχείρηση αυτή, όπως ο εμπορικός υπάλληλος, οικονομική ενότητα.
- 540 Υπό τις περιστάσεις αυτές, το ασυμβίβαστο με το άρθρο 85 δεν προκύπτει από μόνο το γεγονός ότι ο αντιπροσωπευόμενος επιβάλλει στο βοηθητικό αυτό όρ-

γανο την απαγόρευση να εμπορεύεται, χωρίς την άδειά του, προϊόντα που μπορούν να ανταγωνιστούν τα δικά του.

- 541 Το αντίθετο συμβαίνει όταν οι συμβάσεις που συνήφθησαν μεταξύ του αντιπροσωπευμένου και των μεσαζόντων του, οι οποίοι χαρακτηρίζονται από τους συμβαλλομένους ως «εμπορικοί αντιπρόσωποι», απονέμουν ή αφήνουν σ' αυτούς αρμοδιότητες οι οποίες πλησιάζουν οικονομικά προς εκείνες ενός ανεξάρτητου εμπόρου, λόγω του ότι προβλέπουν, για τους εν λόγω μεσάζοντες, την ανάληψη οικονομικών κινδύνων που συνδέονται με την πώληση ή την εκτέλεση των συμβάσεων που συνήφθησαν με τους τρίτους.
- 542 Πράγματι, σε τέτοια περίπτωση, οι μεσάζοντες δεν μπορούν να θεωρηθούν ως βοηθητικά αναπόσπαστα όργανα στην επιχείρηση του αντιπροσωπευμένου, έτσι ώστε μια ρήτρα απαγορεύσεως του ανταγωνισμού που συνήφθη μεταξύ αυτών μπορεί να συνιστά συμφωνία μεταξύ επιχειρήσεων απαγορευόμενη βάρσει του άρθρου 85.
- 543 Η Επιτροπή ισχυρίζεται ότι στη συγκεκριμένη περίπτωση δεν πρόκειται για απλό βοηθητικό αναπόσπαστο όργανο της επιχειρήσεως.
- 544 Πράγματι δεν αμφισβητήθηκε ότι οι εν λόγω μεσάζοντες είναι σημαντικοί εμπορικοί οίκοι και παραλλήλως προς τις δραστηριότητες διανομής για λογαριασμό της προσφεύγουσας, οι WZV και άλλοι, προβαίνουν σε συναλλαγές σημαντικής εκτάσεως στην αγορά ζάχαρης, κυρίως στον τομέα εξαγωγής προς τρίτες χώρες ή στον τομέα παραδόσεων που προορίζονται για μετουσίωση.
- 545 Έτσι, αυτοί οι αντιπρόσωποι είναι εξουσιοδοτημένοι να ενεργούν υπό την ιδιότητα του ανεξαρτήτου εμπόρου στις περιπτώσεις όπου δεν υπάρχει κίνδυνος ανταγωνισμού στην κοινή αγορά, αλλά αντ' αυτού είναι πραγματικά δέσμιοι με τις συμβάσεις αντιπροσωπεύσεως στις περιπτώσεις όπου μπορεί να υπάρξει ανταγωνισμός επί εμπορικού επιπέδου.
- 546 Ο χαρακτήρας των επιχειρήσεων αυτών, άλλοτε ως ενσωματωμένων στην επιχείρηση της προσφεύγουσας και άλλοτε να ενεργούν ως ανεξάρτητοι έμποροι, επιβεβαιώνεται και από την παρατήρηση της ίδιας της προσφεύγουσας (υπόμνημα ανταπαντήσεως, σ. 44), σύμφωνα με την οποία η ένταξη των αντιπροσώπων στον οργανισμό της πωλήσεως «δεν αποκλείει να μπορούν επίσης οι αντιπρόσωποι να ανταγωνίζονται τους ανεξάρτητους εμπόρους, κυρίως δε όταν πωλούν για δικό τους λογαριασμό» και ότι «στην περίπτωση αυτή ακριβώς δεν ενεργούν ως μέλη της οργανώσεως πωλήσεως της προσφεύγουσας».

- 547 Πράγματι, η δημιουργία σχέσεως τόσο διφορούμενης, η οποία δεν αφήνει, εν σχέσει με το ίδιο εμπόρευμα, σ' έναν έμπορο τη δυνατότητα να συνεχίσει να ενεργεί ανεξαρτήτως, παρά μόνο εντός των ορίων του συμφέροντος του προμηθευτού του, δεν μπορεί να διαφύγει των απαγορεύσεων του άρθρου 85, ανεξαρτήτως των χαρακτηρισμών που της δίνει το εθνικό δίκαιο.
- 548 Το άρθρο 85, παράγραφος 1, πλήττοντας τις συμφωνίες, αποφάσεις ή πρακτικές λόγω όχι μόνο του σκοπού τους, αλλά επίσης και λόγω των αποτελεσμάτων τους σε σχέση με τον ανταγωνισμό, συνεπάγεται την υποχρέωση να παρατηρούνται αυτά τα αποτελέσματα μέσα στο πλαίσιο όπου παράγονται, δηλαδή μέσα στο οικονομικό και νομικό πλαίσιο στο οποίο βρίσκονται και όπου μπορούν να συντρέχουν με άλλα στοιχεία σε ένα αθροιστικό αποτέλεσμα επί του ανταγωνισμού.
- 549 Για να κριθεί αν μια συμφωνία πλήττεται από το άρθρο 85, παράγραφος 1, δεν πρέπει να απομονωθεί απ' αυτό το πλαίσιο και η ύπαρξη παρεμφερών συμβάσεων μπορεί να ληφθεί υπόψη κατά το μέτρο που το σύνολο των συμβάσεων αυτού του είδους μπορούν να περιορίσουν την ελευθερία ανταγωνισμού.
- 550 Η προσφεύγουσα, ακολουθώντας πολιτική που απέβλεπε στο να μη διαθέτει ζάχαρη παρασκευασμένη απ' αυτήν και προοριζόμενη για απευθείας κατανάλωση σε συγκεκριμένο τομέα της κοινής αγοράς παρά μόνο μέσω επιχειρήσεων σαν αυτές που εμφανίζονται στην παρούσα περίπτωση, που είχαν δεσμευτεί με συμβάσεις αντιπροσωπεύσεως, οι οποίες τους παρείχαν το δικαίωμα αποκλειστικής πωλήσεως μέσα σε μια ζώνη αντιπροσωπεύσεως με αντιπαροχή την υποχρέωση να μην πωλούν στη ζώνη αυτή άλλη ζάχαρη καταναλώσεως εθνικής ή αλλοδαπής προελεύσεως, περιόρισε πράγματι τον ανταγωνισμό, προπαντός στο πεδίο των τιμών.
- 551 Η προσφεύγουσα, δημιουργώντας αυτό το δίκτυο εμπορίας, το οποίο ήταν μερικώς συνυφασμένο με το δίκτυο ορισμένων άλλων παραγωγών, έναντι των οποίων δεν ίσχυε η απαγόρευση που είχε επιβληθεί στον αντιπρόσωπο να πωλεί ζάχαρη άλλης προελεύσεως, περιόρισε πράγματι την ελευθερία του εμπορίου όσον αφορά τη ζάχαρη που κατασκεύαζε η ίδια βάσει των ποσοστώσεων που της χορηγούσε η κοινή οργάνωση αγοράς ζάχαρης.
- 552 Με τον τρόπο αυτό η προσφεύγουσα συνέβαλε στο να καταστεί ακόμη πιο δυσχερής η αλληλοδιείσδυση των αγορών.
- 553 Η αντίρρηση της προσφεύγουσας στο σημείο αυτό, κατά την οποία ο τρόπος αυτός εμπορίας, που πραγματοποιούνταν μόνο με αντιπροσώπους, ήταν ήδη σε

χρήση από το 1948 και επομένως δεν μπορεί να λογιστεί ως αποβλέπων στη διατήρηση της κατανομής των αγορών, που ελευθερώθηκαν μόλις το 1968, δεν είναι ουσιώδης, διότι ένα νομικό μέσο που είχε υιοθετηθεί υπό ένα εθνικό σύστημα αυστηρής κανονιστικής ρυθμίσεως που ίσχυε πριν από το 1968, μπορούσε κάλλιστα να διατηρήσει μετά τη χρονολογία αυτή τη στεγανοποίηση των αγορών ζάχαρης.

554 Συνεπώς, ο λόγος αυτός ακυρώσεως είναι απορριπτέος.

555 Όσον αφορά το πρόστιμο, η προσφεύγουσα ισχυρίζεται ακόμη ότι η παράβαση του άρθρου 85 δεν δικαιολογεί την επιβολή προστίμου, διότι η ανακοίνωση της Επιτροπής του 1962 την παραπλάνησε, αφήνοντας να νομιστεί ότι οι συμβάσεις εμπορικής αντιπροσωπεύσεως συμβιβάζονταν εν πάση περιπτώσει με τις διατάξεις αυτού του άρθρου.

556 Ναι μεν η προσφεύγουσα έπρεπε να είχε επίγνωση ότι η οργάνωση δικτύου εμπορίας με τη σύναψη συμβάσεων αντιπροσωπεύσεως με εμπορικές επιχειρήσεις που de facto ήταν κάτι άλλο παρά απλά βοηθητικά όργανα, μπορούσαν να περιορίσουν τον ανταγωνισμό, δεν μπορεί όμως να αποκλειστεί ότι το περιεχόμενο αυτής της ανακοινώσεως μπορούσε να αφήσει να εννοηθεί ότι η πρακτική αυτή μπορούσε πάντως να γίνει δεκτή ως συμβιβάσιμη με τη Συνθήκη.

557 Κατά συνέπεια, η παράβαση αυτή δεν πρέπει να ληφθεί υπόψη για τον καθορισμό του ύψους του προστίμου.

— Ένατο κεφάλαιο — Ως προς την αιτίαση της εναρμονισμένης πρακτικής στους διαγωνισμούς για τις επιστροφές λόγω εξαγωγής προς τρίτες χώρες

558 Κατά το άρθρο 1, παράγραφος 3, της προσβαλλόμενης απόφασης, οι RT, Say, Béghin, Générale sucrière και Sucres et Denrées — καθώς και οι Lebaudy-SUC και Sucre-Union, που όμως δεν προσέφυγαν ενώπιον του Δικαστηρίου — κατηγορούνται ότι «το 1970 παρέβησαν το άρθρο 85, παράγραφος 1, με το να εναρμονιστούν, κατά τους διαγωνισμούς για τις επιστροφές λόγω εξαγωγής προς τρίτες χώρες, ως προς το ύψος των αιτουμένων επιστροφών, καθώς και ως προς τις προσφερθείσες ποσότητες».

559 Η Επιτροπή ισχυρίζεται προεχόντως ότι το σύστημα των διαγωνισμών είναι ο κατ' εξοχήν τρόπος δημιουργίας ανταγωνισμού και ότι εμποδιζόταν ο ανταγωνισμός στο εσωτερικό της κοινής αγοράς όταν οι προσφορές που γίνονταν από τους μετέχοντες σ' ένα διαγωνισμό προέκυπταν από τη γνώση των προσφορών των άλλων μετεχόντων και από εναρμονισμένη μεταξύ τους ενέργεια.

Πρώτο τμήμα: Τυπικός λόγος περί παραβάσεως του άρθρου 190 της Συνθήκης

- 560 Η Sucres et Denrées θεωρεί ως ανεπαρκή την αιτιολογία της Επιτροπής όσον αφορά τη σκέψη ότι «μολονότι αυτοί οι διαγωνισμοί αφορούν την εξαγωγή ζάχαρης προς τρίτες χώρες, πρέπει να θεωρηθούν ότι επιτρέπουν την εξαγωγή ζάχαρης που κατασκευάστηκε στο εσωτερικό της Κοινότητας».
- 561 Στη συνέχεια, η Générale sucrière και η Sucres et Denrées θεωρούν ως στερούμενο σαφηνείας τον ισχυρισμό ότι «η εναρμονισμένη αυτή πρακτική ήταν επίσης συμπλήρωμα άλλων μέτρων που ελήφθησαν από τους ενδιαφερόμενους για να επιτύχουν προστασία ορισμένων εθνικών αγορών».
- 562 Η απόφαση (σ. 30, πρώτη αιτιολογική σκέψη υπό στοιχείο II) περιλαμβάνει μια γενική επισκόπηση των πρακτικών για τις οποίες κατηγορούνται από την Επιτροπή οι ενδιαφερόμενες επιχειρήσεις, η οποία μνημονεύει επίσης τις πρακτικές που αναφέρονται στην παρούσα αιτίαση και βεβαιώνει ότι, συνολικά, οι επιχειρήσεις αυτές επιδίωξαν «να διασφαλίσουν την προστασία των αντιστοίχων αγορών τους».
- 563 Ακολούθως, η απόφαση (σ. 42, τρίτη αιτιολογική σκέψη υπό στοιχείο στ) εκθέτει «ότι, σύμφωνα με τα αποτελέσματα των διαγωνισμών, ορισμένοι παραγωγοί περισσότερο από άλλους ήταν υποχρεωμένοι να διαθέσουν πλεονασματικές ποσότητες σε άλλα κράτη μέλη της Κοινότητας» και «η εναρμονισμένη ενέργεια ήταν έτσι ικανή να προκαλέσει τροποποίηση των ποσοτήτων που αποτελούσαν αντικείμενο εμπορίας στο εσωτερικό της Κοινότητας από τους κυρίου παραγωγούς της Γαλλίας και του Βελγίου».
- 564 Από τα στοιχεία αυτά προκύπτει ότι, κατά την άποψη της Επιτροπής, αφενός μεν όλα τα επιτιμώμενα μέτρα συνέκλιναν προς τον κοινό σκοπό της προστασίας των αντιστοίχων αγορών των ενδιαφερομένων παραγωγών, αφετέρου δε η σχετική εναρμονισμένη ενέργεια στους εν λόγω διαγωνισμούς είχε αντίκτυπο στο εμπόριο — και επομένως στον ανταγωνισμό — στο εσωτερικό της κοινής αγοράς.
- 565 Η απόφαση είναι στο σημείο αυτό επαρκώς αιτιολογημένη και επομένως ο λόγος αυτός ακυρώσεως είναι αβάσιμος.

Δεύτερο τμήμα: Λόγοι επί της ουσίας

I — Παράβαση του άρθρου 85 της Συνθήκης

- 566 Οι προσφεύγουσες θεωρούν ότι η Επιτροπή παραβίασε το άρθρο 85 της Συνθήκης είτε διότι στήριξε την απόφασή της επί ανακριβών πραγματικών

ισχυρισμών είτε και προπαντός ότι θεώρησε κακώς ότι η συμπεριφορά των προσφευγουσών μπορούσε να επηρεάσει το εμπόριο μεταξύ κρατών μελών και είχε ως σκοπό και ως αποτέλεσμα την παρακώλυση του ανταγωνισμού όχι μόνο στις εξαγωγές προς τις τρίτες χώρες, αλλά επίσης και στο εσωτερικό της κοινής αγοράς.

1) Ως προς το υποστατό των πραγματικών περιστατικών που προβάλλονται

567 A — Σ' ένα σημείωμα που συνέταξαν υπάλληλοι της Export και προοριζόταν για το βαρόνο Kropacker, πρόεδρο αυτής της εταιρίας, όπου αναφερόταν μια τηλεφωνική συνέντευξη με τον κ. Maisin (της RT) της 17ης Φεβρουαρίου 1970 (παράρτημα I 78 στα υπομνήματα αντικρούσεως), αναφέρεται ότι:

«Ο κύριος Maisin μας τηλεφώνησε διότι του είχαμε ζητήσει την περασμένη εβδομάδα να μας προμηθεύσει ακατέργαστη ζάχαρη ενόψει του διαγωνισμού επιστροφών λόγω εξαγωγής ζάχαρης ακατέργαστης της 18ης Φεβρουαρίου.

Μας βεβαίωσε ότι στις 16 Φεβρουαρίου ήταν στο Παρίσι σε μια συγκέντρωση βιομηχανιών επεξεργασίας, στην οποία εκπροσωπήθηκε η Tate & Lyle.

Στη συγκέντρωση αυτή τα ποσά των επιστροφών που θα προσφερθούν στο διαγωνισμό αποτέλεσαν αντικείμενο συμφωνίας. Η Tate θα είναι ο κύριος τελικός αγοραστής αυτών των ποσοτήτων.

Η Raffinerie Tirlemontoise σχεδιάζει να εξαγάγει περίπου 9 000 τόνους ακατέργαστης ζάχαρης που θα παραδοθούν στην Tate. Η RT προτείνει στην Export να παρέμβει σ' αυτή την εμπορική πράξη υπό την ιδιότητα του μεσίτη. Στην περίπτωση αυτή η Export θα πρέπει να τηρήσει την κοινή πολιτική που καθορίστηκε για τους διαγωνισμούς.

Όταν κλήθηκε ο κ. Maisin να διευκρινίσει το τελευταίο αυτό σημείο, αναγνώρισε ότι η δέσμευση αυτή αφορά επίσης τους διαγωνισμούς για την εξαγωγή λευκής ζάχαρης ...

Κατά τη διάρκεια ανταλλαγής απόψεων που ακολούθησε, ρωτήσαμε τον κύριο Maisin πώς λειτούργησε στην πραγματικότητα η εναρμονισμένη αυτή πρακτική. Μάθαμε τα εξής:

— συμμετέχοντες: Say, Béghin, Lebaudy, Commerciale sucrière (Bouchon-St-Louis) (έκφραση που αφορά την Générale sucrière), Sucre-Union, Raffinerie Tirlemontoise και Sucres et Denrées.

Ας σημειωθεί ότι η Sucres et Denrées παρίσταται στις συγκεντρώσεις. Λόγω αποστάσεως η Raffinerie Tirlemontoise σπάνια παρίσταται, αλλά βρίσκεται σε τηλεφωνική επικοινωνία ... Οι συγκεντρώσεις αυτές γίνονται τα απογεύματα της Τρίτης γύρω στις 5. Οι συζητήσεις αναφέρονται:

1) στο γενικό επίπεδο των επιστροφών,

2) στο ποσό των τόπων που ο καθένας από τα μέλη θα προσφέρει, διότι ο ενδεχόμενος συμβιβασμός γίνεται κατά τη διάρκεια πολυμερών συζητήσεων.

Συμπέρασμα

Η Raffinerie Tirlemontoise μας προτείνει να παρέμβουμε ως μεσίτες για την αγορά 9 000 τόνων ακατέργαστης ζάχαρης που σκοπεύει να κάνει (ή που ήδη έκανε) στην Tate & Lyle.

Για αντιπαροχή μας ζητεί να παραιτηθούμε από την ελευθερία που έχουμε να συμμετάσχουμε στους διαγωνισμούς εξαγωγής ακατέργαστης ζάχαρης, καθώς και λευκής ζάχαρης.

Εξυπακούεται ότι η Raffinerie Tirlemontoise αρνείται να μας προσφέρει ακατέργαστη ζάχαρη, την οποία είμαστε ελεύθεροι να πωλήσομε όπου θέλουμε.»

568 Από ένα άλλο εσωτερικό σημείωμα της Export (παράρτημα II 17 στο υπόμνημα αντικρούσεως στην υπόθεση 47/73) προκύπτει ότι η διευθύνουσα επιτροπή αυτής της εταιρίας έλαβε στις 17 Φεβρουαρίου 1970 τις αποφάσεις που αναγράφονται πιο κάτω, «αφού ερεύνησε την πρόταση (του κ. Maisin, της RT) επί του θέματος της οικονομικής συμμετοχής της Export στις πωλήσεις ακατέργαστης ζάχαρης της Tirlemont, (πρόταση) εξαρτώμενη από τη γνωστοποίηση από την Export των προσφορών της στους διαγωνισμούς της EOK για λευκή ζάχαρη».

«Α — Συμφωνούμε ... να μην υποβάλλουμε προσφορές για επιστροφή ακατέργαστης ζάχαρης στους διαρκείς διαγωνισμούς της EOK που θα διενεργούνται

κάθε εβδομάδα από την Τετάρτη 18 Φεβρουαρίου, τούτο δε για να μην ανταγωνιστούν αυτές οι αιτήσεις επιστροφής με τις αιτήσεις των γαλλοβελγικών βιομηχανιών επεξεργασίας και ειδικότερα της Raffinerie Tirlemontoise. (Ας σημειωθεί ότι η χειρονομία αυτή ήταν καθαρά τυπική, διότι χωρίς να εξασφαλίσει την ακατέργαστη πρώτη ύλη από την Tirlemont, το μοναδικό δυνατό βέλγο προμηθευτή, η Export δεν μπορούσε λογικά να υποβάλει προσφορές στο διαγωνισμό για ακατέργαστη ζάχαρη: θα διακινδύνευε, στην περίπτωση που θα κατακυρωνόταν υπέρ αυτής ο διαγωνισμός, να μην μπορεί να καλυφθεί).

B — ...

Γ — Όσον αφορά τις προσφορές για επιστροφές στους διαγωνισμούς λευκής ζάχαρης, οι βασικές ιδέες μιας γενικής προτάσεως της Export προς τη Raffinerie Tirlemontoise είναι η εξής. Υποβλήθηκαν ... από τον κύριο Kronacker στον κύριο Rolin, κατόπιν στον κύριο Maisin:

1. ...

2. Η Export ζητεί να μετέχει στις συζητήσεις του Παρισιού την Τρίτη το βράδυ, ακόμη δε να αντιπροσωπεύει την Tirlemont (αφού αυτή δεν μπορεί να παρίσταται) όταν λαμβάνονται αποφάσεις επί του θέματος των επιστροφών που πρέπει να ζητηθούν στους διαγωνισμούς της αυριανής μέρας, Τετάρτης πρωί. Στις συζητήσεις αυτές ... μετέχουν οι γαλλοβελγικές βιομηχανίες επεξεργασίας, η Sucre-Union, (η Sucres et Denrées) και η Bauche.

3. Η Export θα γνωστοποιήσει τις ποσότητες για τις οποίες θα μετάσχει στους διαγωνισμούς λευκής ζάχαρης για τον εαυτό της και για το λογαριασμό τρίτων (εντολέων) και στοιχεία για το επίπεδο των προσφορών της: Όχι το ύψος τους, αλλά αν είναι ανώτερες ή κατώτερες από εκείνες που αποφασίστηκαν στις συζητήσεις του Παρισιού, ή από την RT ...

4. ...

5. Παραλλήλως στις συζητήσεις εναρμονίσεως του Παρισιού όπου οι Γάλλοι συζητούν για τις αιτήσεις τους επιστροφής, ο κ. Kronacker ζητεί τη σύσταση μιας μικρής μικτής επιτροπής RT-Export, για τον προσδιορισμό της βελγικής θέσεως.

... »

⁵⁶⁹ Σ' ένα εσωτερικό σημείωμα «επί του θέματος των διαπραγματεύσεων της RT στις 26 Μαρτίου 1970» (παράρτημα II 18 στο υπόμνημα αντικρούσεως στην υπόθεση 47/73), ο βαρώνος Kronacker εκθέτει τα εξής:

«Εύχομαι να συμβαδίσουμε με την Tirlemont. Στην περίπτωση αυτή θυσιάζουμε τους εντολείς μας, δεχόμαστε να μειώσουμε τις ποσότητες για τις οποίες θα μετάσχομε στο διαγωνισμό για την Export, και δεχόμαστε, παρόλον ότι δεν έχουμε λόγο επί του θέματος, να συμφωνήσομε με την τιμή του consortium του Παρισιού. Εξυπακούεται βέβαια ότι η Tirlemont δεν θα μετάσχει στο διαγωνισμό κατ' άλλο τρόπο παρά μόνο με μας. Αυτό σημαίνει επίσης ότι θα είμαστε παρόντες στις συγκεντρώσεις της Δευτέρας στο Παρίσι ...»

570 Σ' ένα εσωτερικό σημείωμα με τον τίτλο «σκέψεις επί της προφορικής απαντήσεως που διατύπωσε στις 21 Μαΐου 1970 ο κ. Rolin επί της γραπτής προτάσεως που έγινε από το βαρόνο Kronacker στις 20 Μαΐου, σχετικά με τις σχέσεις της Export/RT για την περίοδο εμπορίας 1970/1971» (παράρτημα I 131 στα υπομνήματα αντικρούσεως), η Export δηλώνει ότι: «Εξάλλου, ο κ. Rolin (της RT) περιορίζει ακόμη περισσότερο την ελευθερία μας δράσεως και τις δυνατότητές μας ενεργειών καθόσον αφορά την αίτηση για επιστροφές. Οι αιτήσεις αυτές, όσον αφορά την ποσότητα σε τόνους και το ύψος των επιστροφών, θα έπρεπε, κατά την άποψή του, να γίνουν σε συμφωνία με τον κ. Bernard, πρόεδρο και γενικό διευθυντή της Say, μέσα στο πλαίσιο της εναρμονισμένης ενέργειας του Παρισιού [Say, Béghin, Varsano (της Sucres et Denrées), Sucre-Union κ.λπ. ...].»

571 Στα πρακτικά μιας συναντήσεως που έγινε στις 17 Ιουλίου 1970 από το διοικητικό συμβούλιο της RT (παράρτημα II 19 στο υπόμνημα αντικρούσεως στην υπόθεση 47/73), αναγράφονται τα εξής: «Για τον επόμενο χρόνο θα επιθυμούσαμε να αποφύγουμε το ξεπούλημα των επιστροφών. Για το σκοπό αυτό, ο διευθύνων σύμβουλος παρουσίασε ένα προσχέδιο συνασπισμού των εξαγωγών. Αυτό θα έχει επιπλέον στη Γαλλία το πλεονέκτημα να μειώσει επίσης την τάση για μείωση των εσωτερικών τιμών. Τέλος, θα επέτρεπε την πραγματοποίηση σημαντικών οικονομικών στα μεταφορικά έξοδα.»

572 Σ' ένα τηλετύπημα προς την Export της 23ης Ιουλίου 1970 (παράρτημα I 77 στα υπομνήματα αντικρούσεως), η RT εκφράζεται ως εξής:

«1. Δεν επέρριψα επί της Export μια ενδεχόμενη αποτυχία των διαπραγματεύσεων για τη δημιουργία ενός γαλλοβελγικού οικονομικού συνασπισμού. Εξήγησα τις προσπάθειές μας και τους λόγους αυτών των προσπαθειών, που θα αναφέρω περιληπτικά με μερικές λέξεις:

A) Κατάργηση του ανταγωνισμού στις επιστροφές κατά τρόπο ώστε σε κάθε παραγωγό να εξασφαλίζεται η κατώτατη τιμή παρεμβάσεως.

Β) Συνεπώς, κατάργηση του αγώνα για τη διάθεση ποσοτήτων στην εσωτερική αγορά όπου η τιμή είναι πιο βεβαία από την υποχρέωση προς εξαγωγή (αυτό ισχύει κυρίως στη Γαλλία).

...

2. Για να καταλήξουμε στην ουσία του προβλήματος, εύχομαι να πωλήσουμε μέσω της Export, αλλά θα ήθελα να ρυθμιστεί η εναρμόνιση των αιτήσεων επιστροφών. Δεδομένης της σπουδαιότητας των γαλλικών συμφερόντων μας, νομίζω ότι είναι απαραίτητο να αποφευχθεί ώστε η Tirlemont να εμφανίζεται ως στήριγμα μιας ενώσεως μεταξύ των Γάλλων όταν εργάζεται στην οδό Veneau και να υποσκάπτει την ίδια συμφωνία όταν παραδίδει στην Export.

Οι παρατηρήσεις που έκανα επί του δικού σας σημειώματος της 20ής Μαΐου στηρίζονται σ' αυτή την επιθυμία να εξευρεθεί τρόπος εναρμονισμένης ενέργειας για τις αιτήσεις επιστροφής. Μόλις βρεθεί η λύση μπορούμε να συγκεκριμενοποιήσουμε την επιλογή για την οποία σας έχω μιλήσει...»

573 Σύμφωνα με ένα τηλετύπημα προς την RT της 19ης Αυγούστου 1970 (παράρτημα I 81 στα υπομνήματα αντικρούσεως), η Export, αφού διατύπωσε τη συμφωνία της επί ενός «σχεδίου», που προτάθηκε από την RT όσον αφορά τη διευθέτηση των προμηθειών στις Κάτω Χώρες και αφού πρότεινε την επεξεργασία ενός «ομοίου σχεδίου» για τις παραδόσεις στην Ιταλία, προσήγγισε ως εξής το ζήτημα των επιστροφών:

«Λαμβάνοντας υπόψη τη συμμετοχή μας στα πιο πάνω σημεία και καταρχήν ανεξαρτήτως της συμφωνίας του Παρισιού, συνηγορούμε στην πραγματική συνεργασία της Export με την RT σε τρίτες χώρες, της οποίας η συνέπεια θα πρέπει κανονικά να καταλήξει σε συμφωνία για το επίπεδο των επιστροφών, ενόψει της πολιτικής των βιομηχάνων.»

574 Β — Ως προς την αποδεικτική αξία αυτών των στοιχείων, κατά το μέρος που προέρχονται από την Export ή απευθύνονται σ' αυτή την εταιρία από την RT, όπως εκτέθηκε ήδη πιο πάνω, δεν πρέπει να τεθεί σε αμφιβολία, τα δε στοιχεία αυτά μπορούν να αντιταχθούν επίσης σε άλλες προσφεύγουσες εκτός από την RT.

575 Στο σύνολό τους, τα στοιχεία αυτά αποδεικνύουν ότι οι προσφεύγουσες πράγματι εφήρμοσαν μια εναρμονισμένη πρακτική σχετικά με τις ποσότητες που προσέφεραν και με τα ποσά που ζήτησαν κατά τους διαγωνισμούς για επιστροφές λόγω εξαγωγής προς τρίτες χώρες.

576 Εξάλλου, ναι μεν ορισμένες προσφεύγουσες βεβαιώνουν ότι οι οικείες επιχειρήσεις περιορίστηκαν στην ανταλλαγή πληροφοριών, καμιά προσφεύγουσα όμως δεν αμφισβητεί σοβαρά τα προβαλλόμενα πραγματικά περιστατικά, μάλιστα δε η Générale sucrière και η Sucres et Denrées δέχονται ρητώς την ύπαρξη εναρμονισμένης πρακτικής, προσθέτοντας πάντως ότι οι προσφεύγουσες δεν είχαν εναρμονίσει τις ενέργειές τους μια για πάντα, αλλά μόνο για κάθε διαγωνισμό.

577 Από τα στοιχεία αυτά προκύπτει ότι οι προσφεύγουσες, καθώς και η Lebaudy-SUC και η Sucrè-Union, ηθελημένα υποκατέστησαν μια πρακτική συνεργασία μεταξύ τους στους κινδύνους του ανταγωνισμού, συνεργασία η οποία κατέληξε σε όρους ανταγωνισμού που δεν αντιστοιχούσαν στους συνήθεις όρους της αγοράς, εν προκειμένω στα αποτελέσματα που οι εν λόγω διαγωνισμοί έπρεπε να έχουν αν κάθε μια από τις οικείες επιχειρήσεις είχε προσδιορίσει αυτοτελώς τις ποσότητες που προσέφερε και τα ποσά που ζητούσε.

578 Κατόπιν αυτού, πρέπει να γίνει δεκτό ότι οι προσφεύγουσες και οι άλλες σχετικές επιχειρήσεις προέβησαν πράγματι στις εναρμονισμένες πρακτικές που καταγγέλλει η απόφαση.

2) Ως προς το ζήτημα αν οι εναρμονισμένες πρακτικές πληρούν τους όρους που αναφέρονται στο άρθρο 85 της Συνθήκης

A — Ως προς το ζήτημα αν οι πρακτικές μπορούσαν να επηρεάσουν το εμπόριο μεταξύ κρατών μελών και αν είχαν ως σκοπό ή ως αποτέλεσμα την παρακώλυση του ανταγωνισμού στο εσωτερικό της κοινής αγοράς

579 α) Το προαναφερθέν τηλετύπημα της RT της 23ης Ιουλίου 1970 κατά το οποίο «η κατάργηση του ανταγωνισμού στις επιστροφές» μπορούσε και έπρεπε να έχει ως «συνέπεια» την «κατάργηση του αγώνα για τη διάθεση των ποσοτήτων στην εσωτερική αγορά», αποδεικνύει ότι οι ενδιαφερόμενες επιχειρήσεις συνήψαν δεσμό μεταξύ των εν λόγω πρακτικών αφενός και την ανταγωνιστική θέση αυτών των επιχειρήσεων στην κοινή αγορά αφετέρου.

580 Εξάλλου, δεδομένου ότι οι ενδιαφερόμενες επιχειρήσεις ήταν εγκατεστημένες στη Γαλλία και στο Βέλγιο, χώρες που διέθεταν σημαντικά πλεονάσματα ζάχαρης, δεν υπάρχει αμφιβολία ότι ελλείψει της επίδικης εναρμονισμένης πρακτικής, σ' ορισμένες τουλάχιστον από τις επιχειρήσεις αυτές θα είχαν κατακυρω-

θεί μικρότερες ποσότητες από εκείνες που πράγματι τους κατακυρώθηκαν και θα παρακινούνταν έτσι να διαθέσουν περισσότερη ζάχαρη σε άλλα κράτη μέλη, πράγμα που όχι μόνο θα άλλαζε τη διάρθρωση των ενδοκοινοτικών εμπορικών ανταλλαγών, αλλά επιπλέον θα καθιστούσε πιο έντονο τον ανταγωνισμό στο εσωτερικό της κοινής αγοράς, συνέπεια την οποία ακριβώς ήθελαν να αποφύγουν οι ενδιαφερόμενες, όπως προκύπτει από το προαναφερθέν τηλετύπημα.

- 581 β) Οι προσφεύγουσες ισχυρίζονται ότι οι κοινοτικοί κανονισμοί περί διαγωνισμών για επιστροφές λόγω εξαγωγής προς τρίτες χώρες χορήγησαν στην Επιτροπή τόσο ευρείες εξουσίες, ώστε μπορούσε να επιφέρει η επικρινόμενη συμπεριφορά τα αποτελέσματα που προβλέπει το άρθρο 85.
- 582 Είναι ακριβές ότι οι κανονισμοί αυτοί χορηγούν στην Επιτροπή σημαντικές εξουσίες, ιδίως δε να αποφασίζει τη συχνότητα των διαγωνισμών, να προσδιορίζει την ανωτάτη ποσότητα ζάχαρης εξαγωγής στο πλαίσιο κάθε διαγωνισμού, να καθορίζει το ανώτατο ποσό επιστροφής και να μη δίνει συνέχεια σε συγκεκριμένο διαγωνισμό.
- 583 Εντούτοις, οι εξουσίες αυτές ήταν περιορισμένες λόγω του ότι κάθε συμμετέχων στο διαγωνισμό, του οποίου η προσφορά δεν υπερέβαινε το ανώτατο ποσό, μπορούσε να αξιώσει, καταρχήν, να κατακυρωθεί σ' αυτόν ο διαγωνισμός και να του χορηγηθεί πιστοποιητικό εξαγωγής.
- 584 Όσον αφορά τη δυνατότητα να μη δοθεί συνέχεια σ' ένα διαγωνισμό, πρέπει να παρατηρηθεί ότι ένα τόσο ριζοσπαστικό μέτρο θα μπορούσε να καθηλώσει τη ροή των εξαγωγών αν εφαρμοζόταν συστηματικά.
- 585 Επιπλέον, οι προσφεύγουσες παραβλέπουν ότι για να αποκαλυφθεί μια εναρμονισμένη πρακτική σαν αυτή που αφορά η προκειμένη υπόθεση, η Επιτροπή έπρεπε να μελετήσει προηγουμένως και να συγκρίνει τα αποτελέσματα σχετικά σημαντικού αριθμού διαγωνισμών, έτσι ώστε, ακόμα και υπό το πρίσμα αυτό, δεν μπορούσε να προλάβει κάθε εναρμονισμένη δράση.
- 586 Συνεπώς, το επιχείρημα των προσφευγουσών δεν μπορεί να γίνει δεκτό.
- 587 γ) Η RT ισχυρίζεται, βάσει του άρθρου 184 της Συνθήκης, ότι οι κοινοτικοί κανονισμοί που καθιέρωσαν το σύστημα των διαγωνισμών είναι ανεφάρμοστοι ως αντιτιθέμενοι σ' ένα σημαντικό στόχο του κανονισμού 1009/67, δηλαδή την εξασφάλιση των παραγωγών ζάχαρης ότι στις πωλήσεις τους θα επιτυγχάνουν τουλάχιστον την τιμή παρεμβάσεως.

- 588 Πράγματι το σύστημα αυτό μπορούσε να έχει ως αποτέλεσμα να εξαναγκάσει τους παραγωγούς να περιοριστούν σ' ένα έσοδο κατώτερο αυτής της τιμής.
- 589 Ναι μεν το άρθρο 9 του κανονισμού 1009/67 υποχρεώνει τους οργανισμούς παρεμβάσεως των κρατών μελών να αγοράζουν στην τιμή παρεμβάσεως τη ζάχαρη που τους προσφέρεται, τίποτε όμως από τον κανονισμό αυτό δεν επιτρέπει να γίνει δεκτό ότι η τιμή αυτή «εξασφαλίζεται» στους παραγωγούς επίσης για τη ζάχαρη που παραδίδουν σ' άλλους παραγωγούς.
- 590 Ειδικότερα, όσον αφορά τις εξαγωγές προς τρίτες χώρες, το άρθρο 17, παράγραφος 1, του κανονισμού ορίζει ότι η διαφορά μεταξύ των χρηματιστηριακών τιμών ή των τιμών της παγκόσμιας αγοράς και των τιμών στην Κοινότητα «μπορεί» να καλυφθεί με μια επιστροφή, «κατά το μέτρο που είναι απαραίτητο για να επιτρέψει τις εξαγωγές».
- 591 Από τη διατύπωση αυτή προκύπτει ότι τα κοινοτικά όργανα δεν ήταν υποχρεωμένα να καθιερώσουν ένα σύστημα επιστροφών, πολύ δε λιγότερο να καθιερώσουν το ύψος τους κατά τέτοιο τρόπο ώστε η εξαγωγή να αποφέρει στους παραγωγούς ζάχαρης την τιμή παρεμβάσεως.
- 592 Επομένως, ο λόγος αυτός ακυρώσεως που προέβαλε η RT δεν μπορεί να γίνει δεκτός.
- 593 δ) Κατά την άποψη της RT, το άρθρο 85 δεν ισχύει στις επικρινόμενες πρακτικές, διότι αυτές δεν αφορούν την αγορά ενός προϊόντος, αλλά την «αγορά» αδειών εξαγωγής.
- 594 Το επιχείρημα αυτό δεν είναι κρίσιμο, διότι εκείνο που ενδιαφέρει είναι αν οι εν λόγω πρακτικές, ανεξαρτήτως του αμέσου αντικειμένου τους, απέβλεπαν και οδήγησαν στην παρακώλυση του ανταγωνισμού στο εσωτερικό της κοινής αγοράς, ζήτημα στο οποίο πρέπει να δοθεί καταφατική απάντηση.
- 595 Από τις σκέψεις αυτές προκύπτει ότι οι επίδικες πρακτικές είχαν ως σκοπό και ως αποτέλεσμα, μεταξύ άλλων, να εμποδίσουν τον ανταγωνισμό στο εσωτερικό της κοινής αγοράς και για το λόγο αυτό μπορούσαν να επηρεάσουν το εμπόριο μεταξύ κρατών μελών.

B — Ως προς το ζήτημα αν οι εναρμονισμένες πρακτικές είχαν αισθητά αποτελέσματα επί του ενδοκοινοτικού εμπορίου και του ανταγωνισμού στο εσωτερικό της κοινής αγοράς

596 Απαντώντας στα ερωτήματα που έθεσε το Δικαστήριο, οι προσφεύγουσες υπολόγισαν αριθμητικά τις ποσότητες που εξήγαγαν προς τρίτες χώρες το 1970 και κατόπιν διαγωνισμών, σε 89 821 τόνους ακατέργαστης ζάχαρης και σε 248 833 τόνους λευκής ζάχαρης, ενώ η Επιτροπή εξετίμησε τις ποσότητες αυτές αντίστοιχα σε 60 627 και 207 239 τόνους, προσθέτοντας ότι η Sucre-Union και η Lebaudy-SUC εξήγαγαν αντίστοιχα 28 332 και 17 125 τόνους λευκής ζάχαρης.

597 Σύμφωνα με τις στατιστικές της Επιτροπής (πίνακες III και IV του παραρτήματος I στο υπόμνημα ανταπάντησης στην υπόθεση 47/73), κατά το μέρος που στηρίζονται επί στοιχείων που παρασχέθηκαν από τη Γαλλία και το Βέλγιο, οι ποσότητες που εξήχθησαν σε τόνους από τα δύο αυτά κράτη μέλη στο εσωτερικό της Κοινότητας είναι τα εξής:

	1969/1970		1970/1971	
	Ακατέργαστη ζάχαρη	Λευκή ζάχαρη	Ακατέργαστη ζάχαρη	Λευκή ζάχαρη
Γαλλία	1 800	298 600	74 700	524 300
Βέλγιο	13 900	87 100	21 100	91 100
Σύνολο	15 700	385 700	95 800	615 400

598 Από τα στοιχεία αυτά προκύπτει ότι οι ποσότητες που μπόρεσαν να εξαγάγουν οι ενδιαφερόμενες επιχειρήσεις σε τρίτες χώρες κατόπιν της επικρινόμενης εναρμονισμένης πρακτικής ήταν σημαντικές όχι μόνο σε απόλυτες τιμές, αλλά και σε σχέση με τις γαλλικές και βελγικές εξαγωγές που έγιναν στο εσωτερικό της κοινής αγοράς.

599 Απ' αυτό πρέπει να συναχθεί ότι αν δεν υπήρχε η εναρμονισμένη πρακτική, ορισμένες από τις ενδιαφερόμενες επιχειρήσεις θα ήταν υποχρεωμένες να διαθέσουν περισσότερη ζάχαρη στο εσωτερικό της κοινής αγοράς και συνεπώς η δομή των ενδοκοινοτικών εμπορικών ανταλλαγών και η ένταση του ανταγωνισμού στο εσωτερικό της κοινής αγοράς θα ήταν αλλαγμένα.

- 600 Επιπλέον, η οικονομική σημασία των ενδιαφερομένων επιχειρήσεων ήταν σημαντική, διότι οι Γάλλοι παραγωγείς στους οποίους αφορά η παρούσα αιτίαση πραγματοποίησαν τότε 75% της γαλλικής παραγωγής, η οποία έτσι ανήλθε από 2 620 000 τόνους το 1968/1969 σε 3 230 000 τόνους το 1971/1972, ενώ η RT πραγματοποίησε το 65% της βελγικής παραγωγής, η οποία ανήλθε από 530 000 τόνους το 1968/1969 σε 770 000 τόνους το 1971/1972.
- 601 Υπό τις περιστάσεις αυτές, πρέπει να γίνει δεκτό ότι οι επίδικες εναρμονισμένες πρακτικές μπορούσαν να επηρεάσουν το εμπόριο μεταξύ κρατών μελών και να εμποδίσουν τον ανταγωνισμό στο εσωτερικό της κοινής αγοράς κατά τρόπο όχι αμελητέο.
- 602 Από τις πιο πάνω σκέψεις προκύπτει ότι ο λόγος ακυρώσεως περί παραβάσεως του άρθρου 85 της Συνθήκης πρέπει να απορριφθεί.

II — Παράβαση του κανονισμού 26

- 603 Για την περίπτωση που το Δικαστήριο θα δεχόταν ότι οι επίδικες πρακτικές «συνέβαλαν στην προστασία, μεταξύ άλλων, της ιταλικής αγοράς», η *Générale sucrière* και η *Say* ισχυρίζονται ότι έπρεπε να τύχουν των εξαιρέσεων που προβλέπονται από το άρθρο 2 του κανονισμού 26.
- 604 Ο λόγος αυτός στερείται αντικειμένου, δεδομένου ότι το Δικαστήριο δεν δέχτηκε ότι οι πρακτικές αυτές είχαν απευθείας αποτέλεσμα την προστασία της ιταλικής αγοράς.
- 605 Ο λόγος ακυρώσεως που προβάλλει η RT ότι η Επιτροπή κακώς αρνήθηκε την εφαρμογή υπέρ της προσφεύγουσας της δεύτερης εξαιρέσεως που προβλέπεται από το άρθρο 2, του κανονισμού 26, λόγος που προβλήθηκε επίσης σχετικά με τη δεύτερη αιτίαση, πρέπει να απορριφθεί για τους λόγους που εκτίθενται κατ'ά την έρευνα του λόγου αυτού.

— Δέκατο κεφάλαιο — Ως προς την υποχρέωση που επιβλήθηκε στις προσφεύγουσες να τερματίσουν αμέσως τις διαπιστωθείσες παραβάσεις (άρθρο 2 της απόφασης) και ως προς τα πρόστιμα (άρθρο 3)

I — Ως προς το άρθρο 2 της απόφασης

- 606 Δυνάμει του άρθρου 2 της προσβαλλόμενης απόφασης, οι επιχειρήσεις που αναφέρονται σ' αυτή την απόφαση «είναι υποχρεωμένες να τερματίσουν αμέσως τις παραβάσεις που διαπιστώθηκαν» από το άρθρο 1 της απόφασης.

607 Το άρθρο 2 πρέπει να ακυρωθεί κατά το μέτρο που αφορά παραβάσεις ή στοιχεία παραβάσεων τα οποία δεν έγιναν δεκτά από το Δικαστήριο.

II — Ως προς τα πρόστιμα που επιβλήθηκαν με το άρθρο 3 της απόφασης

608 Το άρθρο 3 της απόφασης πρέπει να ακυρωθεί κατά το μέρος που επιβάλλει πρόστιμα στις Volano, Emiliana, SADAM, SZG, Cavarzere, Industria degli zuccheri και Eridania (υποθέσεις 45/73, 46/73, 50/73, 54/73, 111/73, 113/73 και 114/73), δεδομένου ότι το Δικαστήριο δέχτηκε ότι οι προσφεύγουσες αυτές δεν προέβησαν σε καμία παράβαση.

609 Ως προς τα πρόστιμα που επιβλήθηκαν στις SU, Générale sucrière, CSM, Say, Béghin, RT, Sucres et Denrées, SZV και Pfeifer & Langen (υποθέσεις 40 ως 44/73, 47/73, 48/73, 55/73 και 56/73), για τις οποίες το Δικαστήριο δέχτηκε ότι διέπραξαν μέρος μόνο των παραβάσεων που βεβαίωσε η Επιτροπή, παρατηρείται καταρχάς ότι η Επιτροπή βεβαιώνει ότι δεν επέβαλε ευθέως πρόστιμα για τις παραβάσεις που αναφέρονται στο άρθρο 1, παράγραφοι 2 και 3, της απόφασης, αλλά ότι τις παραβάσεις αυτές τις εκτίμησε για τον καθορισμό των επιβληθέντων προστίμων σε συνδυασμό με τις παραβάσεις που βεβαιώνονται στην παράγραφο 1 του άρθρου αυτού.

610 Ο τρόπος αυτός ενεργείας οδηγεί στην παραδοχή ότι ενδεχομένως τα πρόστιμα πρέπει να λογιστούν ως επιβληθέντα επίσης λόγω των παραβάσεων που διαπιστώθηκαν στις παραγράφους 2 και 3 του άρθρου 1 της απόφασης.

611 Όπως προκύπτει από τις σκέψεις που εκτίθενται στα προηγούμενα κεφάλαια, όλες οι παραβάσεις τις οποίες διαπίστωσε το Δικαστήριο διαπράχθηκαν εκ προθέσεως ή τουλάχιστον εξ αμελείας, έτσι ώστε υπόκεινται σε πρόστιμο, σύμφωνα με το άρθρο 15, παράγραφος 2, του κανονισμού 17, εκτός από την παράβαση που αναφέρεται στο όγδοο κεφάλαιο.

612 Ως προς τον καθορισμό του ύψους των προστίμων, πρέπει να ληφθούν υπόψη, δυνάμει της παραγράφου 2 του ίδιου άρθρου, η βαρύτητα και η διάρκεια της παραβάσεως, πράγμα το οποίο υποχρεώνει το Δικαστήριο να λάβει υπόψη του ιδίως το νομοθετικό και οικονομικό πλαίσιο της επιτιμώμενης συμπεριφοράς, τη φύση των περιορισμών που υπέστη ο ανταγωνισμός, καθώς και τον αριθμό και τη σημασία των οικείων επιχειρήσεων.

613 Όσον αφορά ειδικότερα το νομοθετικό και οικονομικό πλαίσιο της επιτιμώμενης συμπεριφοράς, δεν μπορεί να κριθεί το ύψος των προστίμων χωρίς να λη-

φθεί υπόψη ότι η αγορά της ζάχαρης έχει οργανωθεί όχι βάσει της ενιαίας εδαφικότητας της Κοινότητας, αλλά βάσει ενός συστήματος που προσπαθεί να καθιερώσει την κατανομή των εθνικών αγορών, ιδίως με το σύστημα των εθνικών ποσοτώσεων στο εσωτερικό των οποίων οι βιομηχανικοί παραγωγοί ζάχαρης βρίσκονται γενικά εξασφαλισμένοι ταυτόχρονα με τους γεωργικούς παραγωγούς ζαχαροτεύλων.

- 614 Η Επιτροπή έλαβε ανεπαρκώς υπόψη το μέτρο κατά το οποίο το σύστημα αυτό ήταν ικανό να επηρεάσει τους όρους της αγοράς ζάχαρης.
- 615 Πράγματι, το γεγονός ότι αφενός μεν η κοινοτική παραγωγή ζάχαρης που μπορούσε να διατεθεί στην εσωτερική αγορά ήταν περιορισμένη σ' ένα συγκεκριμένο ποσό, και αφετέρου ότι οι κύριοι παραγωγοί γνωρίζουν τις ποσότητες στις οποίες περιορίζεται η παραγωγή καθενός των ανταγωνιστών τους, έδωσε στην επίδικη αγορά ένα χαρακτήρα ασυνήθως διαφανή και σταθερό.
- 616 Υπό τις περιστάσεις αυτές, κάθε παραγωγός ήταν σχεδόν κατ' ανάγκη υποχρεωμένος να επιδιώξει το κέρδος του όχι στην αύξηση της παραγωγής του και συνεπώς στο μέρος, του στην αγορά, αλλά στη διάθεση της παραγωγής του σε όσο το δυνατόν υψηλότερες τιμές.
- 617 Εντούτοις, οι τιμές στις οποίες μπορούσαν να ελπίζουν οι παραγωγοί ήταν περιορισμένες προς τα άνω από τον πλεονασματικό χαρακτήρα της κοινοτικής παραγωγής και σε μερικά κράτη μέλη από το ανώτατο καθορισμένο ύψος τιμής καταναλώσεως ή τουλάχιστον από το ανώτατο ύψος τιμών καταναλώσεως που συνεβούλευαν ζωηρά οι εθνικές αρχές.
- 618 Οι παραγωγοί είχαν λοιπόν συμφέρον να μη διαταράσσουν τα επίπεδα των τιμών που υφίσταντο στα αντίστοιχα κράτη μέλη και έπρεπε να είναι εν επιγνώσει ότι κάθε επέμβαση στις παραδοσιακές αγορές των ανταγωνιστών τους ενείχε τον κίνδυνο να μειώσει το επίπεδο των τιμών στις αγορές αυτές και συνεπώς να ελαττώσει το κέρδος της ίδιας παραγωγής τους.
- 619 Η κοινή οργάνωση αγοράς ζάχαρης, η οποία τείνει εξάλλου να χάσει τον αρχικό μεταβατικό της χαρακτήρα και η οποία, για τους λόγους που μόλις εκτέθηκαν, άφησε στον ανταγωνισμό ένα ισχυρό μόνο πεδίο, συνετέλεσε συνεπώς στο να διατηρήσουν οι παραγωγοί ζάχαρης συμπεριφορά όχι ανταγωνιστική.
- 620 Το γεγονός αυτό δεν μπορεί μεν να οδηγήσει στο να γίνουν δεκτές πρακτικές ικανές να επιδεινώσουν ακόμη τα μειονεκτήματα ενός τέτοιου συστήματος σε

σχέση με τη Συνθήκη, δεν έχει όμως ως συνέπεια το να μην πρέπει να εκτιμηθεί η συμπεριφορά των ενδιαφερομένων επιχειρήσεων με τη συνήθη αυστηρότητα.

- 621 Επιπλέον, η ζημία που μπορούσε να επιφέρει η επιτιμώμενη συμπεριφορά στις βιομηχανίες επεξεργασίας ή στους καταναλωτές ήταν περιορισμένη, δεδομένου ότι η ίδια η Επιτροπή δεν κατηγόρησε τις ενδιαφερόμενες ότι προέβησαν κατά τρόπο εναρμονισμένο ή καταχρηστικό σε ύψωση των τιμών, τα δε εμπόδια που επιβλήθηκαν στην ελεύθερη εκλογή του προμηθευτή χάρη στην κατάτμηση των αγορών, μολονότι είναι αξιολογώσιμη, βαρύνει λιγότερο όταν πρόκειται για προϊόν πολύ ομοιογενές, όπως είναι η ζάχαρη.
- 622 Τέλος, πρέπει να συγκριθεί για κάθε μια από τις εν λόγω προσφεύγουσες το βάρος της παραβάσεως ή των παραβάσεων που δέχτηκε το Δικαστήριο και το βάρος που θα είχε το σύνολο των παραβάσεων για τις οποίες κατηγορήθηκε από την Επιτροπή.
- 623 Περαιτέρω, ως προς τις παραβάσεις που δέχτηκε το Δικαστήριο ότι διαπράχθηκαν από περισσότερες προσφεύγουσες, πρέπει να ερευνηθεί η σχετική βαρύτητα της συμμετοχής κάθε μιας προσφεύγουσας.
- 624 Υπό τις προϋποθέσεις αυτές, τα πρόστιμα που επιβλήθηκαν στις SU, Générale sucrière, CSM, Say, Béghin, RT, Sucres et Denrées, SZV και Pfeifer & Langen (υποθέσεις 40 ως 44/73, 47/73, 48/73, 55/73 και 56/73) πρέπει να μειωθούν όπως εκτίθεται σχετικώς στο διατακτικό.

Για τους λόγους αυτούς,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ

αποφασίζει:

- 1) Ακυρώνει από το άρθρο 1 της απόφασης της Επιτροπής COM(72) 1600, της 2ας Ιανουαρίου 1973:

— την παράγραφο 1, υποπαραγράφους 1 και 4·

- την παράγραφο 1, υποπαράγραφο 2, κατά το μέτρο που η διάταξη αυτή βεβαιώνει την ύπαρξη εναρμονισμένης πρακτικής μεταξύ Pfeifer & Langen, SU και CSM.
 - την παράγραφο 2, υποπαράγραφο 2.
 - την παράγραφο 2, υποπαράγραφο 3, κατά το μέτρο που η διάταξη αυτή βεβαιώνει την ύπαρξη παραβάσεως την οποία διέπραξε η SZV, εμποδίζοντας τους μεσάζοντες της να μεταπωλήσουν ζάχαρη άλλης προελεύσεως.
- 2) Ακυρώνει το άρθρο 2 της απόφασης, κατά το μέτρο που αφορά παραβάσεις ή στοιχεία παραβάσεων τα οποία δεν δέχτηκε το Δικαστήριο.
- 3) α) Ακυρώνει το άρθρο 3 της απόφασης, κατά το μέτρο που επιβάλλει πρόστιμα στις Emiliana, Volano, SADAM, Süddeutsche Zucker AG, Cavarzere, Industria degli zuccheri και Eridania (υποθέσεις 45/73, 46/73, 50/73, 54/73, 111/73, 113/73 και 114/73).
- β) Μειώνει τα πρόστιμα που επιβλήθηκαν με το άρθρο 3 στις λοιπές προσφεύγουσες:
- για τη Suiker Unie (υπόθεση 40/73) σε 200 000 λογιστικές μονάδες (724 000 ολλανδικά φιορίνια).
 - για τη Générale sucrière (υπόθεση 41/73) σε 80 000 λογιστικές μονάδες (444 335,20 γαλλικά φράγκα).
 - για τη Centrale Suiker Maatschappij (υπόθεση 42/73) σε 150 000 λογιστικές μονάδες (543 000 ολλανδικά φιορίνια).
 - για τη Say (υπόθεση 43/73) σε 80.000 λογιστικές μονάδες (444 335,20 γαλλικά φράγκα).
 - για την Béghin (υπόθεση 44/73) σε 100 000 λογιστικές μονάδες (555 419 γαλλικά φράγκα).
 - για τη Raffinerie Tirlemontoise (υπόθεση 47/73) σε 600 000 λογιστικές μονάδες (30 000 000 βελγικά φράγκα).
 - για τη Sucres et Denrées (υπόθεση 48/73) σε 100 000 λογιστικές μονάδες (555 419 γαλλικά φράγκα).

SUIKER UNIE KATA ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

— για τη Südzucker-Verkauf GmbH (υπόθεση 55/73) σε 40 000 λογιστικές μονάδες (146 400 γερμανικά μάρκα)·

— για την Pfeifer & Langen (υπόθεση 56/73) σε 240 000 λογιστικές μονάδες (878 400 γερμανικά μάρκα).

4) Απορρίπτει τα λοιπά αιτήματα των προσφευγουσών.

Lecourt Monaco Kutscher Donner Mertens de Wilmars

Pescatore Sørensen Mackenzie Stuart O'Keefe

Δημοσιεύτηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο Λουξεμβούργο στις 16 Δεκεμβρίου 1975.

Ο γραμματέας
A. Van Houtte

Ο Πρόεδρος
R. Lecourt